

საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო
Ministry of Culture, Sport and Youth of Georgia

ქართული ხალხური საკრავიერი მუსიკა
Georgian Folk Instrumental Music

სანოტო კრებული
Music Collection

ეძღვნება მანანა შილაკაძის ხსოვნას
Dedicated to the memory of Manana Shilakadze

თბილისი 2023 Tbilisi

წინამდებარე საანოტოკრებული ანთოლოგიური გამოცემაა. მასში თავმოყრილია ინსტრუმენტული მუსიკის 197 ნიმუში ყველა ქართულ საკრავზე, მათ შორის დღემდე უცნობი ან დიდი ხნის წინ გამოქვეყნებული დასაკრავები ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობად ქცეული გამოცემებიდან.

ქართული საკრავიერი მუსიკის კრებული ამ ტიპის პირველი გამოცემაა.

This sheet music collection is an anthological publication. It includes 197 examples of instrumental music on all Georgian instruments, including previously unknown instrumental pieces and the examples from the publications that have become a bibliographic rarity.

The collection of Georgian instrumental music is the first edition of this type.

პროექტის ხელმძღვანელი სოფიკო კოტრიკაძე

შემდგენლები: ნანა ვალიშვილი, სოფიკო კოტრიკაძე

მუსიკალური რედაქტორები: ნანა ვალიშვილი, თამაზ გაბისონია

სამეცნიერო ნაშრომის ავტორები: მანანა შილაკაძე (†), ნინო რაზმაძე

მთარგმნელი მაია კაჭკაჭიშვილი

დიზაინერი ნიკოლოზ გოგაშვილი

Project manager Sopiko Kotrikadze

Compilers: Nana Valishvili, Sopiko Kotrikadze

Music editors: Nana Valishvili, Tamaz Gabisonia

Authors of the scientific work: Manana Shilakadze (†), Nino Razmadze

Translator Maia Kachkachishvili

Designer Nikoloz Gogashvili

ISMN 979-0-802101-91-3

წინათქმა

საკრავი ქართული ტრადიციული მუსიკალური ყოფის ორგანული და განუყოფელი ნაწილია. მისი ფუნქცია, ძირითადად, სიმღერის ან ცეკვის თანხლებაა. საქართველოში ვოკალური მრავალხმიანი მუსიკის პრიორიტეტიდან გამომდინარე, საკრავიერ მუსიკას სათანადო ყურადღება ნაკლებად ექცეოდა. ხალხური მუსიკის სანოტო კრებულებში მეტ-ნაკლებად ვხვდებით საკრავიერი მუსიკის ნიმუშებსა თუ საკრავით თანხლებულ სიმღერებს, თუმცა დღემდე არ შექმნილა კრებული, რომელიც საკრავიერი მუსიკის სანოტო ნიმუშებს ერთად მოუყრიდა თავს. სამეცნიერო და პრაქტიკულმა მუშაობამ მსგავსი ტიპის გამოცემის არსებობის აუცილებლობა გვიჩვენა.

წინამდებარე სანოტო კრებული ანთოლოგიური ტიპის გამოცემაა, რომელშიც, გარდა 1900-იანი წლებიდან დღემდე სხვადასხვა სანოტო კრებულში გამოქვეყნებული მასალებისა, შესულია გამოუქვეყნებელი და ახლად ნოტირებული ნიმუშებიც. კრებულში თავმოყრილია ინსტრუმენტული მუსიკის 197 ნიმუში ყველა ქართულ საკრავზე: ლარჭემი, სოინარი, უენო და ენიანი სალამური, პილილი, აჭარპანი, ყავალი, გუდასტვირი, ჭიბონი, ჩანგი, ფანდური, ჩონგური, ჭიანური, ჭუნირი, გარმონი, დაირა, დოლი; აგრეთვე ინსტრუმენტული ანსამბლები და სიმღერები საკრავის თანხლებით.

სანოტო კრებული შედგება წინათქმის, სამეცნიერო ნაშრომის, უშუალოდ სანოტო ნაწილისა და შენიშვნებისაგან. სამეცნიერო ნაშრომში „ქართული ხალხური საკრავები და საკრავიერი მუსიკა“ განხილულია ქართული და საქართველოში გავრცელებული ხალხური საკრავები: ისტორიული ცნობები მათ შესახებ, თითოეული საკრავის აღწერილობა, ისტორია, დამზადების მეთოდები და ყოფაში მათი სოციალური ფუნქცია. კრებულში საკრავიერი მუსიკის ნიმუშები დალაგებულია ორგანოლოგიაში აღიარებული პრინციპის მიხედვით: თავდაპირველად წარმოდგენილია ჩასაბერი საკრავები, შემდეგ - სიმებიანთა ჯგუფი, კლავიშიანი საკრავები და ბოლოს - ინსტრუმენტული ანსამბლები. რაც შეეხება დასარტყამ საკრავებს, ისინი ძირითადად ინსტრუმენტულ ანსამბლებსა და სიმღერების თანხლებაშია მოცემული. კრებულის ახლავს ანოტაციები - ე.წ. „შენიშვნები“ ამა თუ იმ კონკრეტული საკრავიერი ნიმუშის შესახებ. თითოეული კომენტარი შეიცავს ინფორმაციას ჩაწერის დროისა და ადგილის, შემსრულებლისა თუ ჩამწერის შესახებ, ასევე, საჭროებისამებრ, მუსიკალური რედაქტორის კომენტარს და სხვა დამატებით ინფორმაციას.

წინამდებარე სანოტო კრებული უნიკალურია იმით, რომ დაინტერესებული ადამიანი ერთ კრებულში თავმოყრილად ნახავს ყველა ქართული ხალხური საკრავის სანოტო ნიმუშს. კრებული ორენოვანია, რაც, ვფიქრობთ, მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საკრავიერი მუსიკის პოპულარიზებას პრაქტიკოს-შემსრულებლებსა თუ სამეცნიერო

წრეებში, - როგორც საქართველოში, ისე საერთაშორისო ასპარეზზე.

შემოქმედებითი ჯგუფი მადლობას ვუხდით საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს, რომელმაც ფინანსურად უზრუნველყო აღნიშნული კრებულის გამოცემა. და ბოლოს, კრებულს ვუძღვნით საკრავიერი მუსიკის უზადლო მკვლევრის, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, ეთნომუსიკოლოგ მანანა შილაკაძის ხსოვნას, რომლის დიდი სურვილიც გახლდათ მსგავსი ტიპის კრებულის გამოცემა.

ნანა ვალიშვილი
სოფიკო კოტრიკაძე

Introduction

Musical instrument is an organic and integral part of Georgia's traditional musical life. Its function is mainly to accompany singing or dancing. Given the priority of polyphonic vocal music in Georgia, little attention was paid to instrumental music. In music collections of folk music, to one degree or another, we find examples of instrumental music or songs accompanied with musical instruments, however, until now there was no collection that would comprise notated examples of instrumental music. Both scientific and practical activities showed the need for this type of publication.

This music collection is an anthology-type publication, which, along with the materials published in various music collections from the 1900s to the present day, includes unpublished examples, and the examples written in musical notation for the first time. The collection comprises 197 examples of instrumental music on all Georgian instruments: larchemi, soinari, ueno and eniani salamuri, pilili, acharpani, kavali, gudastviri, chiboni, changi, panduri, chonguri, chianuri, chuniri, garmoni, दौरا, doli; as well as instrumental ensembles and songs with instrumental accompaniment.

The collection consists of an introduction, a scientific article, sheet music section and notes. The scholarly article "Georgian Folk Instruments and Instrumental Music" discusses Georgian folk instruments and folk instruments disseminated in Georgia: historical information about them, description of each instrument, history, manufacturing methods and their social function in everyday life. The examples of instrumental music in the collection are arranged according to the principle recognized in organology: presented first are wind instruments, followed by string group, keyboard instruments and, finally, instrumental ensembles. As for percussion instruments, they are mainly presented in instrumental ensembles and song accompaniment. The collection is enclosed with annotations – the so-called "Notes" on a particular instrumental example. Each comment provides information about the time and place of recording, the performer or recorder, a comment from the music editor and other additional information, if necessary.

The edition is unique in that an interested person will find sheet music examples of all Georgian folk instruments all in one collection. The collection is bilingual, which, we believe, will significantly contribute to the popularization of instrumental music among practicing performers and scholarly circles, both in Georgia and elsewhere.

The creative team conveys gratitude to the Ministry of Culture, Sport and Youth of

Georgia, for the financial provision in the publication of the collection. And finally, the collection is dedicated to the memory of Manana Shilakadze, an unsurpassed researcher of instrumental music, Doctor of Historical Sciences, ethnomusicologist, whose great desire was to publish a collection of this kind.

Nana Valishvili
Sopiko Kotrikadze

ქართული ხალხური საკრავები და საკრავიერი მუსიკა

ხალხური საკრავები და საკრავიერი მუსიკა ეროვნული მუსიკალური კულტურის საგანძურის ნაწილია. თუმცა, ქართული საკრავები – თავიანთი მუსიკალურ-საშემსრულებლო შესაძლებლობებით, და საკრავიერი მუსიკა – თავისი მხატვრული დონით, ყოველთვის ჩამორჩებოდა მრავალხმიან საგუნდო სიმღერას და ძირითადად თანხლების ფუნქციით შემოიფარგლებოდა.

ქართული ხალხური მუსიკალური ინსტრუმენტარიუმი საინტერესოა იმ მხრივ, რომ მასში განვითარებული საკრავების გვერდით შემონახულია შედარებით მარტივი და არქაული ფორმებიც. ამდენად, მათი ისტორიულ-შედარებითი კვლევა საშუალებას გვაძლევს თვალი გავადევნოთ როგორც საკრავთა განვითარების ხაზს, ასევე – საზოგადოდ, მუსიკალური აზროვნების, მუსიკალური კულტურის განვითარების ეტაპებსაც.

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი უძველესი სამუსიკო საკრავი არის 20 სმ სიგრძის ძვლის სამთვლიანი სალაშური მცხეთიდან, რომელიც ძვ. წ. XV-XIV საუკუნეებით არის დათარიღებული (დაცულია საქართველოს ეროვნულ მუზეუმში) (სურ. 1). ძვლის სალაშურები აღმოჩენილია აგრეთვე უფლისციხესა და აჭარაში (სურ. 2). ამავე პერიოდით არის დათარიღებული განათხარი კერამიკული სალაშურები (სიღნაღის მუზეუმი). განსაკუთრებით საინტერესოა ბრინჯაოს ცნობილი ქანდაკება ყაზბეგის განძიდან (ძვ. წ. VI ს.). ქანდაკებაზე წარმოდგენილია ერთიანი კომპოზიცია: ზარის ყუნწში მოძრავი რგოლით გამოთბულია ვერძის თავი, რქაზე მდგომ კაცის ფიგურას უჭირავს სამუსიკო საკრავი (სურ. 3 ა-ბ), რომელიც არფისებრთა ტიპს განეკუთვნება, მაგრამ სტილიზებულია და ამიტომ ზოგი მეცნიერი მიიჩნევს ჩანგად (შ. ამირანაშვილი, დ. ალავედი), ზოგი – ქანად (ა. ტალგარენი, გრ. ჩხიკვაძე, დ. ჯანელიძე). ქანდაკება შეკრულია ერთიანი საწესო სიუჟეტით, წარმოდგენილია სარიტუალო ცერემონიალი – საკულტო დღეობაზე ზვარაკის შეწირვის სცენა (ალავედი, რეხვიაშვილი, 1964:38). ქანდაკება მიჩნეულია ადგილობრივ ნაწარმად, რომელსაც ბერძნული სამყაროს გავლენაც ეტყობა (წითლანაძე, 1976:3).

საინტერესოა აგრეთვე სვანეთში შუა საუკუნეების არქიტექტურის ძეგლზე – მაცხვარიშის ეკლესიის (XI ს.) ხის კარზე – ფანდურის ტიპის საკრავზე დამკვრელის გამოსახულება (სურ. 4) და ძველი ხელნაწერების მინიატურებზე არსებული ნიმუშები (ჯავახიშვილი, 1938, ილუსტრაციები).

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი, ძვ. წ. I ათასწლეულის შუა ხანებით დათარიღებული საკრავები არის მსგავსი იმ საკრავებისა, რომელთა არსებობაც საქართველოში შუა საუკუნეების მანძილზე წერილობითი წყაროებით დასტურდება და ეთნოგრაფიულ სინამდვილეში დღემდე შემონახა.

ქართულ წერილობით წყაროებში (V-XVIII სს.) დაცული ცნობების თანახმად, შუა საუკუნეებში საქართველოში ცნობილი იყო რამდენიმე ათეული დასახელების საკრავი (ი. ჯავახიშვილი, 1938:129-219). ბიბლიის ქართული თარგმანების, სულხან-საბა ორბელიანის ლექსიკონისა და სხვა თარგმნილი თუ ორიგინალური ნაწარმოების კვლევის საფუძველზე გამოიკვეთა შემდეგი ადგილობრივი და ტრანსკრიფციის გზით შემოსულ საკრავთა სახელწოდებები: იდიოფონები: ეჟვანი, ზანზალაკი, წინწილა, ღინი, ზარი, ზარაზინი, კუ-

დუნი, კანკური, სარეკელი, აგრეთვე – პარი და სინჯი; მემბრანოფონები: ბობღანი, დაფი, დაფდაფი, დაირა, დოლი, ნადარა, ქოსი, სპილენძჭური, დუმბული, აგრეთვე – ნობა/ნობი, ნობათი, ნადარანანა, სამფიკი და სპერიმური; აეროფონები: ნესტვი, სასტვინგელი, სალამური, საყვირი, ბუკი, სტვირი, გუდასტვირი, ჭიბონი, ყვიროსტვირი, ზროხაკუდი, ნაფირი, ქანარა, ლარჭემი/სოინარი, ავლი, რქა, ასოსრა, აგრეთვე – იობელისნი, რომელიც აეროფონების კონტექსტშია მოხსენიებული; ქორდოფონები: ჩანგი/შიმეკეშე, ქნარი, ჩონგური, ფანდური, ჭუნირი/ჭიანური, ებანი, ათძალი, ბარბითი, აგრეთვე – საფსალმუნე, კურთხევა, საგალობელი. სასახლის კარზე არსებობდა ორკესტრი (სხვადასხვა შემაღენლობის), ე. წ. საკრავთა მწყობრი (ჯაგანიშვილი, 1938:216-219).

თანამედროვე ხალხურ მუსიკალურ ინსტრუმენტარიუმში წარმოდგენილია ოთხივე ჯგუფის საკრავები: იდიოფონები, აეროფონები, მემბრანოფონები და ქორდოფონები. თითოეული მათგანის ინტენსიური გაგრძელების არე მოიცავს ერთ რომელიმე ან რამდენიმე რეგიონს. შევსებით შემდეგ საკრავებს: ლარჭემი, სოინარი, ენიანი და უენო სალამური, გუდასტვირი, აკორდეონის ქართული სახეობები, ჭიბონი, პილილი, ჩანგი, ჩონგური, ფანდური, ჭუნირი, ჭიანური, დიპლიპიტო, დოლი, დაირა.

უენო და ენიანი სალამური დამზადებულია ლერწმის ღეროსაგან, არის 38-40 სმ სიგრძისა, აქვს 5-7 თვალი, დიატონური ბეკრათრიფი (სურ. 5, 6). განსხვავება უენო და ენიან სალამურებს შორის მდგომარეობს იმაში, რომ ენიანს უკეთდება ე. წ. ენა – 3-4 სმ სიგრძის სასტვენისებრი საცობი, რაც აადვილებს ჩაბერვას. სალამურების ტრადიციული რეპერტუარია მწყემსური მელოდოები, რომლებიც სრულდება მცირე რაოდენობის ცნვრის მწყემსვის და ფარის შეგროვების დროს (მაგალითად, თუშური „გაცების გაქჩვა“. იხ. შ. ასლანიშვილი, 1956:132). ენიანი სალამურის რეპერტუარში საცეკვაო მელოდოებიც შედის. ამის გამო მას იყენებენ ინსტრუმენტულ ანსამბლებშიც, ქორწილებში და სპორტულ სანახაობებში (მაგ., ჭიდაობის დროს). სალამურის ტიპის საკრავებს განეკუთვნება ლაზეთში შემორჩენილი კავალი, აფხაზური აჭარპანი. სტვირის მსგავსია ლაზური პილილი (სურ. 7).

მრავალღეროანი სალამური – ლარჭემი (სამეგრელო) // სოინარი (გურია) შედგება ლერწმის ექვსი სხვადასხვა სიგრძის მქონე ღეროსაგან, რომლებიც განლაგებულია მტკიცედ დაკანონებული წესით – ცენტრში გრძელი ღეროები, მათგან მარჯვნივ და მარცხნივ სიგრძის მიხედვით – დანარჩენები (სურ.8). ბეკრათრიფი არის ორიგინალური, ფაქტობრივად უნიკალური, აგებული ტონ-ნახევარტონიანი ინტერვალების თანმიმდევრობაზე (Стешенко-Куртина, 1936:273-275; მ. შილაკაძე, 1970:66). არსებობს განსხვავებული წყობებიც (კ. როსებაშვილი, 1981:45).

ლარჭემზე // სოინარზე დაკვრის მანერის თავისებურებას წარმოადგენს ორ მეზობელ ღეროში ერთდროულად ჩაბერვა, რაც უზრუნველყოფს ორნიანი თანაბერადობების მიღებას და, შესაბამისად, ორნიანი ჰანგების შესრულებას. ამ საკრავზე სრულდება მწყემსური და საცეკვაო მელოდოები. არსებობდა ჯოგის საძოვარზე გაყვანის, საქონლის მწყემსვის, ჯოგის შინ დაბრუნების დროს შესასრულებელი ჰანგები.

ამ საკრავს სასივრცო ფუნქციაც ჰქონდა, ერთმანეთისაგან შორის მყოფი მონადირეები-სათვის. ცნობილი იყო დაკვრის თავისებური ხერხი, ე. წ. „ნირზი“ – საკრავის გაყოფა ორ შემსრულებელს შორის და დუეტად შესრულება. ლარჭემისა და სოინარის მელოდოების სახით შემონახულია უადრესი ვარიაციული ფორმა (Стешенко-Куртина, 1936:199).

გუდასტვირი //ჭიბონი ფართოდ გავრცელებული საკრავი იყო. დღეისათვის კი მისი ტრადიციები შექონჩა რაჭაში, აჭარასა და ნაწილობრივ, მესხეთში. საკრავი შედგება ტყავის (თხის, ცხვრის) საპაერთ რეწერეუარისაგან (გუდა), ლერწმის ორი მელოდიური მილისა და გუდის გასაბერი პატარა მილისაგან. ლერწმის მილები ჩასმულია ხის ბუდეში და მიმაგრებული აქვს ხარის რქა, რომელიც თავს უყრის ხმებს და აბალანსებს ჟღერადობას. ერთ მილზე ამოჭრილია სამი თვალი, მეორეზე – ექვსი (ჭიბონზე – ხუთი) (სურ. 9, 10). თვლების განსწვავებული რაოდენობა განპირობებულია საკრავის მრავალხმიანი ბუნებით.

გუდასტვირისათვის სპეციფიკურია ორხმიანობა, კერძოდ, ბურდონული – გაბმული ბგერა, რომლის ფონზეც ისმის მელოდია. გუდასტვირის თანხლებით სრულდებოდა ისტორიული, ეპიკური, დიდაქტიკური, სატირული, კომიკური შინაარსის ლექსები, რომელთაც მესტვირეები სწირად ექსპრომტად თხზავდნენ. მესტვირე აუცილებელი მონაწილე იყო დღეობებისა, ქორწილებისა, ხალხური დღესასწაულის – ბერიკაობისა. არსებობდა საგანგებო ჰანგები: „ბერიკული“, „ბერიკების დატირება“, „თინანო“, „ბერიკების საჭიდაო“ (როსებაშვილი, 1984). მესტვირე (ან მეფანდურე) მონაწილეობდა ამ დღეობის ყველა ეპიზოდში (რუნაძე, 1999:28, 40, 41, 58, 78).

ჭიბონზე, ძირითადად, საცეკვაო რეპერტუარი სრულდება სოლოდ ან დოლის თანხლებით. გვხვდება ჭიბონზე დასაკრავები სიმღერის თანხლებითაც. უნდა აღინიშნოს, რომ ჭიბონზე ბურდონული ბანი მეტად იშვიათია და მასზე აჭარისა და გურიისთვის დამახასიათებელი კონტრაპუნქტული მრავალხმიანობის პრინციპები ვრცელდება: ჭიბონის ბანიც ძირითადად ისეთივე მოძრაობა, როგორც მელოდიური ხმა. ამას გარდა, დაკვრის სპეციფიკური სწარტი მანერის გამოყენებით მიიღება სამხმიანობის სქენითი შთაბეჭდილება.

ბუკი (სვანური სანკერ, აფხაზური აბიკ) – სბილენძის სასიგნალო საყვირია, 1,5-2 მ სიგრძისა, (სურ.11) და გამოსცემს ერთი სიმბაღის ბგერას. ჩაბერვის სიმღერით, რიტმული ფორმულით და სიგნალის მიცემის დროის მიხედვით (დილა, საღამო, ღამე) ხდებოდა მოსახლეობის ინფორმირება მოსალოდნელი თუ არსებული საფრთხის შესახებ – მტრის თავდასხმა, საქონლის გატაცება და სხვ. მესტიის მუზეუმში დაცულია ჟამუშის მაცხოვრის ეკლესიისათვის შეწირული XIV ს-ის სბილენძის ბუკი. ეკლესიისათვის ბუკის შეწირვის ფაქტი დაფიქსირებულია სვანურ წერილობით ძეგლებში. სასიგნალო ფუნქცია ჰქონდა ხისგან გამოთლილ ლაზურ ოჭანდინონსა და მეგრულ საყვირს – ოყეს.

სიმებიანი საკრავები საქართველოში განსაკუთრებით პოპულარულია და ფართოდ გავრცელებული. ისინი ძირითადად სიმღერის თანხლებისთვის გამოიყენება. წმინდა ინსტრუმენტული მუსიკა გვაქვს საცეკვაოების სახით.

ფანდური (სურ. 12) სამსიმიანი ჩამოსაკრავი ინსტრუმენტია (აღმოსავლეთ საქართველოს მთაში გავრცელებულია ძველებური, ორსიმიანი ფანდურიც). გამოირჩევა გარეგნული ფორმის მრავალფეროვნებით (ნიჩბისებრი, მსხლისებრი, თვალური, ნაფისებრი და სხვა). საკრავის კორპუსი, ყელი და თავი მთლიანი ხისგანაა გამოთლილი. საერთო სიგრძეა 70-80 სმ. მზადდება სხვადასხვა ჯიშის ხისაგან (ყერნვი, ცაცხვი, თუთა). კორპუსის უკანა მხარე ზოგჯერ ორნამენტირებულია (ძირითადად მცენარეული სახეებით). ყელზე უკეთდება საქცეგები – არანაკლები ორისა. სიმები // ძალები // ლარები ადრე მზადდებოდა ცხვრის ნაწლავისაგან. ამჟამად იყენებენ ფაბრიკულ სიმებს. ფანდურის წყობა სეკუნდურ-

კვარტულია: გ-ა-ც1.

ფანდურის თანხლებით სრულდება ცალფა სიმღერები – ეპიკური, სატრფიალო. აღმოსავლეთ საქართველოს მთაში (ხევსურეთში) ფანდურზე შესრულებული სიმღერის სახით შემონახულია ის უძველესი ფორმა, როდესაც სიმღერა იყო მეორენარისხოვანი საშუალება ლექსის დამღერებით თქმისა (ასლანიშვილი, 1956:25). ფანდურის აკომპანემენტით საგმირო სიმღერის შესრულება საღვთო რიტუალის – ხატობის აუცილებელი კომპონენტია. კულტის მსახური ფანდურზე დაამღერებდა საგმირო ლექსებს, რომლებშიც ამა თუ იმ ხატის ყმათა საგმირო საქმეები იყო მოთხრობილი (ბარდაველიძე, 1938:8-10).

უძველესი წარმოშობის რიტუალებში ფანდურის მონაწილეობას ადსტურებს საგანგებო ჰანგი „ბელისკრული“ (ასლანიშვილი, 1956:59), რომელიც სრულდებოდა ხევსურეთის ცენტრალურ სალოცავში – საღმთო გუდანის ჯვარში (ბელის კარი) დღეობის დროს (ბარდაველიძე, 1982:13). „ბელისკრული“ – ბელის კარზე შესასრულებელი საწესო ჰანგი – თავისი ფუნქციითა და მელოდიურ-ჰარმონიული სტრუქტურით ინსტრუმენტული მუსიკის უძველესი ნიმუშია.

ხალხის შეხედულებით, ფანდური მხიარულების სიმბოლოა. ამას ადასტურებს მიცვალებულის კულტთან დაკავშირებული წესები, როგორცაა მგლოვიარე თჯახში ფანდურის გადამალვა ან უკუღმა დაკიდება და „ლხინის გატეხის“ წესი, რომელიც გლოვის დასრულებას ნიშნავს და რომლის აუცილებელ ელემენტსაც სიმღერა და ფანდურის აუღერება წარმოადგენს.

ჩონგური დასავლეთ საქართველოს ბარის რეგიონებში გავრცელებული ოთხსიმანი ჩამოსაკრავი ინსტრუმენტია (სურ. 13). ფანდურისაგან განსხვავდება ზომით (ერთ მეტრამდე სიგრძე), სარეზონანსო კორპუსის სიდიდით და სიმთა რაოდენობით. მეოთხე სიმი „ზილი“ გამოსცემს უმაღლესი და, ამასთანავე, უცვლელი სიმაღლის ბგერას.

ჩონგურის თანხლებით შესასრულებელი სიმღერების ჰარმონიული ენის სიმდიდრე განპირობებულია ჩონგურის წყობათა სიმრავლით. ამ მხრივ ჩონგური უნიკალურია ქართულ ინსტრუმენტარიუმში. დღეისათვის, ჩონგურზე დაფიქსირებულია ხუთი წყობა: f-a-c1-f1; f-a-c1-e1; f-g-c1-g1; f-as-c1-f1; d-a-c1-a1.

ჩონგურის თანხლებით სრულდება ერთსიმანი, ორსიმანი, სამსიმანი სიმღერები - საწესო, სატრფიალო, სახუმარო ჟანრისა. საწესოს ჟანრში აღსანიშნავია ბავშვის დაბადებასთან დაკავშირებულ რიტუალში (ძეობა) შესასრულებელი სიმღერა „მზე შინა და მზე გარეთა“, სახადით დააგადებულ, ე. წ. „ბატონებიან“ (წითელა, ყვავილი და მისთ.) აგადმყოფთან შესასრულებელი საგალობელი „საბოდიშო“ // „ბატონებო“. ეს სიმღერა-საგალობელი, სავსე სინაზით, მელოდიურობით, სეკდით და, ამასთანავე, დიდი ოპტიმიზმით, თავისი მხატვრული დონით ქართული მუსიკალური შემოქმედების შედეგთაგანია.

ფანდური და ჩონგური სიმანი ჩამოსაკრავი ინსტრუმენტის ორ სხვადასხვა ფორმას წარმოადგენენ, რომლებიც მუსიკალური კულტურის განვითარების სხვადასხვა ეტაპებს შეესაბამებიან. დამზადების წესების დანგვიწილობით, მუსიკალურ-საშემსრულებლო ხერხების მრავალფეროვნებით, კონსტრუქციის სრულყოფილობით, ჰარმონიულ შესაძლებლობათა (აკორდიკის) სიმდიდრით ჩონგური ფანდურთან შედარებით მუსიკალური აზროვნების განვითარების ბევრად მაღალ დონეს ასახავს (მილაკაძე, 1970:50). ჩონგურზე საცეკვაო დასაკრავებიც სრულდება, რომელთა შორის განსაკუთრებით პოპულარულია „ხორუმი“.

ჩანგი, მოსაზიდი სიმებიანი საკრაფი, დღეისათვის მხოლოდ სვანეთში არის შემორჩენილი. იგი ე. წ. კუთხური არფის ტიპს განეკუთვნება (სურ.14). სარეზონატორო კორპუსი გრძელი ოთხკუთხედის ფორმისაა (40-60 სმ × 10-12 სმ). ვერტიკალური ნაწილი (ყელი) ორნამენტირებულია. სიმები სწვადასწვა სიგრძისა და სისქისაა, გამოიყენება სწვადასწვა რაოდენობის ცხენის ძუა. ქართული ტრადიციული დასაკრაფებისათვის ნიშანდობლივია ექვსიდან ცხრამდე რაოდენობის სიმი. ერთი სიმდერის ფარგლებში შესაძლებელია ათვისებული იყოს მაქსიმუმ რვა სიმი (რომელიმე კიდურა სიმის გამოკლებით). კილოს საყრდენ ტონს წარმოადგენს მუხუთე ან მეექვსე სიმები. ჩანგის წყობა სრულად ასახავს ბგერათრფის: e1-d1-c1-h-a-g-f-es-des.

სვანეთში ჩანგი გამოიყენება იმავე წეს-ჩვეულებებში, რომელშიც სემიანი საკრაფი (ჭუნირი), როგორცაა მაგალითად, მიცვალებულის კულტთან დაკავშირებული „სულის გამოსხნის“ წესი, ან ლიფანალი.

წერილობითი წყაროების მიხედვით, შუა საუკუნეების საქართველოში ჩანგი საკმაოდ გავრცელებული საკრაფი იყო. მისი ტრადიცია კი ბევრად შორეული დროიდან მოდის, რასაც ზემოთ ნახსენები „ყაზბეგელი“ და „უფლისციხელი“ „მუსიკოსები“ ადასტურებენ.

სემიანი საკრაფი ჭიანური // ჭუნირი (სურ. 15) შემონახულია მთის რეგიონებში (სვანეთი, რაჭა, თუშეთი). სვანური ჭუნირი და თუშური ჭიანური სამსიმიანია, ხოლო რაჭული ჭიანური – ორსიმიანი. სიმები ძუისაა. ბგერათწარმოება ხდება სემით. სვანური და რაჭული საკრაფი მრგვალკორპუსიანია, კორპუსზე ზემოდან გადაკრულია მემბრანა (ტყავი, ფაშვი), ქვედა მხარე კი ღია აქვს. საერთო სიგრძეა 60-70 სმ. თუშური ჭიანური განსწვავებულია – კორპუსი მთლიანად ხისაა. სამსიმიანი ჭიანურის // ჭუნირის წყობა არის სეკუნდურ-ტერციული, ფანდურის მსგავსად. ორსიმიანი ჭიანურის წყობა დიდი ტერცია იყო.

ქართული სიმებიანი საკრაფების დამზადების წესებში ასახულია დიდი გამოცდილება და ემპირიული ცოდნა. ხალხურ ოსტატთა მიერ გათვალისწინებულია ინსტრუმენტისათვის შესაფერისი მასალა. თავფიცრისათვის (დეკა) გამოიყენებულია წიწვოვანი ჯიშები (ნაძვი, ფიჭვი), რომლებიც ინსტრუმენტთა წარმოებაში საუკეთესოდ ითვლება. კარგი ხარისხის ნაწარმის მისაღებად ვლინდება ისეთი წესების ცოდნა, როგორცაა მასალის წინასწარი დამუშავება – შენახვა, გამოშრობა და სწვა. საყურადღებოა დამზადების წესებში ასახული აკუსტიკის კანონების ემპირიული ცოდნა – ბგერის სიმაღლესთან სიმის სიგრძისა და სისქის მიმართების შესახებ, რაც კარგად ჩანს ჩანგისა და ჩონგურის სიმების მაგალითზე.

სიმებიან-სემიანი საკრაფების ჯგუფში შედის აფხაზური აფხიარცა და თურქეთის ლაზეთში შემორჩენილი ჭილილი, რომელსაც, თურქულის გავლენით, ქამანჩას ეძახიან.

დასარტყამი საკრაფები – დოლი (სურ. 16) და დაირა (სურ. 17) დღესდღეობით ძირითადად სასცენო შემსრულებლობაში – ქორეოგრაფიულ ანსამბლებში არის წარმოდგენილი, თუმცა, დაირა რაჭულ ყოფაში კვლავაც ძალიან პოპულარულია ცეკვის თანხლებისათვის, დამოუკიდებლად ან – ჭიანურთან თუ პატარა გარმონთან „წიკო-წიკოსთან“ ერთად.

დოლის კორპუსი ცილინდრული ფორმისაა და კეთდება ხისგან, რომლის ორივე მხარეზე გადაკრულია ტყავი. ეს ტყავი დამაგრებულია თასმებით და მასში გაცრილია რკინის რგოლები, რომლებითაც ტყავი იჭიმება. ე.წ. „კომბლებიანი“ დოლის შემთხვევაში, ჯონები სწვადასწვა ზომისაა.

დაირა წარმოადგენს ხის რკალს, რომელზედაც ცალი მხრიდან გადაკრულია ტყავი.

რკალზე შიგნიდან ჩამოკიდებულია საჩხარუნებლები – თხელი და მრგვალი პატარა ფირფიტები და ეუვნები. ზოგჯერ, რკალი ინკუსტრირებულია თეთრი სადაფით და შავი ძვლით.

ივანე ჯავახიშვილის დაკვირვებით, სსგადასნვა კუთხეში გაფრცვლებული დაირები, გარეგნული ფორმით, ერთმანეთის მსგავსია, განსხვავდებიან მხოლოდ მასალით: თუშეთში ცნობილია ცხვრის ტყავის, ხოლო კახეთში – ხარის ფაშვის გამოყენება (ჯავახიშვილი, 1938:152).

დიპლიბიტო: სსგადასნვა ზომის ქითნებზე გადაკრულია ტყავი, რომელზეც ხელით ან ჯონებით (თხის ფუნუებით) უკრავენ (სურ. 18). შალვა მშველიძის ცნობით, საკრაფი შეიძლება ყოფილიყო სპილენძის, თხის და ხის ჭურისაგან დამზადებული, რომელთაგან სპილენძისა და თხის ნაღარები სამეფო და საეკლესიო პროცესიებში იმდარებოდა, ხოლო, ხის ჭურისა კი – ხალხურ ყოფაში (მშველიძე, 1965:159). ჩვენ ხელთ არსებული ეგზემპლარები დამზადებულია თხისგან.

ძველებური დიპლიბიტო ორ ქილას აერთიანებდა. გვხვდება შედარებით გვიანდელი, ოთხქილიანი დიპლიბიტოებიც. ხალხურ საკრაფთა ორკესტრებში უკვე ვხვდებით ხუთი და მეტი რაოდენობის ქილებს. ორქილიან დიპლიბიტოში ერთი ყოველთვის უფრო მოზრდილია და მეორე – მომცრო. მოზრდილი ქილის სიმაღლე მერყეობს 20-დან 28 სმ-მდე, ხოლო დიამეტრი – 14-დან 26 სმ-მდე. მომცრო ქილის სიმაღლე მერყეობს 15-დან 22 სმ-მდე, ხოლო დიამეტრი – 9-დან 15 სმ-მდე.

ქართული ინსტრუმენტარიაში მრავალფეროვანია აკორდეონის ქართული სახეობებით: ე.წ. „თუშური გარმონი“ (დიატონური და ქრომატული); 2. „ბუზიკა“// „წიკო-წიკო“ – მცირე ზომის დიატონური აკორდეონი (სურ. 19,20). 3. შედარებით გვიანდელი, ე. წ. „ბასგარმონი“, „ახალი ქართული გარმონი“ – დიდი ზომის ქრომატული აკორდეონი (ჯონაძე, 2016: 79). მათი ზომები სტანდარტიზებული არ არის, განსხვავებულია სახეობების მიხედვით და ზოგჯერ გათვალისწინებულია დამკვეთის ინდივიდუალური მოთხოვნაც. ზოგადი სურათი კი ასეთია: I. „თუშური გარმონის“ სიმაღლე, საშუალოდ, არის 35 სმ, ხოლო სიგანე – 17 სმ; II. წიკო-წიკოს სიმაღლე – 10 სმ, სიგანე – 4 სმ; III. ბასგარმონისა: სიმაღლე – 40 სმ, სიგანე – 20 სმ (ჯონაძე, 2016: 79). საკრაფი შედგება კორპუსის, საბერგელისა და კლაფიშიანი მექანიზმისაგან.

ტრადიციული ქართული ინსტრუმენტული ანსამბლი შედგება ერთი სიმებიანი ან ჩასაბერი საკრაფისა და ერთი დასარტყამისაგან (ჩინგური – დოლი, ჭიბონი – დოლი) ან ორი სსგადასნვა სახეობის სიმებისაგან (ჩანგი – ჭუნერი). ორი ან მეტი ერთი და იმავე საკრაფის ანსამბლად გაერთიანება ქართული ტრადიციული ინსტრუმენტული კულტურისათვის დამახასიათებელი არ არის. ინსტრუმენტული ანსამბლის რეპერტუარი შემოიფარგლება საცეკვაოებით („ქართული“, „ხორუმი“, „განდაგან“ და სსგა მრავალი). ჩასაბერ საკრაფებსა და დასარტყამებზე (დაირის გარდა) შემსრულებლები ძირითადად მამაკაცები არიან.

XVII ს-დან, განსაკუთრებით XVIII ს-დან ინტენსიური ხდება აღმოსავლური საკრაფების გაფრცვლება საქართველოში, მეტადრე მაღალ სოციალურ ფენებში (სამეფო კარის მუსიკოს-მომღერლები და სსგა). ამ დროიდან ჩნდება საზანდარბაშის თანამდებობა.

მიუხედავად აღმოსავლური კულტურის მოძალებისა, ქართული მუსიკალური ტრადიცია განაგრძობდა არსებობას. დაბალ სოციალურ ფენებში კვლავ პოპულარული იყვნენ სახალხო მთქმელები, მესტერეები. XVIII-XIX ს-ების მიჯნაზე ქართული მუსიკალური აზროვნების მაღალ დონეს მოწმობს იოანე ბაგრატიონის „მუსიკის მოკლე სახელმძღვანე-

ლო“, რომელშიც მოცემულია სახოტო ნიშნები, როგორც ვოკალური, ასევე ინსტრუმენტული მუსიკისათვის. ამ სახელმძღვანელოში აისახა ევროპული მუსიკალური სისტემის თეორიული ცოდნა, რაც მიუთითებს იმდროინდელ მოწინავე კულტურასთან კონტაქტებზე.

საუკუნეთა მანძილზე გამომუშავებული სწავლასწავლა ჟანრის სიმღერების შესრულებისა და საკრავების გამოყენების ტრადიციებმა თანდათანობით მნიშვნელოვნად იცვალა სახე. ამას ხელი შეუწყო უცხოური საკრავების მოძალებამ, განსაკუთრებით XIX ს-ის დასაწყისიდან. საქართველოში ეს პროცესი განსაკუთრებით თვალსაჩინო იყო ქალაქის (ძირითადად თბილისის) ყოფაში. თბილისის მოსახლეობის ეთნიკური სიჭრელე, აქ მცხოვრებთა ეროვნული თავისებურებანი მათ მუსიკალურ კულტურაში, კერძოდ, ხალხურ საკრავებსა და ყოფაში მათი გამოყენების ტრადიციებშიც აისახა. ქალაქური მუსიკალური ფოლკლორის წარმოშობის წყარო იყო, ერთი მხრივ, აღმოსავლური და, მეორე მხრივ, ევროპული მუსიკა (იტალიური თბერა და რუსული რომანსი), მაგრამ ქართულ ქალაქებში – ქუთაისსა და თბილისში – ამ მუსიკამ ორიგინალური სახე მიიღო (არაყიშვილი, 1925:28).

XIX ს-ის ბოლოსა და XX ს-ის დასაწყისში თბილისის ყოფაში გავრცელებული იყო როგორც აღმოსავლური, ასევე ევროპული (რუსეთის გზით შემოსული) საკრავები: თარი, საზი, ჭიანური // ქამანჩა, ზურნა, დუდუკი, დოლი, დაირა // დაფი, დიპლიპიტო // ნაღარა, მანდოლინა, გიტარა, გარმონი // „ბუზიკა“, მექანიკური საკრავი არღანი. XIX ს-დან შემოდის ფორტეპიანო. XX საუკუნიდან – აკორდეონი, აღმოსავლეთ საქართველოს მთის კუთხეებში კი ბალალაიკა (XX საუკუნის 80-იანი წლებიდან). ქალაქში პარალელურად არსებობდა განაგრძობდა ქართული საკრავები: ფანდური, სალამური, გუდასტგირი („საზანდრის“ სახელწოდებით). ჩამოთვლილ საკრავთაგან დუდუკი დღესაც განსაკუთრებით პოპულარულია თბილისის არაქართულ მოსახლეობაში. ასევე პოპულარულია აღმოსავლური ინსტრუმენტული ანსამბლები: ჩასაბერთა ანსამბლი – დასტა (ორი დუდუკი და დოლი ან ორი ზურნა და დოლი) და სიმებიანთა ანსამბლი – საზანდარი (თარი, ქამანჩა, სანთური, დაირა). XX ს-ის 70-იანი წლებიდან ანსამბლის შემადგენლობაში ხდება ცვლილებები, შემოდის კლარნეტი და აკორდეონი, ხოლო 80-იანი წლებიდან – ელექტროსაკრავები.

XIX ს-ის დასაწყისში თბილისის ქართულ მოსახლეობაში საშემსრულებლო ტრადიციები ისეთივე იყო, როგორც სოფლად, რასაც წერილობითი წყაროების მონაცემები და ეთნოგრაფიული მასალა მოწმობს. XIX ს-ის II ნახევარში კი ეს ტრადიციები და წეს-ჩვეულებები შეზღუდულია და ქართულ პრესაში გაისმის მოწოდებები ქართული სიმღერის იერის შენარჩუნებისაკენ.

XIX ს-ის ბოლოსა და XX ს-ის დასაწყისში თბილისში არსებობდა მუსიკოსთა ამქრები (მეზურნეთა, საზანდართა), რომლებიც ისეთივე ორგანიზაცია იყო, როგორც საერთოდ ხელოსანთა ამქრები თავიანთი ოსტატ-შეგირდის ინსტიტუტით, ატრიბუტიკით (ბაირადი, ფირი), წეს-ჩვეულებებით (შეგირდის ხელდასწმის წესი, საღვთო, ოსტატად კურთხევის ცერემონიალი, შეგირდის „დალოცვა“). აღმოსავლური საკრავები თავისი საშემსრულებლო ტრადიციებითურთ თბილისიდან თანდათან გავრცელდა აღმოსავლეთ საქართველოს მიმდებარე სოფლებსა და რეგიონებში (კახეთი, ჰერეთი, ქართლი, მესხეთი).

ქალაქში ყველა საკრავს თავისი მსმენელი ჰყავდა, ყოველი საკრავი თბილისის ეთნიკურად ჭრელი მოსახლეობის გარკვეული წრის კუთვნილებად ითვლებოდა, მაგრამ სწავლასწავლა ეროვნებათა შორის ურთიერთპატივისცემა მესაკრავეთა ანსამბლის ეთიკაშიც

ვლინდებოდა.

ქალაქური ფოლკლორის ევროპული ნაკადი საკრავიერი მუსიკის სფეროში ძირითადად გიტარით არის წარმოდგენილი, რომელმაც XIX ს. II ნახევრიდან განსაკუთრებით დასავლეთ საქართველოში მოიპოვა პოპულარობა. XIX ს-ის 80-იანი წლებიდან გიტარა ფართოდ იწყებს გავრცელებას როგორც რუსული ქალაქური რომანსის სააკომპანემენტო საკრავი. დღესასწაულებსა თუ საღვინო სუფრაზე დიდი მოწონება ჰქონდა ქალაქურ და საოჯახო მუსიკალურ ყოფაში, მოგვიანებით სოფლებში, განსაკუთრებით ქუთაისში და საერთოდ, დასავლეთ საქართველოს ბარის რეგიონებში შვიდსიმინი გიტარა გახდა პოპულარული. გიტარა ფენს მტკიცედ იკიდებდა ქართულ ქალაქურ ყოფაში. განსაკუთრებით პოპულარული გახდა დები იშხნელების შემოქმედება და რეპერტუარი. საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს აკაკი წერეთლის ლექსზე შექმნილი ვარინკა წერეთლის (ბარბარე სპირიდონის ასული მაჭაფარიანი-წერეთლისა, 1874-1948) „სულიკო“, რომელმაც უდიდესი აღიარება და სიყვარული მოიპოვა საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ. „სულიკო“ აკაკის ლექსზე შექმნა XIX ს-ის 90-იან წლებში, როგორც სოლო სიმღერა გიტარაზე, 1898 წ. ჩაწერეს ფირზე, ხოლო 1900-იან წლებში ნოტებზე გადაიტანა კოტე ფოცხვერაშვილმა. სიმღერა ძალე გავრცელდა და ფაქტობრივად გახალსურდა.

უცხოური საკრავების ფართოდ გავრცელების მიზეზი იყო საკუთრივ ამ საკრავთა მუსიკალურ-საშემსრულებლო შესაძლებლობათა განვითარების მაღალი დონე. ქართულმა კულტურამ თავისი საკრავები ვერ დაუპირისპირა, მაგრამ აღმოსავლური საკრავები და მათი რეპერტუარი ქართულ ნიადაგზე „გადაამუშავა“ (ასლანიშვილი, 1954:251). ჩამოყალიბდა თბილისური საშემსრულებლო სკოლა, საშემსრულებლო სტილი. აღმოსავლური ჰანგები თბილისში გაქართულდა, ანუ გამრავალნიშნა. ამაში გამოიხატა ქართულის გავლენა უცხოურ საკრავებზე და, საზოგადოდ, შემოსულ და აქ გავრცელებულ მუსიკაზე.

საქართველოში მესაკრავეობა არ ქცეულა პროფესიად. აქ მესაკრავენი (მაგალითად, მესტვინეები) ნახევრადპროფესიონალები იყვნენ. მაგრამ საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ პროფესიული ტიპის გვარ-სახელთა შორის მესაკრავეთა აღმნიშვნელიც გვხვდება (მებუკე, მენაფირე, მეზურნიშვილი, მესტვინიშვილი და სხვა), რაც მიუთითებს საშემსრულებლო ხელოვნების ადგილსა და მნიშვნელობაზე.

ხალხურ საკრავებზე დაკრის ხელოვნება თანამედროვე შემსრულებლებმა ვირტუოზულად სრულყვეს, რასაც საფუძველი მოუმზადა XX ს-ის 60-ან წლებში შექმნილმა ხალხურ საკრავთა ორკესტრმა (ხელმძღვანელი კირილე ვაშაკიძე).

დღეს ცოცხალ ყოფაში ხალხურ მრავალსაუკუნოვან მუსიკალურ-საშემსრულებლო ტრადიციებს ბევრად ნაკლები ადგილი უჭირავს. შეიძლება ითქვას, რომ ეს უდიდესი კულტურა სიცოცხლეს ფოლკლორულ და ეთნოგრაფიულ ანსამბლებში განაგრძობს, რომელთა უმრავლესობა მაქსიმალურად ცდილობს წარმოაჩინოს და ფართო საზოგადოებას გააცნოს უნიკალური ფენომენი – ქართული ტრადიციული მუსიკალური კულტურა.

მანანა შილაკაძე (†)
ნინო რაზმაძე

ლიტერატურის სია

- ალაგვიძე, დავით, რეზიანაშვილი, ნიკოლოზ. (1964). „ჩანგი“. ჟურნ.: საბჭოთა სელოვნება, №6 თბილისი: საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროს ყოველთვიური ჟურნალი.
- არაყიშვილი, დიმიტრი. (1925). ქართული მუსიკა (მოკლე ისტორიული მიმოხილვა). ტიფლისი: მეცნიერება საქართველოში.
- ასლანიშვილი, შალვა. (1954). ნარკვევები ქართული ხალხური სიმღერების შესახებ. I ტომი. თბილისი: სელოვნება.
- ასლანიშვილი, შალვა. (1956). ნარკვევები ქართული ხალხური სიმღერების შესახებ. II ტომი. თბილისი: სელოვნება.
- ბარდაველიძე, ვერა. (1938). აღმოსავლეთ საქართველოს მთიელების სასულიერო ტექსტები. საქართველოს ეთნოგრაფიის მასალები, I. თბილისი.
- ბარდაველიძე, ვერა. (1982). აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთის ტრადიციული საზოგადოებრივ-საკულტო ძეგლები. საქ. სსრ ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი. ტ. 2. თბილისი: მეცნიერება.
- მშველიძე, შალვა. (1965). საკრავთმცოდნეობა: თანამედროვე ორკესტრის თეორიული საფუძვლები. თბილისი: განათლება.
- როსებაშვილი, კახი. (1984). „ქართული ხალხური საკრავები: გუდასტვირი“. წლიური სამეცნიერო ნაშრომი (ხელნაწერის უფლებით). თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორია.
- რუსაძე, ჯულიეტა. (1999). ბუნების ძალთა აღორძინების ხალხური დღესასწაული საქართველოში. თბილისი: მეცნიერება.
- შილაკაძე, მანანა. (1970). ქართული ხალხური საკრავები და საკრავიერი მუსიკა. თბილისი: მეცნიერება.
- შოშიაშვილი, ეკატერინე; კოტრიკაძე, სოფიკო; გაფრინდაშვილი, ნონა. (2019). საკრავების კატალოგი. ქართული ხალხური სიმღერისა და საკრავების სახელმწიფო მუზეუმი. საქველმოქმედო ფონდი „ქართული გალობა“. თბილისი.
- წითლანაძე, ლეილა. (1976). ხევის არქეოლოგიური ძეგლები: ყაზბეგის განძი. ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი. საქართველოს არქეოლოგიური კომისია. თბილისი: მეცნიერება.
- ჯავახიშვილი, ივანე. (1938). ქართული მუსიკის ისტორიის ძირითადი საკითხები. თბილისი: ფედერაცია.
- ჯონაძე, ნიკოლოზ. (2016). „ქართული გარმონი: ოსტატები, აგებულება, სახეობები, საშემსრულებლო ტექნიკა“. ჟურნალში: მუსიკა, №4 (29), გვ. 77-80. თბილისი.
- Стешенко-Куфтіна, Валентина. (1936). Древнейшие инструментальные основы грузинской народной музыки. т. 1. Флейта Пана. Тбілісі: (რუსულად, ქართული რეზიუმეით)

Georgian Folk Instruments and Instrumental Music

Folk instruments and instrumental music are part of national musical treasure. However, musical-performance capabilities of Georgian musical instruments and artistic level of instrumental music, were always inferior to polyphonic choral singing and were mainly limited to the function of accompaniment.

Georgian folk musical instrumentarium is interesting, for the fact that along with the developed instruments, it has preserved relatively simple and archaic forms. Thus, their historical-comparative research allows to follow the development line of instruments, as well as the development stages of musical thinking and musical culture in general.

The oldest musical instrument on the territory of Georgia a 20cm long bone salamuri with three finger holes, discovered in Mtskheta dated to the XV-XIV centuries B.C. is preserved in the National Museum of Georgia (Fig. 1). Bone salamuris were also found in Uplistsikhe and Achara (Fig. 2). Unearthed ceramic salamuris preserved at Signaghi Museum also date to the same period. Particularly interesting is the famous bronze statue from the Kazbegi treasure (6th century BC). The statue has a single composition: a ram's head is attached to the bell with a movable ring, a man's figure standing on the horn holds a harp-type musical instrument (Fig. 3 a-b), but since it is stylized, some scholars consider it to be a changi (Sh. Amiranashvili, D. Alavidze), others believe it is a lyre (A. Tallgren, Gr. Chkhikvadze, D. Janelidze). The statue, bound by a single ritual story, presents the scene of sacrificing an animal on the cult celebration (Alavidze, Rekhviashvili, 1964:38). The sculpture is considered of local production, obviously influenced by the Greek world (Tsitlanadze, 1976:3).

Also interesting is the image of a player on a panduri-like instrument on the monument of medieval architecture – the wooden door of Matskhvarishi church (11th century) in Svaneti (Fig. 4) and the examples depicted on the miniatures of old manuscripts (Javakhishvili, 1938, illustrations).

The instruments discovered on the territory of Georgia dating back to the middle of the 1st millennium, are similar to the instruments, the existence of which in medieval Georgia is confirmed by written sources and which have survived in ethnographic reality to this day.

According to Georgian written sources (5th-18th centuries), several dozens of instruments were known in Georgia in the Middle Ages (I. Javakhishvili, 1938:129-219). Basing on the studies of Georgian translations of the Bible, the Lexicon of Sulkhan-Saba Orbeliani, other translated or original works, the following local and transcribed instrument names have been identified: idiophones: ezhvani, zanzalaki, tsintsila, lini, zari, zarazini, kuduni, kankuri, sarekeli, also pari and sinji; membranophones: bobghani, dapi, dapdapi, दौरا, doli, naghara, kosi, spilendzchuri, dumbuli, also noba/nobi, nobati, nagharakhana, samviki and sperimuri; the aerophones: nestvi, sastvinveli, salamuri, sakviri, buki, stviri, gudastviri, chiboni, kvirostviri, zrokhakudi, napiri, kanara, larchem/soinari, avli, rka, asosra, as well as iobelisni, which is referred to in the context of aerophones; the chordophones: changi/

shimekvshe, knari, chonguri, panduri, chuniri/chianuri, ebani, atdzali, barbiti, also – sapsalmune, kurtkheva, sagalobeli. At the Royal court there was an orchestra (of different composition), the so-called matched instruments (Javakhishvili, 1938:216-219).

Contemporary folk musical instrumentarium includes all four groups of instruments: idiophones, aerophones, membranophones and chordophones. The intensive distribution area of each covers one or several regions. We will touch upon the following instruments: larchemi, soinari, ueno salamuri (rim flute) and eniani salamuri (duct flute), gudastviri, Georgian types of accordion, chiboni, pilili, changi, chonguri, panduri, chuniri, chianuri, diplipito, doli, दौरا.

Ueno and eniani salamuri is made of a reed stem, is 38-40 cm long, has 5-7 finger holes, diatonic scale (Fig. 5, 6). The difference between ueno salamuri and eniani salamuri is that eniani salamuri has the so-called tongue – a 3-4 cm long whistle-like plug, which facilitates blowing in. Traditional repertoire of salamuri is comprised of shepherd's melodies, played while shepherding a small number of sheep and gathering flocks (for example, "Tushuri", "Vatsebis gakechva". (Sh. Aslanishvili, 1956:132). The repertoire for eniani salamuri also includes dance melodies. This explains its inclusion in instrumental ensembles, wedding parties and sporting events (e.g. wrestling). The salamuri-type instruments include kavali preserved in Lazeti, Abkhazian acharpani. Laz pilili is similar to stviri (Fig. 7).

Pan flutes larchemi (Samegrelo) // soinari (Guria) has six reed pipes of different length, arranged in a strictly regulated order – long pipes in the center; the others – to their right and left according to length (Fig. 8). The scale is original, actually unique, constructed on a sequence of tone-semitone intervals (Steshenko-Kuftina, 1936:273-275; M. Shilakadze, 1970:66). There also are other scales (K. Rosebashvili, 1981:45).

A peculiar way of playing the larchemi//soinari is to simultaneously blow into two adjacent pipes, thus creating two-tone consonances and, accordingly, the performance of two-voice melodies. There were the melodies to be played when driving the herd to the pasture, shepherding the cattle and on the way back home.

This instrument also had a signaling function for hunters who were far from each other. There also existed a peculiar way of playing, the so-called "nirzi" – distribution of the instrument between two performers and performance in a duet. The earliest variant form has been preserved in the form of the melodies for larchemi and soinari (Steshenko-Kuftina, 1936:199).

Gudastviri // Chiboni was a widespread musical instrument. Today, its traditions have survived in Racha, Achara and partly in Meskheta. The instrument is comprised of a leather (goat, sheep) air reservoir (guda), two reed melodic pipes and a small inflatable tube for guda. The reed pipes are inserted into a wooden socket and there is a bull's horn attached to it, which gathers and balances the sounds. One pipe has three finger holes, the other – six (chiboni has five finger holes) (Fig. 9, 10). Different number of finger holes is explained by the polyphonic nature of the instrument.

Characteristic for gudastviri is two-voice texture, particularly Bourdon – sustained sound, with the melody sounding against it. Historical, epic, didactic, satirical, comic verses, which were composed

impromptu by pipers, were performed with gudastviri accompaniment. Pipers were necessary participants of celebrations, wedding parties, folk holiday – Berikaoba. There existed special tunes: “Berikuli”, “Berikebis datireba”, “Tinano”, “Berikebis sachidao” (Rosebashvili, 1984). A piper (or panduri-player) participated in all the episodes of this celebration (Rukhadze, 1999:28, 40, 41, 58, 78).

Chiboni repertoire mainly comprised dance tunes solo or with doli accompaniment... Also encountered are chiboni tunes accompanied with singing. It should be noted that bass drone is very rare on chiboni, and it shares the principles of contrapuntal polyphony characteristic of Achara and Guria: the bass of chiboni is basically as mobile as its melody. In addition, an auditory impression of three voice texture is obtained via a specific agile manner of playing.

Buki (Svani sanker, Abkhazian abik) a 1.5-2 m long copper signal horn (Fig. 11) emits the sound of the same pitch. With the strength of blowing, rhythmic formula and time of signaling (morning, evening, night), people were informed about the expected or existing danger - enemy attack, abduction of the cattle, etc. The 14th-century copper buki, donated to the Church of the Savior in Zhamushi, is preserved at the Museum of Mestia. The fact of donating the buki to the church is recorded in Svan written monuments. Laz ochandinoni and Megrelian bugle – oqe, carved from wood, also had a signaling function.

String instruments are especially popular and widespread in Georgia. They are mainly used to accompany singing. We have purely instrumental music in the form of dance melodies.

Panduri (Fig. 12) is a three-string instrument (ancient two-string panduri is also common in East Georgian mountains). It is distinguished by a variety of external shapes (oar-shaped, pear-shaped, oval, boat-shaped and others). Corpus, neck and head of the instrument are carved from whole wood. Total length is 70-80 cm. It is made from different types of wood (aspen, linden, mulberry). Back part of the corpus is sometimes ornamented (mostly with vegetal figures). It has at least two frets on the neck. In the past, strings were made from sheep intestine. Currently factory strings are used. The scale of panduri is second-fourth: g-a-c.

Panduri accompanies single-part – epic, love songs. Ancient form of singing with panduri accompaniment, when song is a secondary means for telling a verse as a song (Aslanishvili, 1956:25), is preserved in East Georgian mountains (Khevsureti). Performing a heroic song with panduri accompaniment is a necessary component of the divine ritual – Khatoba. To panduri accompaniment a cult servant would sing heroic verses, telling about the heroic deeds of the serfs of this or that icon (Bardavelidze, 1938:8-10).

Participation of panduri in the rituals of ancient origin is confirmed by the specific tune “Beghliskruli” (Aslanishvili, 1956:59), which was performed at the central shrine of Khevsureti – the Holy cross of Gudani (Beghliskari, lit. barn door) during the celebration (Bardavelidze, 1982:13). “Beghliskruli”, a traditional melody played at the barn door, is an ancient example of instrumental music with its own function and melodic-harmonic structure.

In people’s belief panduri is a symbol of merriment. This is confirmed by the rites related to the

cult of the deceased, such as hiding the panduri or hanging it back to front in the mourning family, and the rule of “breaking the mirth”, which meant the end of mourning; the necessary element of which was singing and playing the panduri.

Chonguri is a four-string plucked instrument common in the lowland regions of West Georgia (Fig. 13). It differs from the panduri in size (up to one meter long), of the corpus and number of strings. The fourth string zili emits the highest and, at the same time, unchanging-pitch sound.

Rich harmonic language of the songs performed to the accompaniment of chonguri is explained by the abundance of chonguri tunings. In this regard, chonguri is unique in Georgian instrumentarium. To date there are five tunings for chonguri: f-a-c1-f1; f-a-c1-e1; f-g-c1-g1; f-as-c1-f1; d-a-c1-a1.

Single, two- and three-part songs of rite, love, humorous genres are performed with chonguri accompaniment. In the rite genre noteworthy is the song “Mze shina da mze garetá”, performed in the ritual related to the birth of a son (dzeoba), hymn “Sabodisho” performed for the diseased with the so-called “batonebi” (measles, chicken pox, etc.). With its artistic level this song-hymn, full of tenderness, melody, sadness and, great optimism, is one of the masterpieces of Georgian musical art.

Panduri and chonguri are two different forms of string instruments, which correspond to different development stages of musical culture. In terms of the sophisticated rules of manufacturing, variety of performance techniques, perfected construction, rich harmonic possibilities (chord system), chonguri shows a much higher development level of musical thinking compared to panduri (Shilakadze, 1970:50). Among the dance tunes also performed on chonguri, particularly popular is “Khorumi”.

Changi, a plucked string musical instrument, has survived only in Svaneti. It is the so-called regional type of harp (Fig. 14). Its resonating body has the shape of a long rectangle (40-60 cm × 10-12 cm). The vertical part (neck) is ornamented. The strings are of different length and thickness, and different amount of horse-hair is used. Typical number of strings for Georgian traditional instruments is 6-9. A maximum of eight strings (excluding any end string) can be used per song. The support tone for the mode is fifth or sixth string. The tuning of changi fully reflects the sound scale: e1-d1-c1-h-a-g-f-es-des.

In Svaneti, changi is used in the same rituals as the bowed instrument (chuniri), such as the ritual of “releasing the soul” associated with the cult of the deceased, or Lipanali.

According to written sources changi was a fairly common instrument in medieval Georgia. Its tradition comes from a much remote time, which is confirmed by the above-mentioned musicians from “Kazbegi” and “Uplistsikhe”.

Bowed instrument chianuri // chuniri (Fig. 15) has been preserved in the highland regions (Svaneti, Racha, Tusheti). Svan chuniri and Tushetian chianuri have three strings, while Rachan chianuri has two strings. The strings are of horse hair. The sound is produced by a bow. Svan and Rachan instruments have round corpus, with a membrane (skin, rumen) stretched on the top. And the bottom side is open. Total length is 60-70 cm. Tushetian chianuri is different – its corpus is entirely wooden. The scale of three-string chianuri/chuniri is secondal-tertiary, like that of panduri. The scale of two-string chianuri was a major third.

The rules for making Georgian string instruments reflect great experience and empirical knowledge. Folk masters take into account the material suitable for the instrument. Coniferous species (spruce, pine) are used for the headboard (deck), which are considered the best for making the instrument. Manufacturing high-quality products discloses the knowledge of the rules such as pre-processing of the material – storage, drying, etc. Attention is drawn to the empirical knowledge of the laws of acoustics, reflected in the rules of manufacture – conformity of string length and thickness to the sound pitch, which can be clearly seen on the example of changi and chonguri strings.

The group of string-bowed instruments includes Abkhazian apkhyartsa and the surviving in Lazeti (Turkey) chilili, which, is called kemenche under Turkish influence.

Percussion instruments – doli (Fig. 16) and दौरا (Fig. 17) are nowadays mainly represented in stage performance – choreographic ensembles, however, in Racha, दौरا is still very popular as a dance accompaniment, solo or together with chianuri or a small accordion tsiko-tsiko.

Doli corpus is a hollow wooden cylinder, with leather stretched on both ends. The leather is attached and stretched with strings or metal rings. In the case of drum with mallets, the mallets are of different size.

Dौरا traditionally has a round wooden frame, with leather stretched on one side. Jingles – thin metal plates or bells are attached inside the frame. Sometimes, the frame is encrusted with mother-of-pearl and black bone.

In Ivane Javakhishvili's observation, the दौरا disseminated in different parts of Georgia are similar in appearance, they differ only in material: It is known that sheep skin was used in Tusheti, and bull's rumen in Kakheti (Javakhishvili, 1938:152).

Diplipito: leather stretched on various size pots, is played with hands or sticks (Fig. 18). According to Shalva Mshvelidze, the instrument could be made of copper, clay and wooden pots, of which copper and clay diplipito was used in royal and church processions, while wooden ones were used in everyday life (Mshvelidze, 1965:159). The examples we have at hand are made of clay.

Ancient diplipito combined two pots. Later four-pot diplipitos were also encountered. In folk music orchestras, there also are five and more pots. In the case of two-pot diplipito, one is always larger and the other smaller. The height of a large pot varies between 20-28 cm, and the diameter – between 14-26 cm. The height of the small pot varies between 15-22 cm, and the diameter – between 9-15 cm.

Georgian instrumentarium boasts Georgian types of accordion: the so-called tushuri garmoni (chromatic and diatonic); buzika // tsiko-tsiko – a small-size diatonic accordion (Fig. 19, 20); Relatively late, the so-called bass garmoni, “New Georgian accordion” – a large chromatic accordion (Jokhadze, 2016:79). Their sizes are not standardized, they differ depending on the type, and sometimes, individual request of the customer is taken into account. General picture is as follows: 1. Average height of tushuri garmoni is 35 cm, the width – 17 cm; 2. the height of tsiko-tsiko is 10 cm, the width – 4 cm; 3. the height of bass garmoni is 40 cm, the width – 20 cm (Jokhadze, 2016:79). The instrument consists of a corpus, an air blower and a key board.

Georgian traditional instrumental ensemble comprises one string or wind and one percussion

instrument (chonguri – doli, chiboni – doli), or two different types of string instruments (changi – chuniri) Combination of two or more instruments of the same type in an ensemble is not typical of Georgian traditional instrumental culture. The repertoire of instrumental ensemble is limited to dance tunes (“Kartuli”, “Khorumi”, “Gandagana” and many others). Wind and percussion instruments (except दौरa) are mostly played by men.

From the 17th, especially from the 18th century, dissemination of oriental instruments is intensified in Georgia, mainly among higher social strata (musicians-singers of the royal court and others). From that time, the position of sazandarباشi is introduced.

Georgian musical tradition continued to exist despite the influx of Oriental culture. In lower social strata, folk performers, pipers were still popular. High level of Georgian musical thinking at the turn of the 18th-19th centuries, is evidenced by Ioane Bagrationi’s “Short manual of Music”, which provides musical signs for both vocal and instrumental music. The textbook reflects theoretical knowledge of European musical system, indicating to the contacts with the advanced culture of the time. The centuries-old traditions of performing different-genre songs and playing the instruments, gradually changed significantly. This was determined largely by the influx of foreign instruments, especially from the early 19th century. In Georgia, this process was especially visible in the city mode of life (mainly Tbilisi). Ethnic diversity of Tbilisi population, their national peculiarities were reflected in their musical culture, particularly, in the traditions of playing folk instruments and their application in everyday life. The source of urban folk music was, on the one hand, Oriental and, on the other hand, European music (Italian opera and Russian romance), but in Georgian cities – Kutaisi and Tbilisi – this music acquired a peculiar form (Arakishvili, 1925:28).

Both Oriental and European (imported via Russia) instruments: tar, saz, chianuri//kemenche, zurna, duduki, doli, दौरa//dapi, diplipito//naghara, mandolin, guitar, garmoni//”buzika”, mechanical instrument arghani (barrel organ) were common for Tbilisi at the end of the 19th and beginning of the 20th century. Piano was introduced in the 19th century. Accordion – in the 20th century, balalaika – in East Georgian highlands (from the 1980s). Georgian instruments: panduri, salamuri, gudastviri (under the name sazandari) continued to exist in the city at the same time. Of the listed instruments, duduki is still particularly popular among the non-Georgian population of Tbilisi. Oriental instrumental ensembles: ensemble of wind instruments – dasta (two dudukis and a doli, or two zurnas and a doli) and ensemble of string instruments – sazandari (tar, kemenche, santur, दौरa) were also popular. From the 1970s the ensemble composition underwent changes, introduced were clarinet and accordion, and from the 1980s – electric instruments.

Written sources and ethnographic material testify that at the beginning of the 19th century, the performing tradition of Georgian population in Tbilisi was the same as in the countryside. In the second half of the 19th century, these traditions and customs were violated, and calls were made in the Georgian press to preserve Georgian singing.

In Tbilisi of the late 19th and early 20th centuries there were guilds of musicians (zurna players,

sazandari musicians) – the organizations similar to the guilds of craftsmen with their master-apprentice institute, with the paraphernalia (banner, ribbon), customs (ordination of master, “blessing” of an apprentice). Oriental instruments, with their performance tradition, gradually spread from Tbilisi to the villages and some parts (Kakheti, Hereti, Kartli, Meskheta) of East Georgia.

Every instrument in the city had its listeners, each instrument was considered to belong to a certain circle of the ethnically diverse population of Tbilisi, but mutual respect between different nationalities was also reflected in the ethics of the ensemble of musicians.

European flow of urban folklore in instrumental music is mainly represented by guitar, which became especially popular in West Georgia in the second half of the 19th century. From the 1880s guitar was widely used as an accompanying instrument for Russian urban romance. It was very popular in urban and family musical life-mode, at various celebrations, parties, later in the villages; especially in Kutaisi and generally in the lowland regions of West Georgia seven-string guitar became very popular. Guitar was firmly rooted in the urban life of Georgia. The art and repertoire of the Ishkneli sisters became very popular. Special mention should be made of the song “Suliko” composed by Varinka Tsereteli (Barbare Machavariani-Tsereteli, 1874-1948) on Akaki Tsereteli’s verse, which gained recognition and love in Georgia and elsewhere. “Suliko” was composed as a solo song on the guitar in the 1890s. The song was recorded in 1898; and Kote Potskhverashvili transcribed it to Western musical notation system in the 1900s. The song quickly disseminated and actually became folk.

Wide dissemination of foreign instruments can be explained by the high development level of their musical and performance capabilities. Georgian culture could not oppose it with its own instruments, but “reworked” oriental instruments and their repertoire on Georgian soil (Aslanishvili, 1954:251). The Tbilisi school, style of performance was formed. In Tbilisi, oriental tunes became Georgian, i.e. polyphonic. This shows Georgian influence on foreign instruments and on the music introduced and disseminated here, in general.

Instrument musician in Georgia did not become a profession. Here instrument musicians (e.g., pipers) were semi-professionals. But it is a noteworthy fact, that among the surnames of professional origin there are also signifiers of musicians (Mebuke, Menapire, Mezurnishvili, Mestvirishvili, etc.), which indicates the place and importance of performing arts.

The art of playing folk instruments has been virtuoso perfected by modern artists, the foundation for which was prepared by the orchestra of folk musical instruments created in the 1960s (directed by Kirile Vashakidze).

Today, the centuries-old folk musical and performance traditions are given much less space in everyday life. It can be said that this great culture continues to live in folk and ethnographic ensembles, most of which do their best to present the unique phenomenon – Georgian traditional musical culture to wider audience.

Manana Shilakadze (†)
Nino Razmadze

References

- Alavidze, Davit, Rekhviashvili, Nikoloz. (1964). *Changi*. Journal: *Sabchota khelovneba*, #6. Tbilisi: Monthly magazine of the Ministry of Culture of the Georgian SSR.
- Arakishvili, Dimitry. (1925). *Georgian Music (Brief Historical Review)*. Tiflis: Metsniereba sakartveloshi.
- Aslanishvili, Shalva. (1954). *Essays on Georgian folk songs*. Volume I. Tbilisi: Khelovneba.
- Aslanishvili, Shalva. (1954). *Essays on Georgian folk songs*. Volume II. Tbilisi: Khelovneba.
- Bardavidze, Vera. (1938). *Spiritual Texts of East Georgian Highlanders*. Materials of Georgian ethnography. I. Tbilisi.
- Bardavidze, Vera. (1982). *Traditional Social-cult Monuments of East Georgian Mountainous Regions*. Georgian SSR Iv. Javakhishvili Institute of History, Archeology and Ethnography. Vol. 2. Tbilisi: Metsniereba
- Javakhishvili, Ivane. (1938). *Basic Issues of the History of Georgian Music*. Tbilisi: Pederatsia.
- Jokhadze, Nikoloz. (2016). *Georgian Garmoni: masters, construction, types, performance technique*. In the magazine: *Musika*, #4 (29). Tbilisi.
- Mshvelidze, Shalva. (1965). *Organology: Theoretical Fundamentals of Modern Orchestra*. Tbilisi: Ganatleba.
- Rosebashvili, Kakhi. (1984). *Georgian Folk Instruments: Gudastviri*. Annual scientific paper (manuscript copyright). Tbilisi State Conservatoire.
- Rukhadze, Julieta. (1999). *Folk Holiday for the Revival of Natural Forces in Georgia*. Tbilisi: Metsniereba.
- Shilakadze, Manana. (1970). *Georgian folk instruments and Instrumental Music*. Tbilisi: Metsniereba.
- Shoshiashvili, Ekaterine; Kotrikadze, Sopiko; Gaprindashvili, Nona. (2019). *Catalogue of Instruments*. State Museum of Georgian Folk Songs and Instruments. Georgian Chanting Foundation. Tbilisi.
- Steshenko-Kuftina, Valentina. (1936). *The oldest instrumental fundamentals of Georgian folk music*, vol. 1. Pan pipe. Tbilisi: (in Russian, with Georgian summary).
- Tsitlanadze, Leila. (1976). *Archaeological monuments of Khevi: The Kazbegi treasure*. Iv. Javakhishvili Institute of History, Archeology and Ethnography. Archaeological Commission of Georgia. Tbilisi: Metsniereba.

სურათები Figures

1. გედის ძვლის უენო საღამური. ძვ.წ. XIV-XIII ს.: მცხეთა, სამთავროს სამაროვანი (აღმოსავლეთ საქართველო). დაცულია საქართველოს ეროვნულ მუზეუმში.

Swan-bone ueno salamuri. 14th-13th cc B.C: Mtskheta, Samtavro graveyard (East Georgia).

Preserved at the National Museum of Georgia.

2. ფრინველის ძვლის უენო საღამური. ძვ. წ. XV-XIV ს.: ქობულეთის მუნიციპალიტეტი, ჩოლოქის ნამოსახლარი (დასავლეთ საქართველო). დაცულია ბათუმის მუზეუმების გაერთიანების არქეოლოგიურ მუზეუმში.

Poultry-bone salamuri. 15th -14th cc BC. Choloki, Kobuleti municipality (West Georgia). Preserved at the archaeological museum of the Union of Batumi Museums.

3. ა,ბ. ბრინჯაოს ქანდაკება ყაზბეგის განძიდან მოცეკვავის გამოსახულებით (ძვ. წ. VI ს.). დაცულია საქართველოს ეროვნულ მუზეუმში.

a,b. Bronze sculpture of a dancer from the Kazbegi Treasure (6th century B.C.) Preserved at the National Museum of Georgia.

4. სვანეთი, მაცხვარიშის ეკლესიის (XI ს.) ხის კარზე ფანდურის ტიპის საკრავზე დაბეჭდვის გამოსახულება.

Svaneti, portrayal of a instrument player on the wooden door of Matskhvarishi Church (11th c).

5. უენო სალამური (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაბრინდაშვილი, 2019:142).
Ueno Salamuri (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:142).

108. [204]
სალამური
Salamuri

6. ენიანი სალამური (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:149).
Eniani Salamuri (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:149).

7. ილია აბდულიშის პილი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:156).
Pili by Ilia Abdulishi (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:156).

103. [199]
ლარქემი
Larchemi

8. ლარქემი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:144).
Larchemi (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:144)

9. გუდასტვირი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაპრინდაშვილი, 2019:163)
Gudastviri (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:163)

126. [247]
ჩიბონი
Chiboni

10. ჩიბონი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:166).
Chiboni (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:166)

11. ბუკი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:169).
Buki (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:169)

12. ფანდური (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაბრინდაშვილი, 2019:51).
Panduri (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:51)

13. ჩონგური (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაბრინდაშვილი, 2019:62).
Chonguri (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:62)

26. [37]
ჩანგი
Changi

14. ჩანგი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:46).
Changi (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:46)

15. ქუნირი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:106).
Chuniri (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:106)

16. დოლი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:23).
Doli (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:23)

17. დაირა (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:24).
Daira (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:24)

18. დიპლიპიტო (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:19).
Diplipito (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:19)

19. გარმონი (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაფრინდაშვილი, 2019:128).
Garmoni (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:128).

20. წიკო-წიკო (შოშიაშვილი, კოტრიკაძე, გაბრინდაშვილი, 2019:134).
Tsiko-tsiko (Shoshiashvili, Kotrikadze, Gaprindashvili, 2019:134)

ოსხაპური 1 Oskhapuri

შეკრებილი
Scale

♩ = 68

ლარქემა
Larchmi

The musical score consists of six staves. The first staff shows a scale in G-flat major (one flat) with a tempo marking of ♩ = 68. The second staff begins the 'ლარქემა' (Larchmi) melody with a first ending bracket. The third staff continues the melody with a second ending bracket. The fourth, fifth, and sixth staves provide a harmonic accompaniment using chords and single notes, primarily in the lower register of the treble clef.

თბორეში 2 Obireshi

მეტრაბორი
Scale

ლარქემი
Larchemi

$\text{♩} = 90$

ლარქემზე დასაკრავი 3 Larchemze Dasakravi

♩ = 102

მცერათრივი
Scale

ლარქემი
Larchemi

The musical score is written in a single system on a grand staff (treble clef). It begins with a tempo marking of ♩ = 102. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The score consists of ten staves of music. The first staff starts with a first ending bracket (1). The second staff has a third ending bracket (3). The third staff has a sixth ending bracket (6). The fourth staff contains a dense texture of chords and is labeled 'რეპლიკები, შემახილები' (Replikები, შემახილები). The fifth staff starts with an 11-measure rest. The sixth staff starts with a 14-measure rest. The seventh staff starts with a 17-measure rest. The eighth staff starts with a 20-measure rest. The ninth staff starts with a 23-measure rest. The tenth staff concludes the piece with a final chord.

ხასანბეგური 4 Khasanbeguri

ზეგრატიონი
Scale

♩ = 90

ლარქემი
Larchemi

a *b* *c* *d*

f *mf*

3mo hoit 3mo! hoit!

3mo hoit

მწყემსური 5 Mtsqemsuri

ღგერათრივი Scale

ლარქემი Larchemi

♩ = 108

The musical score for Mtsqemsuri 5 is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It consists of four staves of music. The first staff begins with a tempo marking of ♩ = 108. The notation includes various rhythmic values, slurs, and accents. The second and third staves continue the melodic line with similar phrasing. The fourth staff concludes the piece with a final cadence.

მწყემსური 6 Mtsqemsuri

ღგერათრივი Scale

ლარქემი Larchemi

The musical score for Mtsqemsuri 6 is written in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). It consists of three staves of music. The notation features triplets and slurs. The piece concludes with a final cadence on the third staff.

მწყემსური დასაკრავები 7 Mtsqemsuri Dasakravebi
 ლარქემზე Larchemze

ლარქემი Larchemi

♩ = 96

I

ბგერათრივი Scale

3

9

13

17

20

25

III

მწყემსური 8 Mtsqemsuri

ლარქემი
Larchemi

♩ = 72

სურს
tuning

ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ
YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU

ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ
YOU YOU YOU YOU

მწყემსური დაძახილი 9 Mtsqemsuri Dadzakhili ლარქემზე Larchemze

ლარქემი
Larchemi

შეცვლილი
Scale

ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ
YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU

ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ
YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU

ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ ვოუ
YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU YOU

ოსხაპური 10 Oskhapuri

შერატირი I
Scale I

შერატირი II
Scale II

♩ = 96

ლარქემი
Larchemi

* გამოტოვებულია
Missed

ლარქემზე დასაკრავი 11 Larchemze Dasakravi

შეკრები I
Scale I

შეკრები II
Scale II

♩ = 120

ლარქემი
Larchemi

1

3

5

7

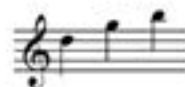
9

10

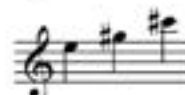
12 et c.

ხორცი 12 Nirzi

შეკრები I
Scale I

შეკრები II
Scale II

♩ = 116

ლარქემი
Larchemi

პირველი დაკვრა 13 Pirveli Dakvra

♩ = 108

ზღვრათრივი
Scale

სოინარი
Soinari

საცეკვაო 14 Satsekvaო

♩ = 108

მცერათრივი
Scale

სოინარი
Soinari

The musical score for Soinari is written in G-flat major (two flats) and 4/4 time. It consists of ten staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a tempo marking of ♩ = 108. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several triplet markings (indicated by a '3' over a group of notes) and some notes with accents. The score concludes with a final 8-measure section starting at measure 28, indicated by a dashed line above the staff.

სონარზე დასაკრავი 15 Soinarze Dasakravi

♩ = 102

მკვრივითრივი
Scale

სონარი
Soinari

სასიმღერო 16 Sasimghero

მეტრაორიგი
Scale

 = 54

სოინარი
Soinari

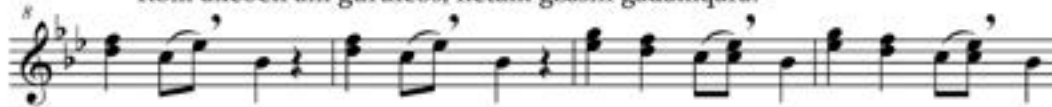
მივალ გურიაში მარა, სული წინწინ გამეპარა,
მას მივდიე, არ დაბრუნდა, არც მიიღო ქთამად ფარა.

Mival guriashi, mara suli tsintsin gemepara,
Mas mivsdie, ar dabruna, arts miigho ktamad para.

ფეხებით მივჩანჩალობდი და ტანმა ოფლი დაღვარა,
რომ აქებენ ამ გურულეებს, ნეტამ გზაში გადამყარა!

Pexebit mivchachalobdi da tanma opli daghvara,
Rom akeben am gurulebs, netam gzashi gadamqara!

ამ დროს ჩემი საყვარელი, მახსოვს, ჩემ წინ ჩაიარა,
უთხარ: ადრე გაიხლები, არც მოვკვდები, არა, არა!

Am dros chemi saqvareli, makhsovs, chem tsin chaiara.
UTkhar: adre giakhlebi, arts movkvdebi, ara, ara!

ვაცების გაქეჩვა 17 Vatsebis Gakechva

უენო
სალამური
Ueno
Salamuri

The musical score consists of four staves of music in treble clef. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The melody starts with a quarter note, followed by a half note, and then a series of eighth notes. A slur covers the eighth notes, and a fermata is placed over the final note. The second staff starts with a measure rest, followed by a series of eighth notes, a quarter note, and a half note. A slur covers the eighth notes, and a fermata is placed over the final note. The third staff starts with a measure rest, followed by a series of eighth notes, a quarter note, and a half note. A slur covers the eighth notes, and a fermata is placed over the final note. The fourth staff starts with a measure rest, followed by a series of eighth notes, a quarter note, and a half note. A slur covers the eighth notes, and a fermata is placed over the final note.

ზეზვაი 18 Zezvai

უენო
სალამური
Ueno
Salamuri

The musical score for Zezvai 18 is written on a single treble clef staff. It begins with a common time signature (C) and a key signature of one sharp (F#). The piece is characterized by a continuous melodic line with various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Trills (tr) and ornaments (tr) are used throughout. The score is divided into measures, with measure numbers 1, 4, 7, 10, 13, 17, and 20 indicated. The piece concludes with a double bar line. The notation includes various rhythmic values and ornaments, such as trills and ornaments, which are typical of Georgian folk music.

კახური ცეკვა 19 Kakhuri Tsekva

♩ = 80

უნო
სალამური
Ueno
Salamuri

2. Allegro

2. Allegro

სალამურზე დასაკრავი 20 Salamurze Dasakravi

სალამური
Salamuri

Allegretto

The musical score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It begins with a common time signature (C) and a dynamic marking of *mf*. The piece features several trills (*tr*) and a change in time signature to 3/4 at the second measure. The score is divided into four lines of music, with measure numbers 3, 9, and 13 indicated at the start of their respective lines. The piece concludes with a double bar line.

მწყემსური 21 Mtsqemsuri

Andante

სალამური
Salamuri

1 *p*

4

8

12

14

16

19

22

24

სალამური 22 Salamuri

სალამური
Salamuri

Moderato

1

5

9

13

17

გვერდი „ქართული“ 23 Tsekva "Kartuli"

ენიანი
სალამური
Eniani
Salamuri

Allegro
f

The musical score is written in 8/8 time and consists of seven staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a dynamic marking of *f*. The tempo is marked 'Allegro'. The melody starts with a first-measure repeat sign. The second staff begins with a measure rest and a second-measure repeat sign. The third staff begins with a measure rest and a third-measure repeat sign. The fourth staff begins with a measure rest and a fourth-measure repeat sign. The fifth staff begins with a measure rest and a fifth-measure repeat sign. The sixth staff begins with a measure rest and a sixth-measure repeat sign. The seventh staff begins with a measure rest and a seventh-measure repeat sign. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

ბორჯუმი 24 Khorumi

Allegretto

ყავალი
Qavali

1

7

13

19

ქალ-ვაჟის საცეკვაო 25 Kal-vazhis Satsekvaio

Moderato

პილილი
pili

1 *tr tr tr tr tr tr*

6 *tr tr tr tr tr tr*

11 *tr tr tr tr tr tr*

16 *tr tr tr tr*

21 *tr tr tr tr tr tr*

26 *tr tr*

ლაზური საცეკვაო 26 Lazuri Satsekvaio

პილილი
Pili

1 *tr* *tr* *tr*

6 *tr*

11 *tr* *tr*

16 *tr* *tr* *tr*

21 *tr* *tr* *tr* *tr* *tr*

26 *tr*

ლაზური საცეკვაო 27 Lazuri Satsekvaო

პილილი
Pili

სიმღერა 28 Simghera

Allegro moderato

აქარპანი
Acharpani

The musical score is written for a single melodic line on a treble clef staff. The key signature consists of three sharps (F#, C#, G#), and the time signature is 3/4. The piece begins with a first-measure rest, followed by a melodic line starting on G#4. It features several triplet markings (indicated by a '3' over a group of notes) and various phrasing slurs. The score is divided into five systems of music. The first system contains measures 1 through 5. The second system contains measures 6 through 10. The third system contains measures 11 through 15, including a first ending bracket (marked '1') and a second ending bracket (marked '2'). The fourth system contains measures 16 through 20. The fifth system contains measures 21 through 24, ending with a double bar line and repeat dots. The piece concludes with a final chord consisting of G#4, C#5, and G#5.

მწყემსური 29 Mtsqemsuri

Adagio

აჭარპანი
Acharpani

ბმს
Voice

The musical score is written for two parts: Acharpani (treble clef) and Voice (bass clef). The tempo is marked 'Adagio'. The score consists of five systems of music. The first system shows the beginning of the piece with a 12/8 time signature. The Acharpani part features a melodic line with triplets and slurs. The Voice part has a simple accompaniment. The second system continues the melodic development. The third system shows a change in the Acharpani part with more complex rhythmic patterns. The fourth system features a double bar line and a change in the Acharpani part. The fifth system concludes the piece with a final melodic flourish in the Acharpani part and a sustained note in the Voice part.

მელოდია სტვირის
ასაწყობად

30

Melodia Stviris
Asatsqobad

გუდასტვირი
Gudastviri

ბერიკული 31 Berikuli

გუდასტვირი
Gudastviri

Allegro

Musical notation for Berikuli. It consists of five staves in treble clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a common time signature (C). The tempo is marked 'Allegro'. The notation includes measure numbers 1, 5, 9, 13, and 17. The melody is primarily composed of eighth and quarter notes in a rhythmic pattern, ending with a fermata on the final note.

თინანო 32 Tinano

გუდასტვირი
Gudastviri

Andante

1

5

9

13

16

Fine

ბერიკების დატირება 33 Berikebis Datireba

♩ = 88

გუდასტვირი
Gudastviri

The musical score is written in G major (one sharp) and consists of seven staves of music. The tempo is marked as ♩ = 88. The piece is titled 'გუდასტვირი' (Gudastviri) in Georgian and 'Berikebis Datireba' in English. The rhythm is highly complex, alternating between 3/4 and 5/4 time signatures. The melody is characterized by frequent sixteenth-note runs and is embellished with various ornaments: triplets (3), sextuplets (6), and quintuplets (5). The score begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first staff starts with a quarter rest followed by a quarter note G4. The piece concludes with a double bar line at the end of the seventh staff.

საჭიდაო 34 Sachidao

გუდასტვირი
Gudastviri

Allegro

1 3

5

10

15

19

24

28

ფერხული 35 Perkhuli

[Moderato]

გუდასტვირი
Gudastviri

სათამაშო 36 Satamasho

[Moderato]

გუდასტვირი
Gudastviri

სტვირი 37 Stviri

გუდასტვირი
Gudastviri

The musical score is written on five staves in 3/4 time. The key signature has one flat (B-flat). The piece begins with a treble clef and a 3/4 time signature. The first staff contains measures 1 through 6, with a first ending bracket over measures 5 and 6. The second staff contains measures 7 through 11, with a first ending bracket over measures 10 and 11. The third staff contains measures 12 through 16, with a first ending bracket over measures 15 and 16. The fourth staff contains measures 17 through 21, with a first ending bracket over measures 20 and 21. The fifth staff contains measures 22 through 24, with a first ending bracket over measures 23 and 24. The piece concludes with a double bar line.

მელოდია ჭიბონზე 38 Melodia Chibonze

* Moderato

ჭიბონი
Chiboni

1

5

1.2.3.4. 5.

* შესაძლოა, უმჯობესი იყოს ამ ნიმუშის 6/8-ზე შესრულება.
It might be best to play this piece in 6/8.

სატეკვაო 39 Satsekvaio

Allegro vivace ♩ = 138

ჭიბონი
Chiboni

1

6

11

16

21

26

31

ხოროში 40 Khoromi

Allegro ma non troppo

ჰობონი
Chiboni

The musical score is written for a single horn part in 3/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked 'Allegro ma non troppo'. The score consists of seven staves of music. The first staff begins with a first ending bracket over the first two measures. The melody is primarily composed of eighth and sixteenth notes, often beamed together. The bass line consists of a steady eighth-note accompaniment. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the seventh staff.

Խորամո 41 Khoromi

Allegro

Չիբոնի
Chiboni

1

5

9

13

17

22

26

30

34

39

es, ges, c ბგერები ხმოვანებუნ ოდნავ მაღლა
 es, ges, c Notes sound slightly higher

ხორუმი 42 Khorumi

ჭიბონი
Chiboni

mf Allegretto

1

4

8

12

16

ხორუმი 43 Khorumi

ჭიბონი
Chiboni

Allegro

1 3 3 3 3 3 3

6

11 3 3 3

16

21 3 3

26 3 3 3 3

31

36

41 3 3

The image displays a musical score for six staves, all in the key of G major (one sharp). The notation is as follows:

- Staff 1 (Measures 46-50):** Features a melodic line with eighth-note triplets and a bass line with quarter notes. Measure 46 starts with a treble clef and a key signature of one sharp.
- Staff 2 (Measures 51-55):** Continues the melodic and bass lines with eighth-note patterns.
- Staff 3 (Measures 56-61):** Shows a more complex rhythmic pattern with sixteenth-note triplets in the upper voice and eighth notes in the bass.
- Staff 4 (Measures 62-66):** Features a dense texture with sixteenth-note triplets in both voices.
- Staff 5 (Measures 67-71):** Includes a change in time signature to 3/8 in measure 69, followed by a return to 4/4 in measure 71. The piece concludes with a double bar line.
- Staff 6 (Measures 72-76):** Features a melodic line with eighth-note triplets and a bass line with quarter notes. The final measure (76) includes a forte (*f*) dynamic marking.

გადახვეული
ხორუმი

44

Gadakhveuli
Khorumi

Allegro

ჰიბონი
Chiboni

1

4

8

12

16

20

ფერხული 45 Perkhuli

Allegretto

ჰიბონი
Chiboni

1

5

8

11

14

17

20

ritenuto

ფერხული 46 Perkhuli

ჰობონი
Chiboni

Allegro

5

9

13 მეორედმა 9-ჯერ

17 *rit.*

განდაგანა 47 Gandagana

ქობონი
Chiboni

Adagio ♩ = 114

1 4 7 10 13 16 19

ქალთა განდაგანა 48 Kalta Gandagana

Allegro

ჰობონი
Chiboni

The musical score is written for a Chiboni instrument in treble clef. It features a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature (C). The tempo is marked 'Allegro'. The score consists of five staves of music. The first staff begins with a first-measure rest (1) and contains a half note followed by eighth notes. The second staff starts at measure 4 and includes a repeat sign. The third staff starts at measure 7. The fourth staff starts at measure 10 and includes a repeat sign. The fifth staff starts at measure 14 and concludes with a final cadence.

ლაზური საცეკვაო 49 Lazuri Satsekvaio

Adagio ♩ = 112

ქიბონი
Chiboni

mf

tr

tr

tr

საცეკვაო 50 Satsekvaო

♩ = 112

ჯიბონი
Chiboni

The musical score is written in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. It consists of ten staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two sharps, and a 3/4 time signature. The tempo is indicated as quarter note = 112. The score features a repetitive rhythmic pattern of eighth notes, often grouped in triplets. The first measure of the first staff starts with a first-measure rest (marked '1'). Subsequent measures are filled with eighth-note triplets. The second staff contains measures 5-8, the third contains measures 9-12, the fourth contains measures 13-16, the fifth contains measures 17-20, the sixth contains measures 21-24, the seventh contains measures 25-28, the eighth contains measures 29-32, the ninth contains measures 33-36, and the tenth contains measures 37-40. There are occasional rests in the 11th, 16th, and 21st measures. The piece concludes with a final double bar line in the 40th measure.

The image displays a musical score for four staves, all in G major (two sharps). The first staff begins at measure 47 and contains four measures of eighth-note patterns. The second staff starts at measure 46 and features a triplet of eighth notes in the first measure, followed by eighth-note patterns. The third and fourth staves continue with similar eighth-note and triplet patterns. The piece concludes with a double bar line and a fermata over the final note.

კაცების ყოლსამა 51 Katsebis Qolsama

Allegretto

ჭიბონი
Chiboni

The musical score is written on five staves in 6/8 time. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The score is marked with a first ending bracket from measure 1 to 4, and a second ending bracket from measure 9 to 12. There are also some double bar lines and repeat signs throughout the piece.

ქაღების ყოლსამა 52 Kalebis Qolsama

Allegretto

ჰიბონი
Chiboni

The musical score is written on a single treble clef staff in 6/8 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of four lines of music. The first line starts with a first ending bracket over measures 1 and 2, and a second ending bracket over measures 3 and 4. The second line starts with a measure rest for the first measure, followed by measures 5, 6, 7, and 8. The third line starts with a measure rest for the first measure, followed by measures 9, 10, 11, and 12. The fourth line starts with a measure rest for the first measure, followed by measures 13, 14, 15, and 16, ending with a double bar line. The melody is primarily eighth-note based with some quarter notes and rests. There are several slurs and accents throughout the piece.

ԵՎԻՆՈՒՄ 53 Sajirito

Moderato

Չիծմնի
Chiboni

The musical score for "Sajirito" is written in treble clef with a common time signature (C). It begins with a tempo marking of "Moderato". The score is divided into ten staves, each containing a line of music. The first staff starts with a treble clef and a common time signature. The music consists of a series of eighth and sixteenth notes, often grouped in triplets. Measure numbers 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, and 22 are indicated at the beginning of their respective staves. The score includes various rhythmic patterns, such as triplets and sixteenth-note runs, and ends with a double bar line and repeat dots.

The image displays a musical score for a piece in 6/8 time, consisting of seven staves of music. The notation includes various rhythmic patterns, accidentals, and performance markings. The score is as follows:

- Staff 1:** Measures 1-25. Measure 25 is marked with a fermata and a repeat sign.
- Staff 2:** Measures 26-28. Measure 28 is marked with a fermata and a repeat sign.
- Staff 3:** Measures 29-30. Measure 30 features a triplet of eighth notes.
- Staff 4:** Measures 31-34. Measure 34 is marked with a fermata and a repeat sign.
- Staff 5:** Measures 35-37. Measure 37 is marked with a fermata and a repeat sign.
- Staff 6:** Measures 38-40. Measure 40 is marked with a fermata and a repeat sign. The word "Fine" is written above the staff.

ქობეგური 54 Kocheguri

Allegretto

ჰობონი
Chiboni

1

5

9

13

17

21

25

rit.

ყარაბაღი 55 Qarabaghi

Allegro

ჰიბონი
Chiboni

1

6

11

16

21

26

31

36

ქურთბარი 56 Kurtbari

ჭიბონი
Chiboni

Allegretto

mf

5

10

15 et c.

ქურთბარი 57 Kurtbari

Allegro moderato = ♩

ჰობონი
Chiboni

The musical score is written for a Chiboni instrument in 6/8 time. It begins with a tempo marking of 'Allegro moderato' and a quarter note equal to one beat. The melody starts with a first ending bracket and includes several trills. The accompaniment consists of eighth-note chords. The score includes a 'rit.' (ritardando) marking at measure 17 and an 'a Tempo' marking at measure 21. The piece concludes with a final cadence and a fermata.

41

45

49

53

57

61

65

69

73

77

Fine

თოვალონი 58 Topaloini

Allegretto

ჭიბონი
Chiboni

The musical score is written in 6/8 time and consists of five staves. The first staff begins with a first ending bracket over the first two measures. The second staff features a fourth measure bracket. The third staff has an eighth measure bracket. The fourth staff includes a twelfth measure bracket. The fifth staff starts with a sixteenth measure bracket and concludes with a double bar line and repeat sign.

აქ ყველა უნდა
დავლოცო

59

Ak Qvela Unda
Davlotso

Moderato

მომღერალი
Solo

გუდასტვირი
Gudastviri

აქ ყვე - ლა უნ - და დავ - ლო - ცო, უფ - რო - სი გა - საზრ - დე - ლი - ცო,
ak qve - la un - da dav - lo - tso, up - ro - si ga - sazr - de - li - tso,

ვის კარ - ზე კარ - გად მო - სულ - ხარი, გა - გიხ - დეთ წყა - ლო - ბე - ლი - ო.
vis kar - ze kar - gad mo - sul - khart, ga - gikh - det tsqa - lo - be - li - o.

მე რომ ღმერთმა
გამაჩინა

60

Me rom Ghmertma
Gamachina

გუდასტვირი
Gudastviri

მომღერალი

Solo

7

1. მე რომ ღმერთმა გამა -
1. me rom Rme - rTma ga - ma -

12

ჩი - ნა, ა - სო, ტა - ნი და - მა - ტა - ნა,
Ci - na, a - so, ta - ni da - ma - ta - na,

2. დასაქცევად თიბათვეში ის ციება შემეყარა
2. Dasaktsevad tibatveshi is tsieba shemeqara,

პატარა რძალო 61 Patara Rdzalo

Andante

მომღერალი Solo

პატარა - რძა-ლო, პატარა - რძა-ლო, პატარა რძა-ლო,
 pa-ta - ra rdza - lo, pa-ta - ra rdza - lo, pa-ta - ra rdza - lo,

გუდასტვირი Gudastviri

ბატონო, ბატონო, ბატონო, კათ-მებს დო-უ-და-ხე, კათ-მებს დო-უ-და-ხე,
 ba-to - no, ba-to - no, ba-to - no, kaTt-meb's do - u - dza-khe, kaTt-meb's do - u - dza-khe,

კათ-მებს დო-უ-და-ხე, დო-უ-და-ხე, დო-უ-და-ხე, აჲ-აჲ-აჲ-აჲ
 do - u - dza-khe, do - u - dza-khe, do - u - dza-khe, do - u - dza-khe,

Recitativo rubato

აჲ-აჲ-აჲ-აჲ აჲ-აჲ-აჲ-აჲ აჲ-აჲ-აჲ-აჲ
 ju - ju - ju - ju ju - ju - ju - ju ju - ju - ju - ju

დათ-ვა-ლე, დათ-ვა-ლე, დათ-ვა-ლე, ერ-თი, ო-რი,
 da - tva - le, da - tva - le, da - tva - le, e - ri, o - ri,

22

სა - მი, მო - ბი, ხუ - თი, ეკ - სი, შვი - დი,
sa - mi, o - tkhi, khu - ti, ek - vsi, shvi - di,

26

Recitativo rubato

რვა, და-კარ-გუ-ლა ნა-ცა-რა-ო, მე-ლამ წა-ა-ცან ცა-რა-ო, რა კარ-გი
rva, da-kar-gu-la na-tsa-ra-o, me-lam tsa-a-tsan-ctsa-la-o, ra kar-gi

32

accelerando

დე - დამ - თი - ლი მყავს, ღმერთმა არ და - ა - ცა - ლა - ო.
de - dam - ti - li mqavs, ghme-rtma ar da - a - tsa - la - o.

35

მოსალოცი 62 Misalotsi

მომღერალი
Solo

გუდასტვირი
Gudastviri

ხან - დი - ხან ა - სე და - უ - კარ ხან - დი - ხან ღი - ღი - ნუ - რი,
khan - di - khan a - se da - u - kar khan - di - khan ghi - ghi - nu - ri,

კა - რგი დღე გა - გი - თე - ნდე - ბათ, ყვე - ლას მზი - ა - რუ - ლი, სა - დაც ი - ყვენ თქვე - ნი მტრე - ბი,
ka - rgi dghe ga - gi - te - nde - bat, qve - las mkhi - a - ru - li, sa - dats i - qven tqve - ni mtre - bi,

ყე - ლში გა - სძვრეთ სუ - ლი, ღი - დევ მო - ვყვე - ბი თქვენს ქე - ბას,
qe - lshi ga - sdzvret su - li, l'ki - dev mo - vqve - bi tkvens ke - bas,

თუ მა - ჩუ - ქეთ ფუ - ლი
tu ma - chu - ket pu - li

1. 2.

2. იცოვხლეთ და იდღეგრძელეთ, ასთე შეკრებული
2. icockhlet da idghegrdzelet, aste shekrebuli.

მრავალჯამიერ
სტვირზე

63

Mravalzhamier
Stvirze

მომღერალი
Solo

გუდასტვირი
Gudastviri

ა - რ ა - ნ ა - ნ ი, ა რ - ნ ა - ნ ა - ნ ო, ნ ა - ი, ნ ა - ნ ა,
a - r a - n a - n i, a r - n a - n a - n o, n a - i, n a - n a,

ა რ - ნ ა - ნ ო - ვ ო, მ რ ა - ვ ა ლ - ჯ ა მ ი - ე რ ! მ რ ა - ვ ა ლ - ჯ ა მ ი - ე რ !
a r - n a - n o - v o, m r a - v a l - z h a - h a - m i - e - r i ! m r a - v a l - z h a - h a - m i - e - r i !
ar - na - no - vo, mra - val - zha - ha - mi - e - ri

ჰ ა ი და მ რ ა - ვ ა ლ - ჯ ა მ ი - ე რ ! მ რ ა - ვ ა ლ - ჯ ა მ ი - ე რ ! ჰ ა ი და მ რ ა - ვ ა ლ - ჯ ა მ ი - ე რ !
h a i d a m r a - v a l - z h a - m i - e - r i ! m r a - v a l - z h a - m i - e - r i ! h a i d a m r a - v a l - z h a - m i - e - r i !

მ რ ა - ვ ა ლ - ჯ ა მ ი - ე რ ! თ ქ ვ ე - ნ ი ს ი - ტ ვ ე - ბ ე რ
m r a - v a l - z h a - m i - e - r i ! t k v e - n i s i - t s o t s - k h l e .

ახალი მესტვირული 64 Akhali Mestviruli

გუდასტვირი
Gudastviri

მომღერალი

Solo

Piu mosso

24

შა - ი - რისიტვიით მესტვირემ ღმე - რთი მა - ლა - ლი ა - ხსე - ნა ღმე - რთმა მი სესგა - მა - რვე - ბა
sha-i - ri - sit - qvit me-stvi-rem ghme - rti magha - li a-khse-na ghme-rtma mistsesgama-rje-ba

27

და-ვუ-ლო-ცოთ მას მა-რე-ვენა,
da-vu-lo-cot mas ma-rve-na,

ვი-საც ჩვე-ნი ფეხვი უ-დგას,
vi-satschvenshi pe-svi u-dgas,

ე-სმის ჩვე-ნი დე-და ე-ნა,
e-smischve-ni de-da e-na,

30

ვი-საც ჩვე-ნი მთე-ბი უ-ყვარს,
vi-sats chve-ni mte-bi u-qvars,

მდი-ნა - რე-თა
mdi-na - re-ta

მდი-ნარე-თა მძა-ფრი დე - ნა.
mdi-nare-ta mdza-pri de - na.

ქიბონზე
დასამღერებელი

65

Chibonze
Dasamgherebeli

Andantino

გუნდი
Coro

ქიბონი
Chiboni

1
ჰო! ჰო! ჰო!

3
ჰო! ჰო! ჰო!

6
ჰო! ჰო! ჰო! ჰო! ვა ჰე

11
ჰო ვა ჰო ჰო ვა ჰე ჰო

16
ვა ჰე ჰო ვა ჰე ჰო ჰე

ღღინი ჭიბონზე 66 Ghighini Chibonze

მომღერალი
Solo

ჭიბონი
Chiboni

მი-ნდა ვრცლად რომ მო-გა-ხსე-ნით
mi-nda vrtslad rom mo-ga-khse-not

სრუ-ლი ჩე-მი ვი-თა-რე-ბა, შა-ვი ბე-დი და ი-ღბა-ლით ე-რობ ჩე-მი და-ბა-დე-ბა,
sru-li che-mi vi-ta-re-ba, sha-vi be-di da i-ghba-lit e-rtob che-mi da-ba-de-ba,

სი-ცო-ცხლე-ში არ მი-ნდო-და მე-ზო-ბლი-სა ა-ზა-რე-ბა, არც ვა-ვნებ-დი ა-რა კა-ცხა,
si-tso-tsxle-shi ar mi-ndo-da me-zo-bli-sa a-za-re-ba, arc va-vneb-di a-ra ka-tssa,

უ-ფრო მსუ-რდა და-ხმა-რე-ბა და... და...
u-pro msu-rda da-khma-re-ba da... da...

1. 2. Fine

აბა დელა 67 Aba dela

ჰიბონი
Chiboni

გუნდი
Coro

ა - ბა - დე - ლა ო - დე - ლა - ა ვო რე - რა
a - ba - de - ll o - de - ll - a vo re - ra

he
he

ა - ბა რე - რო რე - რო ო - დე - ლა რა - ნი - ნა ჰე
a - ba re - ro re - ro o - de - la ra - ni - na he

ა - ბა დე - ლა ო - დე - ლა რა - ნი - ნა ჰე
a - ba de - lav o - de - la ra - ni - na he

ho
ho

მელოდიები ჩანგზე 68 Melodiebi Changze

ჩანგო
Changi

Moderato

a) b) c)

The image shows a musical score for the instrument Changze (Changi). It consists of three exercises labeled a), b), and c). The score is written on a single treble clef staff in 3/4 time, with a tempo marking of *Moderato*. Exercise a) begins with a first finger (1) and features a sequence of chords and eighth notes. Exercise b) starts with a first finger (1) and includes a triplet of eighth notes. Exercise c) begins with a fifth finger (5) and consists of a series of eighth notes and chords. The score concludes with a double bar line.

ჩანგზე დასაკრავი 69 Changze Dasakravi

Presto pizz. sempre

ჩანგი
Changi

Musical notation for measures 1-4. The piece is in 6/8 time with a key signature of one flat (B-flat). The right hand plays a complex rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady bass line of quarter notes.

Musical notation for measures 5-8. The right hand continues with intricate rhythmic patterns, including some triplets. The left hand maintains the quarter-note bass line.

Musical notation for measures 9-12. The right hand features more complex rhythmic textures, and the left hand continues with the quarter-note bass line.

Musical notation for measures 13-16. The right hand continues with complex rhythmic patterns, and the left hand maintains the quarter-note bass line.

(Moderato) poco a poco accell.

Musical notation for measures 17-20. The tempo marking changes to (Moderato) poco a poco accell. The right hand continues with complex rhythmic patterns, and the left hand maintains the quarter-note bass line.

Musical score system 1, measures 27-30. The system consists of two staves: a treble staff and a bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and quarter notes, featuring upward-pointing accents above several notes. The bass staff contains a bass line with quarter notes and eighth notes. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C).

Musical score system 2, measures 31-34. The system consists of two staves: a treble staff and a bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and quarter notes, featuring upward-pointing accents above several notes. The bass staff contains a bass line with quarter notes and eighth notes. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C).

Musical score system 3, measures 35-38. The system consists of two staves: a treble staff and a bass staff. The treble staff contains a melodic line with eighth notes and quarter notes, featuring upward-pointing accents above several notes. The bass staff contains a bass line with quarter notes and eighth notes. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The system concludes with a double bar line and a final chord in the bass staff.

ხევსურული საცეკვაო 70 Khevsuruli Satsekvaio

Allegro

ფანდური
Panduri

The musical score is written for Panduri in 6/16 time, marked *Allegro*. It consists of nine staves of music. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The melody is characterized by a steady eighth-note rhythm, often with a dotted eighth note followed by a sixteenth note. The first staff begins with a fermata over the first measure. The piece concludes with a double bar line at the end of the ninth staff.

საცეკვაო 71 Satsekvaო

ფანდური
Panduri

The musical notation is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is 6/16. The piece begins with a double bar line, a key signature change to one sharp, and a 6/16 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several instances of a 'V' above the notes, indicating vibrato. The piece ends with a double bar line and repeat dots. A small asterisk is placed above the first measure.

* მეორდება მრავალჯერ.
Repeated many times.

სავანდურო 72 Sapanduro

ფანდური
Panduri

Moderato
mf

1 4 8 12 15 18 22

სათამაშო ფანდურზედ 73 Satamasho Pandurzed

ფანდური
Panduri

Presto

1

3

Allegro non troppo

5

9

საცეკვაო 74 Satsekvaო

ფანდური
Panduri

mf Allegro

The musical score for Satsekvaო 74 is written for Panduri in 6/8 time. It features a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The piece is marked *mf* and *Allegro*. The notation consists of three staves. The first staff begins with a first-measure repeat sign and contains a series of chords and eighth notes, with 'V' markings above some notes. The second staff continues the melody with a triplet of eighth notes marked with a '3'. The third staff concludes the piece with a final cadence.

საცეკვაო 75 Satsekvaო

ფანდური
Panduri

mf Allegro

The musical score for Satsekvaო 75 is written for Panduri in 6/8 time. It features a key signature of two sharps (F-sharp and C-sharp). The piece is marked *mf* and *Allegro*. The notation consists of three staves. The first staff begins with a first-measure repeat sign and contains a series of chords and eighth notes, with 'V' markings above some notes. The second staff continues the melody with a sextuplet of eighth notes marked with a '6'. The third staff concludes the piece with a final cadence.

საცეკვაო 76 Satsekvaio

ფანდური
Panduri

Moderato

1 *

5

* ეს ნაწარმოები შეიძლება შესრულდეს 6/8-ზე.
This piece can be played in 6/8.

სასიმლერო 77 Sasimghero

ფანდური
Panduri

Moderato

1

საცეკვაო 78 Satsekvaო

ფანდური
Panduri

a)

Musical notation for exercise a) on a single staff. It begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth notes with stems pointing up, grouped in pairs. There are four measures in total. The first measure has an accent mark above the first eighth note. The second measure has a 'V' above the second eighth note. The third measure has a 'V' above the second eighth note. The fourth measure has a 'V' above the first eighth note.

b)

Musical notation for exercise b) on a single staff. It begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth notes with stems pointing up, grouped in pairs. There are four measures in total. The first measure has an accent mark above the first eighth note. The second measure has a 'V' above the second eighth note. The third measure has a 'V' above the second eighth note. The fourth measure has a 'V' above the first eighth note. A double bar line follows the fourth measure, and then the notation changes to a 2/4 time signature with a key signature of two sharps (F# and C#). The melody continues with eighth notes with stems pointing up, grouped in pairs, for two more measures.

Musical notation for exercise c) on a single staff. It begins with a treble clef, a key signature of two sharps (F# and C#), and a 6/8 time signature. The melody consists of eighth notes with stems pointing up, grouped in pairs. There are four measures in total. The first measure has an accent mark above the first eighth note. The second measure has a 'V' above the second eighth note. The third measure has a 'V' above the second eighth note. The fourth measure has a 'V' above the first eighth note.

სასიმღერო 79 Sasimghero

ფანდური
Panduri

Presto

1

6

11 4-ჯერ

16

21

* ეს ტაქტები მეორდება რამდენჯერმე.
This measures are repeating several times.

საფანდურო 80 Sapanduro

Allegro

ფანდურო
panduri

The musical score for 'Sapanduro' is written on a single treble clef staff. It begins with a treble clef, a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and a common time signature (C). The tempo is marked 'Allegro'. The score consists of nine lines of music, with measure numbers 1, 5, 9, 13, 18, 23, 27, 31, and 35 indicated at the start of each line. The music is characterized by a series of chords, primarily dyads and triads, often beamed together. The first line starts with a dynamic marking of *f* (forte). The piece concludes with a final chord in the ninth line.

მოხეური სათამაშო 81 Mokheuri Satamasho

ფანდური
Panduri

1. Allegro

5

10 2. Allegretto

12 3. Allegro

17

21 *

26 4. Allegro

32

38

* ბოლო ფრაზა მეორდება მრავალჯერ
The last phrase is repeated many times.

მოხევის ქალო თინაო 82 Mokhevis Kalo Tinao

ფანდური
Panduri

The musical score is written for a Panduri in 8/8 time. It consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature of 8/8. The first measure is marked with a '1' above it. The music features a mix of chords and single notes, with some measures containing a 'V' above the notes, likely indicating a vibrato or a specific performance technique. The score is divided into measures by vertical bar lines, with measure numbers 5, 10, 15, 20, 25, and 30 marked at the beginning of their respective staves. The piece concludes with a double bar line at the end of the seventh staff.

სანადიმო 83 Sanadimo

Allegro

ფანდური
Panduri

The musical score is written for a Panduri in 3/4 time, marked 'Allegro'. It consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The music is characterized by a steady, rhythmic accompaniment of chords, primarily triads and dyads, often beamed together in groups of four. The piece concludes with a final chord on the seventh staff.

კახური ცეკვა 84 Kakhuri Tsekva

Allegro

ფანდური
Panduri

The musical score is written for Panduri in 3/8 time, marked Allegro. It consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef, a 3/8 time signature, and a first ending bracket. The melody is composed of eighth and sixteenth notes. The second staff continues the melody with a sixth measure bracket. The third staff concludes the piece with an 11th measure bracket and a double bar line.

ბუქნა 85 Bukna

ფანდური
Panduri

mf

1

8

15

22 *accelerando*

29

36 4-ჯერ

43 4-ჯერ

50

57 *

* ბოლო ფრაზა მეორდება მრავალჯერ.
The Last phrase is repeated many times.

კახური ბუქნა 86 Kakhuri Bukna

ფანდური
Panduri

1

3-ჯერ

5-ჯერ

5-ჯერ

ფანდურის წყობის
გასინჯვა და საცეკვაო

87

Panduris Tsqobis
Gasinjva da Satsekvaio

წყობის გასინჯვა

ფანდური
Panduri

შესამზადებელი საცეკვაოს დასაკრავად

საცეკვაო
Satsekvaio

Moderato

Allegro

Allegretto

✎ ეს ნიშანი აღნიშნავს მარჯვენა ხელის ბრუნვას (მარიამ არჯევნიშვილი)
This sign indicates the rotation of the right hand (Mariam Arjevnishvili)

საზანდრული 88 Sazandruli

Andantino

მომღერალი Solo

ქა - ი - ხო - სრო, ჩვენ ბა - ტო - წი, ღვი - წის სვე - მდა ნა - დი - მო - ბდა,
Ka - i - kho - sro, chven ba - to - ni, ghvi - nos sve - mda na - di - mo - bda,

ფანდური Panduri

5

სხვა სა - ქმე კი ა - რა აქვ - სო, სა - დევ - გმი - როს გა - ი - რჯო - და.
skhva sa - kme ki a - ra akv - so, sa - dev - gmi - ros ga - i - rjo - da.

ვარიანტი

მომღერალი Solo

კობა ცისკარაული 89 Koba Tsiskarauli

მომღერალი

Solo

რუ - სე - თით ი - წე - რე - ბი - ან, ზღვა ლე - ლავს იქ - წევს პირ - სა - ო,
Ru - se - tit i - tse - re - bi - an, zghva ghe - lavs ik - nevs pir - sa - o,

ობ - რუ - ნებს პა - რა - ხო - ტებ - სა, წყა - ლი ივ - სე - ბის მკედრი - თა - ო,
ib - ru - nebs pa - ra - kho - teb - sa, tsqa - li iv - se - bis mkvdri - ta - o,

კო - ბა - ი ცის - კა - რა - უ - ლი უყ - რის ო - ფიც - რებს პირ - სა - ო,
ko - ba - i tsis - ka - ra - u - li uq - ris o - pits - rebs pir - sa - o,

ჩვენ კი რად გვინ - და პრი - კა - ზი, ბრძა - ნე - ბაი ხელ - მწი - ფი - სა - ო,
chven ki rad gvin - da pri - ka - zi, brdza - ne - bai khel - mtsi - pi - sa - o.

ფანდური

Panduri

მოხეური ფანდურზედ 90 Mokheuri Pandurzed

Moderato

ფანდური
Panduri

მომღერალი

Solo

მთი-ელ ვარ მთა - ში გა - ზდი - ლი, მტე - რო, არ შა - გი - ში - ნდე - ბი,
mti - el var mta - shi ga - zdi - li, mte - ro, ar sha - gi - shi - nde - bi,

ქუდ მო - ხდილ ქვე - ყნად ვერ ვი - ვლი კლდე - ზე შიგ არ დავ - ვარ - დე - ბი,
kud mo - khdil kve - qnad ver vi - vli kide - ze shig ar dav - var - de - bi,

ფანდური

Panduri

მომღერალი

Solo

ქუდ მო - ხდილ ქვეყ - ნად ვერ ვი - ვლი კლდე - ზე შიგ არ დავ - ვარ - დე - ბი,
kud mo - khdil kveq - nad ver vi - vli kide - ze shig ar dav - var - de - bi,

შვიდს ვი - რჩევ, შვიდ - ჯერ სიკვ - დილ - სა ხე - ლში არ ჩა - გი - ვა - რდე - ბი.
shvids vi - rchev, shvid - jer sikv - dil - sa khe - lshi ar cha - gi - va - rde - bi.

ფანდური

Panduri

მოხევის ქალო
თინაო!

91

Mokhevis Kalo
Tinao!

ფანდური
Panduri

The musical score is written for Panduri and voice. It consists of six systems of staves. The first system shows the Panduri introduction. The second system begins the vocal melody with the lyrics 'მოხევის ქალო, თინაო!' (Mokhevis kalo, Tinao!). The third system continues the melody with 'მოხევის ქალო, თინაო! რათ გაბე-' (Mokhevis kalo, Tinao! rat gabbe-). The fourth system continues with 'რე-ბენ შინაო, რათ გაბე-' (re-ben shinao, rat gabbe-). The fifth system continues the vocal line. The sixth system shows the Panduri accompaniment.

1
f

5
f

9
f

14
f

მო - ხე - ვის ქა - ლო, თი - ნა - ო!
Mo - khe - vis ka - lo, Ti - na - o!

მო - ხე - ვის ქა - ლო, თი - ნა - ო! რათ გა - ბე -
mo - khe - vis ka - lo, Ti - na - o! rat ga - be -

რე - ბენ ში - ნა - ო, რათ გა - ბე -
re - ben shi - na - o, rat ga - be -

18

რე - ბენ ში - ნა - ო.
re - ben shi - na - o.

1.2.3.

4.
რო!
ro!

შენი ტოლები დათხოვდნენ,
შენ რალამ დაგარჩინაო.
ჰაი გიდი მოხვევის ქალო,
რა ლამაზი რამა ხარო!
ნეტავი, შენი ალურსით
ვინ გინდა რომ გაახარო!

Sheni tolebi datkhovdnen,
Shen ragham dagarchinao.
Hai gidi mokhevis kalo,
Ra lamazi rama kharo!
Netavi, sheni alersit
Vin ginda rom gaakharo!

ტილო დარიალო 92 Tialo Darialao

ფანდური
Panduri

4

ტი-ა-ლო და-რი-ა-ლა-ო
Ti - a - lo da - ri - a - la - o

mf

7

კლდე-ნი ხარ და-რი-ა-ლა-ო,
kide - ni khar tsa - ri - a - la - o,

გუნდი
Coro

შე-ნი შე - მუ-რე ვა-ჯა -
she - ni she - mu - re va - zhka -

10

ცი
tsi

11

ძვლე-ბი ვარ და-რი-ა-ლა-ო.
zdvie - bi var tsa - ri - a - la - o.

12

13 შე-ნი შე - მყ-რე ვა-ჰკა - ცი ძელე-ბი ვარ ცა-რი - ა - ლა -
 she-ni she - mqu-re va-zhka - tsi zdvle - bi var tsa - ri - a - la -

16

გამშვენებს თამარის ციხე,
 ნაგები დიდი ხნისაო.
 ძირს თერგი აქაფებული,
 მყინვარზე შუქი მზისაო.
 ტიალო დარიალაო,
 კლდენი ხარ ცარიალაო,
 ჯიხვების სალალობელო,
 არწივთა საბუდარაო.

Gamshvenebs Tamaris Tsikhe,
 Nagebi didi xnisao,
 Dzirs Tergi akapebuli,
 Mqinvarze shuki mzisao.
 Tialo Darialao,
 Kldeni khar tsarialao,
 Jikhvebis salaghobelo,
 Artsivta sabudarao

გაზაფხული 93 Gazapkhuli

დუბი
Duet

მზე მწვერ-ვალ-ზე გად - მოდ-გა,
mze mtsver - val - ze gad - mod-ga,

ფანდური
Panduri

5

მო - ა-ფრქვი-ა სხი - ვე-ბი, გა - ი - შა - ლენ ვა - რდე-ბი,
mo - a - prkvi - a skhi - ve - bi, ga - i - sha - len va - rde - bi,

9

გა - ი-ფურქ-ნენ ი - ე-ბი, ნა-კა - დუ-ლი ჩუხ - ჩუ - ხეხს, ჩან - ჩქე-რე-ბად
ga - i - purchk - nen i - e - bi, na-ka - du - li chukh - chu - khebs, chan - chke - re - bad

14

ვარ - დნი-ლი, ა - რე-მა-რემ მო - ი - სხა, გა - ზა - ფხუ - ლის მა - ნდი-ლი.
var - dni - li, a - re - ma - rem mo - i - skha, ga - za - pkhu - lis ma - ndi - li.

გუნდი
Coro

19

ნა - კა - დუ - ლი ჩუხ - ჩუ - ხეხს, ჩან - ჩქე - რე - ბად ვარ - დნი - ლი,
na - ka - du - li chukh - chu - khebs, chan - chke - re - bad var - dni - li,

23

ა - რე - მა - რემ მო - ი - სხა, გა - ზა - ფხულის მა - ნდი - ლი,
a - re - ma - rem mo - i - skha, ga - za - pkhu - lis ma - ndi - li.

რა ლამაზი ხარ
ქალაუ

94

Ra Lamazi khar
Kalau

Moderato

ფანდური
Panduri

კაცი
Man

6

რა ლა-მა-ზი ხარ ქა-ლა-უ, ლერ-წმად ა-ქრი-
ra la-ma-zi khar ka-la-u, ler-tsmad a-chri-

12

ლო წელ-ში-ა, ნე-ტა-ვი ხე-ლით შე-მა-ხო შენ რომ ვარ-დი გაკვს მკერ-დში-ა.
lo tsel-shi-a, ne-ta-vi khe-lit she-ma-kho shen rom var-di gakvs mker-dshi-a.

გუნდი
Coro

17

ნე-ტა-ვი ხე-ლით შე-მა-ხო შენ რომ ვარ-დი გაკვს მკერ-დში-ა. ჰე!
ne-ta-vi khe-lit she-ma-kho shen rom var-di gakvs mker-dshi-a. he!

ქალი
Women

23

შენს ი-კით ვინ ა-რის ი-გოს, ქა-ლი, კა-ტი თუ კვე-ყა-ნა,
shens i-kit vin a-ris i-qos, ka-li, ka-tsi tu kve-qa-na,

27

ო - ღონდ კი შენ - თან მამ - ყო - ფა, თუნდ ბი - ნას დავ - ცდე - თემ - თა - ნა.
o - ghond ki shen - tan mam-qo-pa, tund bi-nas dav - tsde - tem-ta-na.

გუნდი

31 Coro

ო - ღონდ კი შენ - თან მამ - ყო - ფა, თუნდ ბი - ნას დავ - ცდე - თემ - თა - ნა. ჰე!
o-ghond ki shen-tan mam-qo-pa, tund bi-nas dav-tsde-tem-ta-na. he!

Allegro

37

რა ლა - მა - ზი ხარ კა - ლა - უ, ლერ - წმად ა - ქრი - ლო წელ - ში - ა,
ra la - ma - zi khar ka - la - u, ler - tsmad a - chri - lo tsel - shi - a,

41

ნე - ტა - ვი ხე - ლით შე - მა - ხო შენ რომ ვარ - დი გაქვს მკერ - დში - ა.
ne-ta - vi khe - lit she - ma - kho shen rom var - di gakvs mker-dshi - a.

სიგობლე სიხარულია 95 Sitsotskhle Sikharulia

ფანდური
Panduri

მომღერალი
Solo

ეს გა - ზა - ფხუ - ლი
es ga - za - fxu - li
ა - ლელ - ვე - ბუ - ლა
a - ghel - ve - bu - la

მო - სუ - ლა, ა - გერ ჩა - მო - შრა მთა - ნი - ა.
mo - su - la, a - ger Ca - mo - Sra m'Ta - ni - a.
ა - რა - გვი, ფშავ - ხევ - სუ - რე - თის წყა - ლი - ა.
a - ra - gvi, pshav - khev - su - re - tis tsqa - li - a.

გუნდი
Coro

ა - ლელ - ვე - ბუ - ლა ა - - - რა - გვი,
a - ghel - ve - bu - la a - - - ra - gvi,

15

ფშავ - ხევ - სურე - თის წყა - ლია.
pshav-khev - su-re-tis tsqa - li-a.

ამწვანებულა მიდამო,
მთებზე გაშლილა ცხვარია,
სუყველა დამშვენებულა -
მალლა მთა, დაბლა ბარია.
ზეიმობს დედაბუნება -
კეკლუცად მონართავია,
ფანდურზე მღერის მოხვეე,
მზეს გაუსწორა თვალია.
სიცოცხლე სიხარულია,
ია და ვარდი ჰყვავია,
მოდით და ნახეთ ყაზბეგი,
რა ტურფა სანახავია.

Amtsvanebula midamo,
Mtebze gashlila tskhvaria,
Suqvela damshvnebula -
Maghla mta, dabla baria.
Zeimobs dedabuneba -
Keklutsad monartavia,
Pandurze mgheris Mokheve,
Mzes gaustsora tvalia.
Sitsotskhle sikharulia,
Ia da vardi hqvavia,
Modit da makhet Kazbegi,
Ra turpa sanakhavia.

ფანდურზე დამღერება 96 Pandurze Damghereba

ფანდური
Panduri

მომღერალი
Solo *f*

გა-მო-გვე-თი შენ ცხე-ნე-ბი, ა-ლუ-და-ი-სი ფრთი-ა-ნი, გუ-ლად აქვთ გა-და-ივ-ლი-ონ,
ga-mo-gve-ti shen tskh-ne-bi, a-lu-da-i-si prt-i-a-ni, gu-lad akvt ga-da-iv-li-on,

ა-რხო-ტის მთე-ბი კვი-ა-ნი,
a-rkho-tis mte-bi kvi-a-ni,

10

კვი-შა-ნი გად-ა-ბე-რტყი-ნონ, კუ-ჩი ბა-ლა-ხი ცვრი-ა-ნი, ეგ რო ა-ლუ-დამ გა-ი-გო,
kvi-sha-ni gad-a-be-rtqi-non, ku-chi ba-la-khi tsvri-a-ni, eg ro a-lu-dam ga-i-go,

13

ბმა - ლი გა-ლე-სა ფხი-ა - ნი.
khma - li ga-le - sa pkhi - a - ni.

16

სად მი-ყავთ ჩე-მი ლურჯა-ი, წა-მა-ე-წი-ა ქი-სტე-ბსა, დღე-ნი ა-ყე-ნა 'ზი-ა-ნი,
sad mi - qavTtche-mi lur - ja - i, sta - ma - e - tsi - a ki - ste - bsa, dghe - ni a - qe - na zi - a - ni,

19

სად მი - ყავთ ჩე - მი ლუ - რჯა - ი, გა - ნა ქა - ლი - ა თმი - ა - ნი.
sad mi - qavt che - mi lu - rja - i, ga - na ka - li - a tmi - a - ni.

გლების ნატვრა 97 Glekhis Natvra

ფანდური
Panduri

5 ritenuto

მომღერალი

Solo A tempo

9

ნე - ტა-ვი ნა - ტვრა მა - ნა - ტრა, ეს ნა - ტვრა ა - მიხ - დი - ნა,
ne - ta - vi na - tvra ma - na - tra, es na - tvra a - mikh - di - na.

13

ოქ - როს სა - სა - ხლე ა - მი-გო ვერ - ცხლის ფან - ჯრი - თა წი - ნა,
ok - ros sa - sa - khle a - mi-go ver - ckhlis pan - jri - ta tsi - na.

17

მუხ - რან ბა - ტო - ნი ყმად მომ - ცა, ა - მი - ლა - ხვა - რი ში - ნა,
mukh - ran ba - to - ni qmad mom - tsa, a - mi - la - khva - ri shi - na.

21

ჩერ - ქე - ზის კალ - საც ა - ქე - ბენ, ის გვერ - დით მო - მი - წვი - ნა,
tser - ke - zis kal - sac a - ke - ben, is gver - dit mo - mi - tsvi - na.

ხოშათის ლექსი 98 Khoshatis Leksi

ფანდური
Panduri

მომღერალი

Solo

10

პა - პა - ჩემს ერ - კვა მა - მუ - კა, ე - ლი - კა - შვი - ლი გვა - რა - და, ას - ოთხ - მო - ტი
 Pa - pa-chems er - kva ma-mu-ka, e - li - ka-shvi - li gva-ra-da, as - otkh-mo-tsi

13

წლი - სა ი - ყო, წელ - ში მოხ - რი - ლი ტა - ნა - და, მთა - ბარ - ში ი - ყო გაზრ - დი - ლი,
 tsi - sa i - qo, tsel - shi mokh - ri - li ta-na-da, mta - bar-shi i - qo gazr - di - li,

20

ამ - ბის გამ - გო - ნი მრავ - ლა - და, მეც ი - მის ნათ - ქვამს გი - ამ - ბობო, მწყემ - სად ნა - ტა -
 am - bis gam-go - ni mrav-la-da, mets i - mis nat-kvams gi-am-bobt, mtsqem-sad na-ta-

25

რი მთა - ბარ - თა,
ri mta - bar - ta,

30

ოთხ - ოც - და - ა - თი წლი - სა ვარ, ფრი - დონე - ლი - კა - შვი - ლი - ო, მშრო - მელი, მი -
otkh - mots - da - a - ti tsi - sa var, pri - don e - li - ka - shvi - li - o, mshro - me - li, mi -

35

წის მბრძო - ლა - ვი, ჯერ არ მაკ - ლი - ა კბი - ლი - ო, ქართ - ველი კა - ცი პუ - რა - დი,
tsis mbrdzo - la - vi, jer ar mak - li - a kbi - li - o, kart - ve - li ka - tsi pu - ra - di,

40

გუ - ლია - რა მაქვს ძვი - რი - ო, და - მოგ - დეთ ყუ - რი რა გითხ - რათ, სიტყ - ვე - ბი გა -
gu - li a - ra makvs dzvi - ri - o, da - mig - det qu - ri ra gitkh - rat, sitq - ve - bi ga -

45

საკ - ვი - რი - ო,
sak - vi - ri - o,

Coda

50

ხო - შა - ტი - ა - ნის საყ - და - რი, ეხ - ლაც იქ ა - რის ხმო - ბი - ლი, სან - გარ - სა ჰკვი -
kho - sha - ti - a - nis saq - da - ri, ekh - lac ik a - ris khmo - bi - li, san - gar - sa hkvi -

55

ან მი - ნა - რა, სოფ - ლე - ბი - სა - გან ცნო - ბი - ლი, გამქ - რა - ლან ი - ვი მდევ - გმირ - ნი, ა - მის სა - ხე -
an mi - na - ra, sop - le - bi - sa - gan tsno - bi - li, gamk - ra - lan i - gi mdev - gmir - ni, a - mis sa - khe -

61

ლით ცნო - ბი - ლი, ვე - ლო - დე - ბო - დეთ იმ - ჯამ - სა, ყვე - ლა მი - წად ვართ მო - ბილ - ნი,
lit tsno - bi - li, ve - lo - de - bo - det imzhamsa, qve - la mi - tsad vart sho - bil - ni.

ნეტავი, გოგო,
მე და შენ

99

Netavi, gogo,
Me da Shen

Allegro

ფანდური
Panduri

ქალი
Women

ვა - რი
Va - ri

ვა - რი ვა - რა - ლო და ნე - ტა - ვი, გო - გო, მე და შენ,
Va - ri va - ra - lo da ne - ta - vi, go - go, me da shen,

ვა - რა - ლო და ნე - ტა - ვი, ბი - ჭო, მე და შენ, ვაჟი
va - ra - lo da ne - ta - vi, bi - cho, me da shen, Man

ვა - რი ვა - რა - ლო და
va - ri va - ra - lo da

ქალი
Women

15

ვა - რი ვა - რა - ლო და
va - ri va - ra - lo da

15

ყა - ნე - ბი მოგვ - ცა ზი - ა - რი,
qa - ne - bi mogv - tsa zi - a - ri,

15

15

გუნდი
Choir

19

ყა - ნე - ბი მოგვ - ცა ზი - ა - რი, ვა - რა - ლა - ლე,
qa - ne - bi mogv - tsa zi - a - ri, va - ra - la - le,

19

ვა - რა - ლა - ლი ვა - რა - ლა - ლე,
va - ra - la - li va - ra - la - le,

19

19

23

ვა - რა - ლი ვა - რი, ვა - რა - ლე, ნე - ტა - ვი, გო -
 va - ra - li va - ri, va - ra - le, ne - ta - vi, go -

23

ვა - რა - ლი ვა - რი, ვა - რა - ლე, ნე - ტა - ვი, გო -
 va - ra - li va - ri, va - ra - le, ne - ta - vi, go -

23

26

გო, მე და შენ, ყო - ნე - ბი მოგვ - ცა ზი - ა - რი,
 go, me da shen, qa - ne - bi mogv - tsa zi - a - ri,

26

გო, მე და შენ, ყო - ნე - ბი მოგვ - ცა ზი - ა - რი,
 go, me da shen, qa - ne - bi mogv - tsa zi - a - ri,

26

1,2,3...

ჰო,
ხო,
ჰო, ვა - რი ვა - რა - ლო და შიგ სა - მარგ - ლე - ლიმც გა - რი - ა,
ხო, ri va - ra - lo da shig sa - marg - le - limts ga - ri - a,

Fine

ჰო,
ხო,
ჰო,
ხო,

შიგ სამარგლელომც გარია,
ნაპირიმც მისცა ტყიანი,
მე და შენ ტყეში შეგვლალა,
ყანები დარჩეს ტიალი.

Shig samarglelimts garia,
Napirimc mistsa tqiani.
Me da shen tqeshi sheglala,
Qanebi darches tiali.

ლალისებრო 100 Lalisebro

Moderato

ფანდური
Panduri

ვაჟი
Man

7

ლა - ლი - სებ - რო, ლა - ლი - სებ - რო, შენ და - უ - კარ გო - გო თებ -
la - li - seb - ro, la - li - seb - ro, shen da - u - kar go - go teb -
ტა - ნა - და ხარ ჩა - მო - სხმუ - ლი და - ი - რწე - ვი ლე - რწმი - სე -
Ta - na - da khar cha - mos - khmu - li da ir - tse - vi lerw - mi - seb -

ქალი
Women

11

რო,
ro,
გროს
ros

ტა - ნა - და ხარ
ta - na - da - khar

გუნდი
Coro

15

ჩა - მო - სხმუ - ლი ტა - ნა - და ხარ ჩა - მო - სხმუ - ლი
cha - mos - khmu - li ta - na - da khar cha - mos - khmu - li

19

და - ი - რხე - ვი ლე - რწმი - სე - ბრო
da ir - tse - vi lerw - mi - seb - ro

23

ჰე! ჰე! და - ი - რხე - ვი ლე - რწმი - სე - ბრო
he! he! da - i - rkhe - vi le - rtsmi - se - bro

ფაროც

27

ბრო ბრო ჰე! ჰე!
bro bro he! he!

1,2,3... Fine

31

ტა - ნა - და ხარ ჩა - მო - სხმუ - ლი ჰე! ჰე!
 ta - na - da xar cha - mo - skhmu - li hel hel

35

და - ი - რხე - ვი ლე - რწმი - სე - ბრო.
 da - i - rkhe - vi le - rtsmi - se - - bro

ქება თუში გმირისა 101 Keba Tushi Gmirisa

გუნდი
Coro

ფანდური
Panduri

3ე
he

გა-მზრდე-ლიც და-ი-ლო-ცე-ბის, თუ-ში-სა რო-სტო-მი-სა-ო 3ე
ga-mzrde - lits da - i - lo - tse - bis, tu - shi - sa ro - sto - mi - sa - o he

3ე და გა-მზრდე-ლიც და-ი-ლო-ცე-ბის, თუ-ში-სა რო-სტო-მი-სა-ო
f hei da ga-mzrde - lits da - i - lo - tse - bis, tu - shi - sa ro - sto - mi - sa - o

19

ჰეი და
hei da

ა-ლა-ზნის პი-რზედ შე-მო-დის მწყე - მსგვე - გონა ცხერი-სა-ო
a - la - znis pi - rzed she - mo - dis mtsqe - msgve - gona tskhvi - sa - o

1.2.3.

ჰე
he

4.

ჰე
he

სიმღერა თუმ 102 Simghera Tush
 მწყემსზე Mtsqemsze

Allegretto

გუნდი
Coro

ვავ - კავ ი-ა-ლაღზედა მწყემ - სადგაზრდილხარ, მხარ - ზეკს დაგ-მშვე-ნეზოდეს
 vazhkats i-a-lagh-ze-da mtsqemsad gazr - dil - khar, mkhabechsdagnmshvene-bo-des

ჰე! ჰე!

ფანდური
Panduri

თუ-შუ - რი ჩო - ხა, ზვავ - ნიტ შგ - გრო - დენ მთი-სა არ გე - ში-ნი - ან
 tu - shu - ri cho - kha, zvav - nits sheg - qro - den mti - sa ar ge - shi - ni - an

ჰე!

მა - ინც მთას შე - ივლი ჩან - ჩქე - რე - ბი - ანს, ზვავ - ნიტ შგ - გრო - დენ მთი-სა
 ma - inc mtas she - iv - li chan - chke - re - bi - ans. zvav - nits sheg - qro - den mti - sa

ჰე!

არ გე - ში-ნი - ან მა - ინც მთას შე - ივლი ჩან - ჩქე - რე - ბი - ანს,
 ar ge - shi - ni - an ma - inc mtas she - iv - li chan - chke - re - bi - ans.

ჰე!

თუშური სატრფიალო 103 Tushuri Satrpialo

ფანდური
Panduri

Moderato

გუნდი
Coro

ნე-ტავ ფრინ-ვე-ლად მაქ-ცი-ა
ne tav prin-ve-lad mak-tsi-a

და-მსვა მა-ღალ-სა მთა-ზე-და ქ-ლა-უ შენ-სა
da-msva ma-ghal-sa mta-ze-da ka-la-u shen-sa

წამ-ყვან-სა შე-უდ-გე-ბო-დი კვალ-ზე-და და-ვა-სო
tsam-qvan-sa she-ud-ge-bo-di kval-ze-da da-va-so

1. 2. Fine

იავნანა 104 Iavnana

Moderato

გუნდი
Coro

ფანდური
Panduri

ვა-რდოვ, ნა - ნა, ი - ავ - ნა - ნი -

ი - ავ - ნა - ნა,
i - av-na-na, va - rdov, na - na i - av - na - ni -

5

ნა,
na,

ნა-ნა და ნა-ნა,
na-na da na-na,

ვა-რდოვ, ნა - ნა, ი - ავ - ნა - ნი -

na-na და ნა-ნა,
na-na da na-na, va - rdov, na - na i - av - na - ni -

9

ნა,
na,

შვი-დნი და-ნი,
shvi-dni da-ni,

შვი - დნი ძმა-ნი, ი - ავ - ნა - ნი -

shvi - dni dzmani i - av - na - ni -

13

ნა, ცე - ფი - ნე - ნით, ი - ავ - ნა - ნი -
 შვიდ სო - ფელს - მო
 shvid so - peis - mo

დასასრული

17

ნა, ვა - რდოვ, ნა - ნა, ი - ავ - ნა - ნი - ნა,
 ი - ავ - ნა - ნა
 i - av - na - na
 ი - ავ - ნა - ნი - ნა,
 ve - pi - ne - nit, i - av - na - ni - na,

ისე შევედით სოფელში, იავნანინა,
 ძალიც არ შევაყეფინეთ, იავნანინა,

Ise shevedit sopelshi, iavnanina,
 Dzaghlics ar shevaqepinet, iavnanina,

ისე შევედით ეზოში, იავნანინა,
 არვის არ გავაგებინეთ, იავნანინა,

ise shevedit ezoshi, iavnanina,
 arvis ar gavagebinet, iavnanina,

ისე შევუწექ ავადმყოფს, იავნანინა,
 დედას არ გავაგებინეთ, იავნანინა,

ise shevutsek avadmqops, iavnanina,
 dedas ar gavagebinet, iavnanina,

ია ვკრიფე, ვარდი ვკონე, იავნანინა,
 ჩვენს ავადმყოფს მოუფონე, იავნანინა,

ia vkripe, vardi vkone, iavnanina,
 chvens avadmqops moupone, iavnanina,

იავნანა, ვარდოვ, ნანა, იავნანინა.

iavnana, vardov, nana, iavnanina.

ფერხული ჩონგურზე 105 Perkhuli Chongurze

მეგრული საცეკვაოები 106 Megruli Satsekvaebi

ჩონგური
Chonguri

1. presto

7

12

17 2. Allegro

25 3. Allegro

33 4. presto

37 5. presto

45 6. Allegro

51 7. Allegro

57 8. Allegro

გურული ცეკვა
ჩონგურზედ

107

Guruli Tsekva
Chongurzed

1. Allegro

ჩონგური
Chonguri

2. Allegro

ხორონი საცეკვარი 108 Khoroni Satsekvari

Allegro non troppo

ჩონგური
Chonguri

Allegro non troppo

Allegro

ძველებური სათამაშო 109 Dzvelehuri Satamasho

ჩონგური
Chonguri

Presto

The first staff of music is for the Chonguri instrument. It begins with a treble clef and an 8/8 time signature. The tempo is marked 'Presto'. The notation starts with a first-measure rest, followed by a series of eighth notes and quarter notes. The key signature has one sharp (F#). The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Allegro

The second staff of music continues the piece. It starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Allegro'. The notation consists of quarter notes and eighth notes. The key signature has one sharp (F#). The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

საჩონგურო 110 Sachonguro

ჩონგური
Chonguri

Moderato

1

6

11

*

* ვარიანტები

1.

16

2.

19

ხორუმი 111 Khorumi

Allegretto

ჩონგური
Chonguri

1

5

9

14

19

24

29

ხორუმი 112 Khorumi

Allegro

ჩონგური
Chonguri

The musical score is written for Chonguri in 3/4 time, marked Allegro. It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody is characterized by a steady eighth-note pattern with accents (>) over each note. The bass line provides a consistent accompaniment with chords and single notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of the eighth staff.

Musical score for guitar, measures 33-52. The score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The music consists of a single melodic line with a rhythmic accompaniment of chords. The melody is characterized by eighth-note patterns and includes a first and second ending at measures 39-40. The score is divided into eight systems, each containing two staves. Measure numbers 33, 37, 41, 45, 49, 53, and 57 are indicated at the beginning of their respective systems. The piece concludes with a double bar line and repeat dots at the end of measure 52.

განდაგანა 113 Gandagana

Allegro

poco a poco accel.

ჩონგური
Chonguri

ad libitum

Allegro

The image displays a musical score for three staves, numbered 41, 46, and 51. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is written in a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often beamed together. The first staff (41) contains five measures. The second staff (46) contains five measures, with a repeat sign at the end. The third staff (51) contains five measures, also ending with a repeat sign. The notation includes various note values, rests, and repeat symbols.

მზე შინაო,
მზე შინაო

114

Mze Shinao,
Mze Shinao

Andante

მომღერალი
Solo

მზე ში-ნა-ო, მზე ში-ნა-ო, მზე შინ შე-მო-დი - - - - - ო!
Mze shi-na-o, mze shi-na-o, mze shin she-mo-di - - - - - ol

ჩონგური
Chonguri

**ვარიანტი
variant**

მზე ში-ნა-ო, მზე ში-ნა-ო, მზე შინ შე-მო-დი - - - - - ო!
Mze shi-na-o, mze shi-na-o, mze shin she-mo-di - - - - - ol

ჩვენ ვაჟი დაგვბადებია.
ვაჟის მამა შინ არ არის,
აკვნის სასყიდლად წასულა.
უყიდნია, წამოსულა,
შინაც მშვიდობით მოსულა.
გიხაროდეთ, ქალეზოო,
გიხაროდეთ ძეობაო.
მზე შინაო, მზე შინაო.

Chven vazhi dagvbadebia.
Vazhis mama shin ar aris,
Akvnis sasqidlad tsasula.
Uqidnia, tsamosula,
Shinats mshvidobit mosula.
Gikharodet, kaleboo,
Gikharoden dzeobao.
Mze shinao, mze shinao.

ვეენგარა ნანა
სკუა

115

Veengara Nana
Skua

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

1. ო - უ ნა - ნა, ვე - ნგა - რა 2. ვა - მი - ქუ - ა! ნა,
1. O - u, na - na, ve - nga - ra 2. va - mi - chu - a! na

2. ქო - ლირ გუ - რცხვ,
2. Chqo - lir gu - rtsv,

1. ნა - ნა სკუ - ა,
1. ნა - ნა სკუ - ა.

1.

2.

ო - უ ნა - ო - უ ნა - ნა, ძუ - ძუ სქი - რა - ფი - ლი მა - ფუ, ნა!
2. o - u, na - o - u, na - na, dzu - dzu ski - ra - pi - li ma - pu, na!

სატრფიალო 116 Satrpialo

მომღერალი
(ქალი)
Solo
(Women)

Moderato

ჩონგური
Chonguri

სკა - ნი ქი-რი, ჩქი - მი დუ-ს(ს)! ჰა - რი, ა - ლა - ლე!
Ska - ni chi - ri, chki - mi du - s! ha - ri, a - la - le!

სკა - ნი ჩარ - ცხა გურ - ს(ს) ბჰუნ-ს(ს), ჰა-რი, ა - ლა - ლე!
ska - ni char - tskha gur - s bchun - s, ha - ri, a - la - le!

საარშიყო 117 Saarshiqo

Allegro

ჩონგური
Chonguri

Musical notation for Chonguri, measures 1-4. Treble clef, 3/4 time signature. The melody consists of eighth notes and quarter notes.

Musical notation for Chonguri, measures 5-8. Treble clef, 3/4 time signature. The melody continues with eighth notes and quarter notes.

მომღერალი
Solo

Musical notation for Solo, measures 9-12. Treble clef, 3/4 time signature. The melody is a series of eighth notes.

სი - ყვა - რუ - ლმა და - მწვა, და - მწვა, ხომ კი, ი - ცი, გა - მწი - რა:
Si - qva - ru - lma da - mtsva, da - mtsva, khom ki, i - tsi, ga - mtsi - ra;

Musical notation for Solo, measures 13-16. Treble clef, 3/4 time signature. The melody is a series of eighth notes.

ვის მე ვე - ნდვე, არ და - მინ - დო, მწა - რე ცრე - მლით მა - ტი - რა.
vis me ve - ndve, ar da - min - do, mtsa - re tsre - mlit ma - ti - ra.

დამთავრებისთვის
Fine

Musical notation for Fine, measures 17-20. Treble clef, 3/4 time signature. The melody consists of eighth notes and quarter notes.

Musical notation for Fine, measures 21-24. Treble clef, 3/4 time signature. The melody consists of eighth notes and quarter notes.

დუდი ოყვილარი
მაფუ

118

Dudi Oqvilari
Mafu

ჩონგური
Chonguri

მომღერალი
Solo

Moderato

გუნდი
Coro

დუ - დი ოყ - ვი - ლა - რი მა - ფუ.
Du - di oq - vi - la - ri ma - pu,

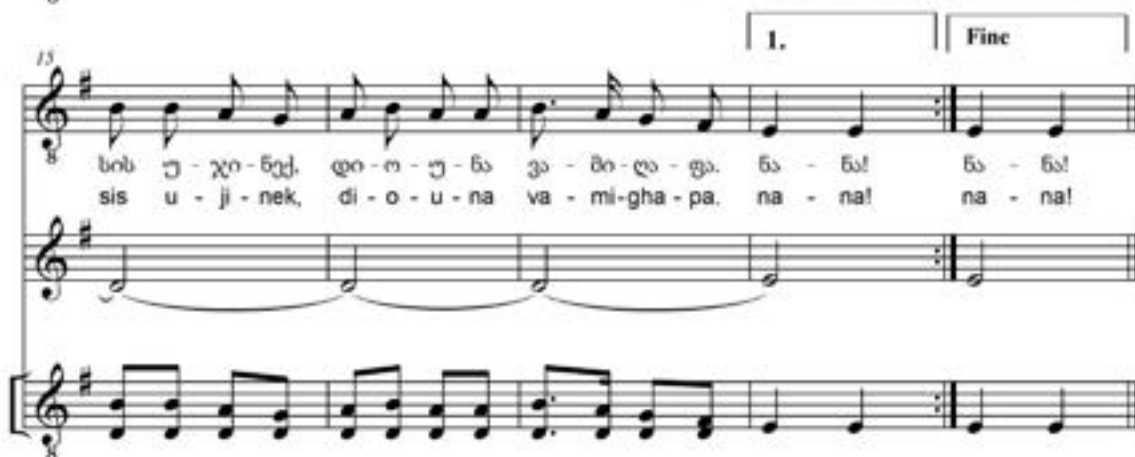

სა - კმექ თე - ში გი - ნმა - რთუ; ნა - ნა! მა - რა სა - ნდი -
sa - kmek te - shi gi - nma - rtu; na - na! ma - ra sa - ndi -

1. Fine

სის უ - ჯი - ნექ, დი - ო - უ - ნა ვა - მი - ღა - პა. ნა - ნა! ნა - ნა!
sis u - ji - nek, di - o - u - na va - mi - gha - pa. na - na! na - na!

მუ ფკიმინა,
ბედი ჭვილქუ?

119

Mu Pkimina,
Bedi Chvilku?

ჩონგური
Chonguri

Moderato

მომღერალი
Solo

5

მუ ფკი-მი - ნა, ბე - დი ჭვილ - ქუ! დი-ღვ, ნა - ნა - ო!

Mu pki-mi - na, be - di chvil - kul di - lav, na - na - ol!

9

ი - რო არ - თო მა - სი ფშუ-კა; დი-ღვ, ნა - ნო! ნო!

i - ro ar - to ma - si pshu-ka; di - lav, na - nol nol

I. Fine

ვაი, ღორონთი! 120 Vai, Ghoronti!

ჩონგური
Chonguri

Adagio

მომღერალი
Solo

5

ვა ი ღო - რონ - თი - მუ - შექრ - ცო - დი, - მუს გი - ქირ - სა - ჩქი - მი რი - ნა
Va - i, gho - ron - ti mu - shekr - tso - di, mus gi - chir - sa chki - mi ri - na

9

წა - რეთ-შურ - სუ ჰკა - შუნ-ქუ-დო გო-ჯო - გე-ლი მა-ფუ რი-ნა ო!
tsa - ret - sur - su hka - shun - ku - do go - jo - ge - li ma - pu ri - na o!

ვარანანი,
ვარანანი

121

Varanani,
Varanani

Moderato

ჩონგური
Chonguri

მომღერალი
Solo

გა - რა - ნა - ნი, გა - რა - ნა - ნი, გა - რა ქი - ვე, გა - რა ბა - ნი; ქი - ვე ფოქვი - ნი,
Va - ra - na - ni, va - ra - na - ni, va - ra chi - pe, va - ra ba - ni; pe ptkvi - ni,

გუნდი
Coro

ბა - ნი ვა - რე, ბა - ნი ფოქვი - ნი, სკვა - მი ვა - რე - ი!
ba - ni va - re, ba - ni ptkvi - ni, skva - mi va - re - ol

Fine

15

Moderato

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

დი-დო-უ, ნა-ნა, ვი-თო ვი-რი წა-ნე-რი ვო-რდი, ნა!
Di - do - u, na - na, vi - to zhi - ri tsa - ne - ri vo - rdi, na!

დი-დო-უ, ნა-ნა, მო-კოდ ტო-რო-ნჯი ბჰო-ფი-კო-ნი ჩქიმ დუ-დი-შო
di - do - u, na - na, mo - kod to - ro - nji bcho - pi - ko - ni chkim du - di - sho

13

გა - მუ - ვა - ნი, ჩქიმ ხეთ მო - კოდ მო - ბრძან - დი - კო - ნი, ნა!
ga - mu - va - ni, chkim khet mo - kod mo - brdzan - di - ko - ni, na!

17

დი - დო - უ, ნა - ნა, დი - დო - უ, ნა - ნა, დი - დო - უ, ნა - ნა ნა - ნა, ნა - ნა, ნა - ნა,
di - do - u, na - na, di - do - u, na - na, di - do - u, na - na na - na, na - na, na - na,

21

ნა - ნა, ნა - ნა და ნა - ნა, ნა - ნა, ნა!
na - na, na - na da na - na, na - na, na!

1. 2. *p*

მა სი ვარდი

123

Ma Si Vardi

Allegretto

ჩონგური
Chonguri

trio

mf

მა სი ვა-რდი თი-შენ მუ-რჩი, მა ლის ო-კო დო-რეგი-კო-ნი,
mf ma si va - rdi ti - shen me - rchi, ma lis o - ko do - re - gi - ko - ni,

ი-ნადღა-სა ვა-ხო მუ-და მა სი კო-გი-ყორ-დი-კო-ნი,
 ikhadghasa vaxo mu - da ma si ko - gi - qor - di - ko - ni.

coro

f

ა - ბა, რე - რო, ო - რუ - დი - ლა, ნა - ნი - ნა - ო
 a - ba, re - ro, o - ru - di - la, na - ni - na - o

mf

ა - ბა, რე - რო, ო - რუ - დი - ლა, ნა - ნი - ნა
 a - ba, re - ro, o - ru - di - la, na - ni - na

და! ი - რო - თი - სა ო - ცა - დუ - დი და!
 dal i - ro - ti - sha o - tsa - du - di dal

1.2.3. trio 4.

ტანი მშვენიერი
გიღუ

124

Tani Mshvenieri
Gighu

Allegretto

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

17

ო - რუ - ლი ჩქი - მდა, ი - რუ - ლი ჩქი - მდა, ი - რუ - ლი ჩქი - მდა, ი - რუ - ლი ჩქი - მდა,
i - ru - li chki-mda, i - ru - li chki-mda, i - ru - li chki-mda, i - ru - li chi-mda,

21

ხუ - ტო - ლ, ხუტო - ლ, მაქ - მა ხუ - ტო - ლ, ხუ - ტო - ლ, ხუ - ტო - ლ, მაქ - მა ხუ - ტო - ლ,
khu - to - l, khu-to - l, mak-ma khu - to - l, khu - to - l, khu - to - l, mak-ma khu-to - l.

ოქმარეშე ონჯუაშა
გილართხოზუქ ლანდიცალო,
ძღაბი მითინს ვაუორქუ
ქუდამჯერქ-და ჩქიმიცალო!
თუმა კიროკილი გაფუ,
თოლეფ გიგუ მუიაშა,
ცირა მეტი ვაგმარზინე
სკან რიდი დო ნდურიაშა.

Ochmareshe onjuasha
Gilartkhozuk landitsalo,
Dzghabi mitins vauorqu
Qudamjerq-da chqimicalo!
Tuma kirokili gapu,
Tolep gigu muiasha,
Tsira meti vagmarzine
Skan ridi do nduriasha.

მარებელი 125 Marebeli

Alegretto

ჩონგური
Chonguri

Solo TI

5

f არ-თი კო-ჩი ქუ-მო-რთუ-დო, ო-სურც გი-რი გე-ნქი-ა, ო-სურ მა-რა
ar - ti ko - chi ku - mo - rtu - do, o - surts gi - ri - ge - nki - a, o - sur ma - ra

10

მუ ო-სუ-რი, გვა-ლო გა-კე თე-ნქი-ა და! ე - უ, ნა-ნა,
mu o - su - ri, gva - lo ga - ke te - nki - a dal e - u, na - na,

Coro

Solo TI

15

ე - უ ნა - ნა, ნა - ნა, ო - დე - ლი - ა, უ - ნა - ნა, და! ე - უ, ნა - ნა, ნა - ნა, ო - დე - ლი - ა,
e - u na - na, na - na, o - de - li - a, u - na - na, dal e - u, na - na, na - na, o - de - li - a,

Solo III

20

უ - ნა - ნა, და! ან - თას მა - ნათ ფა - რას მე - რჩანს, ცხენ დო ო - ნა -
 u - na - na, dal an - tas ma - nat pa - ras me - rchans, tskhen do o - na -

24

ნგე - რცი - ა, და! ნო - რჩა - ლი დო გე - კუ - ნალი - ს, ნა - ნა, ნა - ნა, ო - რკო - ვა - რჩხილი
 nge - rtsi - a, dal no - rcha - li do ge - ku - nali - s, na - na, na - na, o - rko - va - rchkhil

Coro

28

ბრე - ლსი - ა და! ე - უ, ნა - ნა, ნა - ნა, ო - დე - ლი - ა,
 bre - lsi - a dal e - u, na - na, na - na, o - de - li - a,

33

უ - ნა - ნა, და! ე - უ ნა - ნა, ნა - ნა, ო - დე - ლი - ა,
 u - na - na, dal! e - u na - na, na - na, o - de - li - a,

36

უ - ნა - ნა, და! და! და!
 u - na - na, dal! dal! dal!

ჩაგუნა 126 Chaguna

Allegretto

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

ვო-სრა-და ჩაგუ-ნა, ნა! ჩა-გუ-ნი-ა, ჩაგუ-ნა,
vo-sra-da cha-gu-na, na! cha-gu-ni-a, cha-gu-na,

ნა! სი-ვა-რაი-და, ჩაგუ-ნა, ნა! ჩა-გუ-ნი-ა, ჩაგუ-ნა,
na! si-va-rai-da, cha-gu-na, na! cha-gu-ni-a, cha-gu-na,

T solo

13

ნა!

ნა!

1. ჩა - გუ მუ - რსი ა - მუ - ხე - რი, სა - სი - ნჯო - თი, ე - რჩი - ნე - ლი,
 2. მე - ჯი - ნე - ლო ტა - რი - ე - ლი, ა - რამ ხუ - ტუმ ხე - დო ტა - ნი,
 1. cha - gu mu - rsi a - mu - se - ri, sa - si - njo - ti, e - rchi - ne - li,
 2. me - ji - ne - lo ta - ri - e - li, a - ram xu - tush khe - do ta - ni,

16

ვე - რამ სა - ქო - მოწილთ მა - ფს, ვო - რი - ლი - და მე - რჩი - ნე - ლი, ა - მს - დღა - სს სი დუ გან წყუ,
 ჩხე - შა ფართო წე - ლი ჰი - ფუ, ე - რთი მო - რთის სვე - რი ცალი, სკა - ნია ნე - ბეს გო - უ - რი - გი,
 ve - rach sa - ko - mo - njot ma - p, go - ri - li - da me - rchqine - li, a - msdgha - s si du gantsqu,
 tskheshpa pa - rTo tse - li chi - pu, e - rti mo - rti skve - ri ca - li, ska - nia ne - bts go - u - ri - gi,

19

ჩა - გუ ო - რდა - სს ჩქი - მი ტო - ლი, აშ მუ - კუ - რე გა - გა - შე - რს, მუ - კრე და - გი - ყვე - რუ თო - ლი,
 ჩა - გუ რე - ნი სკა - ნი ცა - ლი, სით ო - ხე - რი, თით ო - ხე - რი, ვი - რი ხო - ლო გა - დი ცა - ლი,
 cha - gu o - rda - s chki - mi to - li, ash mu - ku - re ga - ga - she - rs, mu - kre da - gi - qve - ru to - li,
 cha - gu re - ni ska - ni tsa - li, sit o - khe - ri, tit o - khe - ri, zhi - ri kho - lo ga - dzi tsa - li,

Tutti *f*

22

ვო - რაი - და, ო, რაი - და, ვო - სა - რა - და, ჩა - გუ - ნა,
 vo - rai - da, o, rai - da, vo - sa - ra - da, cha - gu - na,

25

ნა! ნა!

vo - sa - ra - da, vo - sa - ra - da,

vo - -rai - -da, vo - -rai - -da,

28

ვო - სა - რა - და, ჩა - გუ - ნა, ნა!

vo - sa - ra - da, cha-gu - na, nal

T solo

ჰე ბო - შეფ ჩა - გუ - მურს,

he bo - shep cha - gu - murs,

31

ჩა - გუ მურს, მურსმურს, ვი - შო, ა - შო, კო - ნდინ - ტყით, მუ - რე მა - სუ თი - სს ხუს,

cha-gu murs, murs,murs, vi - sho, a - sho, ko - ndin - tsqit, mu-re ma-su ti - s khus,

Tutti T solo Tutti

T solo Tutti T solo

34
მზი - ა - რუ - ლო დოვ - ხვა - დათ, ვე - რას გუ - ხა - რენ - ხს გურხ, ჩა - გუ მურმო - ხო - ფუნს,
mkhi - a - ru - lo dop - khva - dat, ve - ras gu - kha - ren - s gurs, cha - gu murmo - so - puns,

Tutti

37
ჩაგუ, ჩაგუ, ჩაგუ, ჩაგუ, ჩა - გუ - ნი - ა, ჩა - გუ - ნა, მუ - გო - ძღარ თიმ პა - ჭი - ჭი დო
chagu, chagu, chagochagu, cha - gu - ni - a, cha - gu - na, mu - go - dzghar tishS pa - chi - chi do

40
კუ - ჩხის კა - ნის ჩა - ფუ - ლა, გე - გორთ ნა - ბა - დი - აშ კუ - დი პუ - ხუს მუ - გობ ლა - გუ - ჯა.
ku - chkhis ka - nis cha - pu - la, ge - gort na - ba - di - ash ku - di pu - khus mu - gob la - gu - ja.

43

ვო - რაი - და, ვო რაი - და, ვო - სა - რა - და, ჩა - გუ - ნა,
vo - rai - da, vo rai - da, vo - sa - ra - da, cha-gu - na,

46

ნა! ვო - რაი - და, ვო რაი - და, ნა!
nal vo - rai - da, vo რაი - და, vo rai - da,

49

ვო - სა - რა - და, ჩა - გუ - ნა, ნა! ვო - რა - და ჩა - გუ - ნა,
vo - sa - ra - da, cha-gu - na, nal vo - ra - da chagu - na,

52

ნა!
na!

ჩა-გუ-ნი-ა, ჩა-გუ-ნა,
cha-gu-ni-a, cha-gu-na,

ნა!
na!

53

სი-ვა-რაი-და ჩა-გუ-ნა, ნა!
si-va-rai-da cha-gu-na, na!

ჩა-გუ-ნი-ა, ჩა-გუ-ნა,
cha-gu-ni-a, cha-gu-na,

ნა!
na!

58

T solo

Tutti

ნა!
na!

ჰე ბო-შეფ ჩა-გუ-მურს,
he bo-shep cha-gu-murs,

ჩა-გუ მურს, მურს, მურს,
cha-gu murs, murs, murs,

61

T solo Tutti T solo

ვი-შო, ა-შო, კონდი-ნწყით, მუ-რე მა-სუ თი-სვ ხუს, მხი - ა-რუ-ლო დოვ - ხვ - დათ,
vi - sho, a-sho, ko - ndi - ntsqit, mu-re ma-su ti - sv khus, mkhi-a - ru - lo dop - khv - dat,

64

Tutti T solo Tutti

ვე-რას გუ - ხა - რე-ნსს გურს, ჩა - გუ მურსმო - სო-ფუნს, ჩაგუ, ჩაგუ, ჩაგუ, ჩაგუ,
ve - ras gu - kha - re - ns gurs, cha-gu mursmo - so - puns, chagu, chagu, chagehagu,

67

ჩა - გუ-ნი-ა, ჩა - გუ-ნა, მუ-გო - ძღარ თიმ პა-ჭი-ჭი დო კუ - ჩხის კა-ნის ჩა - ფუ-ლა,
cha-gu - ni - a, cha-gu - na, mu-go-dzghar tish pa-chi-chi do ku-chkhis ka - nis cha - pu - la,

70

გე-გორთ ნა - ბა - დი - აშ კუ - დი პუ - ხუს მუ - გობ ლა - გუ - ჯა. ვო - რაი - და,
 ge - gort na - ba - di - ash ku - di pu - khus mu - gob la - gu - ja. vo - rai - da,

71

ვო რაი - და, ვო - სა - რა - და, ჩა - გუ - ნა, ნა!
 vo rai - da, vo - sa - ra - da, cha - gu - na, na!

76

ვო - რაი - და, ვო რაი - და, ვო - სა - რა - და, ჩა - გუ - ნა, ნა!
 vo - rai - da, vo rai - da, vo - sa - ra - da, chagu - na, na!

3° VO

ნანა დელია 127 Nana Delia

მომღერალი Solo

ნა - ნა, დე - ლი - ა, ა - ბა - დე - ლო,
Na - na, de - li - a, a - ba - de - lo,

ჩონგური Chonguri

ნა - ნი - ნა - ო! ო! ნა - ნა, დე - ლი - ა -
na - ni - na - ol ol na - na, de - li - a -

ო! ნა - ნი - ნა - ო! ა - ბა - დე - ლი - ა, ნა - ნა,
ol na - ni - na - ol a - ba - de - li - a, na - na,

ნა - ნი - ნა, ნა - ნა, დე - ლი - ა - ო!
na - ni - na, na - na, de - li - a - ol

სატრფიალო 128 Satrpialo

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

5

ო - დი-ლა, დი-ლა, ო - დი-ლა - ო და, ა - ბა დე-ლო, დე - ლა,
O - di - la, di - la, o - di - la - o da, a - ba de - lo, de - la,

ვა
va

8

დე - ლა, ნა - ნი - ნავ - და! ქალ - ვაჟ - თა მდგო - მი - ა - რე - თა
de - la, na - ni - nav - dal qal - vazh - ta mdgo - mi - a - re - ta

ნა - ნი - ნავ - და! ა
na - ni - nav - dal a

11

ვა - ე, სო - ფე - ლი ბრმა - ი გო - ნო - ა - ი! დე - ლა -
 va - e, so - pe - li brma - i go - ni - a - ol de - la -

14

ო - ვო - რე - რა, ა - ბა, დე - ლი - ა, ო - - - დე - ლა,
 ol o - vo - re - ra, a - ba, de - li - a, o - - - de - la,

18

დი - ლა, ო - დი - ლა - ო, ნა - ნა, დი - ლა, ო - დი - ლა - ო, დი - ლა, ა - ბა, დე - ლი - ა, და!
 di - la, o - di - la - o, na - na, di - la, o - di - la - o, di - la, a - ba, de - li - a, dal

ჩონგურს სიმები
გავუბი

129

Chongurs Simebi
Gavubi

Moderato

გუნდი
Coro

ჩონგური
Chonguri

ჩონგურს სიმები გავუბი,
cho-ngurs si-me-bi ga-vu-bi,

მო-ვმარ-თე ნე-ლა ნე-ლა-ო, შე-ვე-ხმა-ტკბი-ლე ერ-თმა-ნეთს
mo-vmar-te ne-la ne-la-o, she-vu-khma-tkbi-le er-tma-nets

მო-ვმარ-თე ნე-ლა ნე-ლა-ო,
mo-vmar-te ne-la ne-la-o,

ო-დე-ლა, დე-ლა, დე-ლა-ო, და!
o-de-la, de-la, de-la-o, dal

და!
dal

მზე შინა და
მზე გარეთა

130

Mze Shina da
Mze Gareta

Andantino

მომღერალი
Solo

მზე ში-ნა და მზე გა-რე-თა, მზე შინ შე-მო - დი - ო!
Mze shi-na da mze ga-re-ta, mze shin she-mo - di - o!

ჩონგური
Chonguri

5

Fine

მზე ში-ნა და მზე გა-რე-თა, მზე შინ შე-მო - დი - ო! დი - ო!
mze shi-na da mze ga-re-ta, mze shin she-mo - di - o! di - o!

ჩვენ ვაჟი დაგვბადებია.
ვაჟის მამა შინ არ არის,
ქალაქს არის აკვნისთვინა.
ვაჟის მამას მოუხდება
თეთრი კაბა ატლასისა,
ცხენზე ჯდომა, ჯირითობა,
ყაბახს სროლა, ბურთაობა.

Chven vazhi dagvbadebia.
Vazhis mama shin ar aris,
Kalaks aris akvnistvina.
Vazhis mamas moukhdeba
Tetri kaba atlasisa,
Tskhenze jdoma, jiritoba,
Qabakhs srola, burtaoba.

საბოდიშო 131 Sabodisho

Largo

გუნდი
Coro

ბა - ტო - ნე - ბო, მო - უ - ო -

ba - to - ne - bo, mo - u - o -

ჩონგური
Chonguri

ბეთ, მო - უ - ო - ბეთ ბა - ტო - ნე - ბო!

khet, mo - u - o - khet ba - to - ne - bo!

9

მ - უ - ო - ხეთ და - ტო - ნე - ბო! ლა - მა-ზი და -

mo - u - o - khet ba - to - ne - bol la - ma-zi ba -

11

ტო - ნე - ბი - ა, ი - ა და ვა რდი გე - ნი - ა.

to - ne - bi - a, i - a da va rdi ge - ni - a.

17

ლა - მა-ზი ბა - ტონე-ბი - ა, ი - ა და ვა - რდიფე - ნი - ა.

la - ma-zi ba - to - ne - bi - a, i - a da va - rdi pe - ni - a.

თეთრი ტანისამოსებით
 მობრძანდებიან ბიჭები.
 ლამაზი ბატონებია,
 ია და ვარდი ჰფენია.
 თეთრი ცხვარი და თხის ჯოგი
 მორბის, თიკანმა იხტუნა.
 გაუხარდა ბატონებსა
 და უმაღ პირი იბრუნა.

Tetri tanisamosebit
 Mobrdzandebian Bichebi.
 Lamazi batonebia,
 Ia da vardi hpenia.
 Tetri tskhvari da tkhis jogi
 Morbis, tikanma ikhtuna.
 Gaukharda batonebsa
 Da umal piri ibruna.

აკუნის ნანინა 132 Akvnis Nanina

Andante *p*

გუნდი
Coro

ჩონგური
Chonguri

1

ნა - ნო - ნა -
Na - ni - na -

8

ო, ნა - ნა - ნა! ჩე - მო ბო - ჭუ - ნა, ნე - ნა - ო,
i, na - na - sal che - mo bi - chu - na, ne - na - o,

poco rallentand.
Fine

13

ნა - ნო - ნა! ნა - ნო - ნა - - - ო, ნა - ნა - ნა!
na - ni - nal na - ni - na - - - i, na - na - nal

მზის სხივები
აკოკრებენ

133

Mzis Skhivebi
Akokreben

Moderato

მომღერალი
Solo

მზის სხივები ა - კო - კრე - ბენ მა-ი-სის ვარდს სა - სუ -
Mzis skhi-ve-bi a - ko - kre - ben ma-i - sis vards sa - su -

ჩონგური
Chonguri

7

რვე - ლად, და ცის ნა - მი გუ - ლში ხვედე - ბა
rve - lad, da tsis na - mi gu - lshi khvde - ba

12

დი - ლავ, გა - სა - ფურცქველ გა - სა - შლე - ლად, ო.
di - lav, ga - sa - pu - rchkvnel ga - sa - shle - lad, o.

ნეტამ ცაა -
მომკლა ცაა

134

Netam Tsa -
Momkla Tsa...

Andante

მომღერალი
Solo

1

ნე - ტამ ცა - ა, მომკ - ლა ცა - ა, ნა - ნა ა - სო ა - სოთ
Ne - tam tsa - a, momk - la tsa - a, na - na a - so a - sot

ჩონგური
Chonguri

6

ა - მკნა ცა - ა, ჰა - ი, ა და ჰო! ჰეი, ჰო, ჰეი, ჰო, ა - ბა,
a - mkna tsa - a, ha - i, a da ho! hei, ho, hei, ho, a - ba,

12

ვო - დი-ლა და - ო, ჩე-მი სი-სხლი ვეებს და ვო-რანს, ნა-ნი-ნა-ნა,
vo - di - la da - o, che-mi si - skhli qvavs da vo-rans, na-ni-na-na,

14

დე - ლა, ა - ჰა - მა და ას - ვა ცა, დე - ლავ, ნა - ნი და
de - la, a - cha - ma da as - va tsa, de - lav, na - ni da

18

ნა! ა - ბა, ი - ო, ა - ბა - დე - ლა, რი რა - ნი - ნა, ნა,
na! a - ba, i - o, a - ba - de - la, ri ra - ni - na, na.

კარგი სტუმარს
დავესტუმრე

135

Kargi Stumars
Davestumre

Moderato

ჩონგური
Chonguri

მომღერალი

Solo

კა - რგი სტუ - მარს და - ვეს - ტუმ - რე, დე - ლავ, ნა - ნი - ნა - ო,
Ka - rgi stu - mars da - ves - tum - re, de - lav, na - ni - na - o,

მე - გო - ბა - როლ და - ვი - ძა - ხე, დე - ლავ, ნა - ნი - ნა - ო.
me - go - ba - rol da - vi - dza - khe, de - lav, na - ni - na - o.

მიწერ-მოწერა
ქალ-ვაჟისა

136

Mitser-Motsera
Kal-Vazhisa

Allegro

ჩონგური
Chonguri

Moderato

ვაჟი
Solo

ქ-ლო, შენ-მა ნათელსხი-ვმა მა და-მწვა და და-მა-ნელა, შე-მი-შა-ლა ჰკუ-ა, ცნე-ბა.
Ka-lo, shen-ma na-tel skhivma ma da-mtsva da da-ma-ne-la, she-mi-sha-la chkua, tsneba,

ქალი
Solo

და-მი-დუ-მა სწრა-ფად ე-ნა. ვა-ჟო, ჩე-მი
da-mi-du-ma stsra-pad e-na. va-zho, che-mi

ნა-თელ სხი-ვით რათ ყო-ფილ-ხარ გულ-და-მწვა-რი, სულ კვე-ყა-ნა წვი-მად იქ-ცეს.
na-tel skhi-vit rat qo-pil-khar gul-da-mtsva-ri, sul kve-qa-na tsvi-mad ik-ces,

არ გე-რგე-ბა ე-რით მცე-რა.
ar ge-rge-ba e-rti mtsva-ri.

შენ ჩემი ხარ,
მე - შენი

137

Shen Chemi Khar,
Me - Shen

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

ა - ჰა, სატრ - ფო, გი - კვდე - ბი
შე - ნგან გუ - ლში მაკვს სე - ნი

A - ha, satr - po, gi - kvde - bi
she - ngan gu - lshi makvs se - ni

Musical notation for Coro, first system. It features three staves: vocal line (treble clef), piano accompaniment (treble clef), and bass line (bass clef). The music is in G major, 3/4 time, and includes lyrics in Georgian, English, and Latin. The vocal line starts with a first-measure repeat sign. The piano accompaniment and bass line provide harmonic support.

11

და!
და!

სა - ნამ ცო - ცხალ ვი - ქე - ბი,

და!
და!

sa - nam tso - tschal vi - kne - bi,

13

შენ ჩე - მი ხარ, მე შე - ნი და!

shen che - mi khar, me she - ni და!

დაუსრულებელი
სიყვარული

138

Dausrulebeli
Siqvaruli

Moderato

გუნდი
Coro

მა - რტო ვზი - ვარ მოწ - ე - ნი - ლი.
Ma - rto vzi - var mots - qe - ni - li,

ჩონგური
Chonguri

მო - დის ვი - ლაც ა - მბავს მკი - თხავს, და - მე - თხუ - ე, თუ ღმე - რთი გწამს,
mo - dis vi - ghats a - mbavs mki - tkhavs, da - me - tkhu - e, tu ghme - rti gtsams,

ო - ცი მა - რუ - ხე - ბე - ლი მყავს და.
o - tsi ma - tsu - khe - be - li mqavs da.

rit.

a tempo

შალვა ჩემო 139 Shalva, Chemo

Moderato

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

სი - ხა - რუ - ლო,
si - kha - ru - lo,

შა - ლვა, ჩე - მო სი - ხა - რუ - ლო,
Sha - lva, che - mo si - kha - ru - lo,

სი - ხა - რუ - ლო,
si - kha - ru - lo,

სი - ცო - ცხლე - ზე მე - ტად ტკბი - ლო,
si - tso - tskhle - ze me - tad tkbi - lo,

სი - ცო - ცხლე - ზე მე - ტად ტკბი - ლო,
si - tso - tskhle - ze me - tad tkbi - lo,

6

ოვ - რე - რო, ო - რე - რა, ოვ - რე - რო, ვა - დი - ლა,
 ov - re - ro, o - re - ra, ov - re - ro, va - di - la,

ჩე - მი თა - ვის სა - ნუ - გე - შოდ ნა - მო - ზო და გა - მო - ზრდი - ლო,
 che - mi ta - vis sa - nu - ge - shod na - sho - bo da ga - mo - zrdi - lo,

7

და! და - ჩა - გრუ - ლო, დი - დი ჭი - რის გა - და - ხდი - ლო,
 da! da - cha - gru - lo, di - di chi - ris ga - da - khdi - lo,

და! და - ჩა - გრუ - ლო, დი - დი ჭი - რის გა - და - ხდი - ლო,
 da! da - sha - gru - lo, di - di chi - ris ga - da - khdi - lo,

ბე - დი - სა - გან და - ჩა - გრუ - ლო, დი - დი ჭი - რის
 be - di - sa - gan da - cha - gru - lo, di - di chi - ris

9

o - re - ra, o - re - ra, o - re - ra, va - di - la,
 u - nu - ge - shod da - mitsva - ri var, gtkhov, mo - khvi - de, mo - mi - chrdi - lo
 va - he - a va - he - a va - he e - a - va

10

1. 2. 3...

Fine

da!
 a - vi - gheb - di, da
 da!
 sa - nam ka - lams a - vi - gheb - di, da
 da!
 da

ებლა გხედავ,
საყვარელო

140

Ekhla Gkhedav,
Saqvarelo

გუნდი
Coro

ნა - ნი-ნავ-და, ეხ-ლა გხე-დავ, სა-ყვარე-ლო და! ნა-ნი-ნავ-და,
Na - ni-nav-da, ekh-la gkhe-dav, sa-qva-re-lo dal na-ni-nav-da,

ჩონგური
Chonguri

ჩემ - ზე ხე - ლი ა - გი - გი - ა, ნა - ნი-ნა-უ, ნა-ნა, დე-ლა, ნა - ნი-ნა-უ.
chem-ze khe-li a-gi-gi-a, na-ni-na-u, na-na, de-la, na-ni-na-u,

p

ნა-ნა, დე-ლა, დე-ლი, ო-დე-ლი-ო, დე-ლა, ო-დე-ლი-ა, ნა-ნი-ნა და!
na-na, de-la, de-li, o-de-li-o, de-la, o-de-li-a, na-ni-na dal

მჭედელი 141 Mchedelo

Andante

მომღერალი
Solo

მჭე - დე - ლო, მჭე - დე - ლო! ჩე - მო ო - კროს მჭე - დე - ლო!
Mche - de - lo, mche - de - lo! che - mo o - kros mche - de - lo!

ჩონგური
Chonguri

ჩი - ტის ნა - ლი გა - მი - კე - თე, ჩე - მო ოქ - როს მჭე - დე - ლო!
chi - tis na - li ga - mi - ke - te, che - mo ok - ros mche - de - lo!

"ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა, ხა!" გა - ი - ცი - ნა მჭე - დელ - მა.
"kha, kha, kha, kha, kha, kha, kha, kha!" ga - i - tsi - na mche - del -

მჭე - დე - ლო, მჭე - დე - ლო! ჩე - მო ო - კროს მჭე - დე - ლო!
ma. mche - de - lo, mche - de - lo! che - mo o - kros mche - de -

ქოჩორაი
დამეკარგა

142

Kochorai
Damekarga

ჩინგური
Conguri

მომღერალი

Solo

ქო - ჩო - რა - ი და - მე - კა - რგა, ო - დე - ლი - ა, ნა - ნი - ნა,
Ko - cho - ra - i da - me - ka - rga, o - de - li - a, na - ni - na,

უ - კე - თე - სი ქა - თმის გვა - რი, ა - ბა, დე - ლი, ნა - ნა,
u - ke - te - si ka - tmis gva - ri, a - ba, de - li - a, na - na,

უ - კე - თე - სი ქა - თმის გვა - რი, ა - ბა, დე - ლი - ა, ნა - ნა,
u - ke - te - si ka - tmis gva - ri, a - ba, de - li - a, na - na,

25

ა - მის-თა - ნა ქა - თმის გვა - რი, ო - დე-ლი - ა, ნა - ნი-ნა,
a - mis - ta - na ka - tmis gva - ri, o - de - li - a, na - ni - na,

29

ჩემს ქა - თმებ - ში ა - ღარ ა - რი, ა - ბა, დე-ლა, ნა - ნა,
chems ka - tmeb - shi a - ghar a - ri, a - ba, de - la, na - na,

33

ჩემს ქა - თმებ - ში ა - ღარ ა - რი, ო - დე-ლი - ა, ნა - ნა,
chems ka - tmeb - shi a - ghar a - ri, o - de - li - a, na - na.

დაუძახებდი, მორბოდა
ხელში მეჭირა კაკალი
მისი უკარკალობითა
ტურამ მოაძრო ბარკალი.

Dauzakhebdi, morboda
Khelshi mechira kakali
Misi ukarkalobita
Turam moadzro barkali.

დღლა 143 Dila

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

დი-ლა ა-რის ტა, ლაზ-ვარ-დი და!
Di - la a - ris tsa, lazh - var - di da!

მზი-სა სხი-ვით ი-ფე-რე-ბა და!
mzi - sa skhi - vit i - pe - re - ba da!

9

და ქურ-დუ-ლად მი-მა-ლუ-ლა თვით მთვა-რე და ვარს-კვლავით კრე-ბა და!
da kur - du - lad mi - ma - lu - la tvit mtva - re da vars - kvlavt kre - ba da!

11

და ქურ-დუ-ლად მი-მა-ლუ-ლა თვით მთვა-რე და ვარს-კვლავით კრე-ბა
da kur - du - lad mi - ma - lu - la tvit mtva - re da vars - kvlavt kre - ba

13

და!
da!

სიმღერა სიმონა
დოლიძეზე

144

Simghera Simona
Dolidzeze

Allegro moderato

ჩონგური
Chonguri

გუნდი
Coro

mf *mf*

ო! *mf* ყოველის მხრიდან და-ჩა-გრული მე ვარ სი-მო-ნა დო-ლი-ძე.
O! *mf* do - vis mkhridan da - cha - gru - li me var si - mo - na do - li - dze,

ე - კსი წე - ლი შე - მი - სრუ-ღდა არ მი - ძი - ნი - ა ლო - გი - წზე.
e - kvsli tse - li she - mi - sru - lda ar mi - dzi - ni - a lo - gi - nze.

უ - ბე - დურა - დ და - დგა რე - მთვის ა - თას - ცხრას - თერ - თმე - ტი წე - ლი,
 u - be - du - rad da - dga che - mtvis a - tas - tskhras - ter - tme - ti tse - li,

გა - მი - წყდა ი - მე - დის ბა - ჟი, გა - და - რჩე - ნას ა - ლარ ვე - ლი,
 ga - mi - tsqda i - me - dis dza - pi, ga - da - rche - nas a - ghar ve - li,

და! და - მე - დე - ვნა,
 dal po - li - tsi - a da - me - de - vna,

ო! ol

17

ო - ცი წლის რომ შე - ვი - ქე - ნი, ჩე - მთვის ხა - ლხი ი - ტა - ნჯო - და,
o - tsi tslis rom she - vi - ke - ni, che - mtvis kha - lkhi i - ta - njo - da,

მა - გრამ ბე - ვრი კა - რგივ ვქე - ნი, უ - დრო - დ მო - ვწყდი სა - მშობ - ლოს,
ma - gram be - vri ka - rgits vke - ni, u - dro - od mo - vtsqdi sa - mshob - los,

ვა - ი, ჩემს ბე - დის წე - რა - სა, ი - სე და - მდე - ვდა ძა - ლლე - ბი,
va - i, chems be - dis tse - ra - sa, i - se da - mde - vda dza - ghle - bi,

23

8

ვით მონა-დირე მე-ლა-სა! და!
 vit mo-na-di-re me-la-sa! da!

და!
 da!

1.2.3.4.5.6

7.

ძველი ლომანური 145 Zdveli Lomanuri

ჩონგური
Chonguri

მომღერალი
Solo *p*

2

ო და მე ვარ ლო-მა-ნო-ვის-თვე-ლი და!
O da me var lo-ma-no-vis-tve-li da!

4

ო - - - ი, თხე-ლი ღვი-ნო, თხე-ლი რა-ხი და!
o - - - i, tkhe-li ghvi-no, tkhe-li ra-khi da!

6

ო და ა-კო-ბა-მდე მი-მო-ლი-ა და!
o da a-ko-ba-mde mi-mo-li-a da!

დათვის სიმღერა 146 Datvis Simghera

მომღერალი Solo

ჩონგური Chonguri

f

დათვ - მა სთქვა, სიზ - მა - რი ვნა - ხე.
Datv - ma stkva, siz - ma - ri vna - khe,

რაც რომ თავ - ზე გა - დამ - ხდე - ბა. სი - მინ - დი ბევ - რი შევ - ჯა - მე და
rats rom tav - ze ga - dam - khde - ba. si - min - di bev - ri shev - cha - me da

ვი - ცო - დი არ შემრ - ჩე - ზო - და. სა - ლო - რი - ას რომ შე - ვე - დი.
vi - tso - di ar shemr - che - bo - da. sa - gho - ri - as rom she - ve - di,

იქ ლო - რი მე - გუ - ლე - ბო - და, ექვ - სი ბუ - რა - კი და - ვი - ჭი - რე
ik gho - ri me - gu - le - bo - da, ekv - si bu - ra - ki da - vi - chi - re

1,2,3... Fine

შხა - მად არ შე - მერ - გე - ბო - და.
shkha - mad ar she - mer - ge - bo - da.

განდაგან 147 Gandagan

ჩონგური
Chonguri

Alegretto

ქალი
Women

წყალს ნა-ფო-ტი ჩა - მო - ჰკონ-და, ა - ლვის ხის ჩა - მო-ნა - თა-ლი.
Tsqals na-po-ti cha-mo - hkon-da, a - lvis khis cha - mo-na - ta - li.

წყა - ლო, და-დექ და მი-ა - მბე სა - ყვა-რის შე - მო-ნა - თვა-ლი!
tsqa - lo, da-dek da mi-a-mbe sa - qva-ris she - mo-na-tva-lil!

გუნდი
Coro

თა - რა, ნა-ნი, ნი-ნა - ნო, თა - რი-ნა, ნი - ნა, ნი-ნა - ნო!
ta - ra, na-ni, ni-na - no, ta - ri-na, ni - na, ni-na - no!

თა - რა, ნა-ნი, ნი-ნა - ნო, თა - რა, ნი - ნა, ნი-ნა - ნო!
ta - ra, na-ni, ni-na - no, ta - ra, ni - na, ni-na - no!

21

თა - რა, ნა - ნი, ნი - ნა - ნი, თა - რი - ნა, ნი - ნა, ნი - ნა - ნი!
 ta - ra, na - ni, ni - na - no! ta - ri - na, ni - na, ni - na - no!

თა - რა, ნა - ნი, ნი - ნა - ნი, თა - რა, ნი - ნა, ნი - ნა - ნი!
 ta - ra, na - ni, ni - na - no, ta - ra, ni - na, ni - na - no!

25

ვაგი
Man

ვო - ვოვ, ვო - ვოვ, კი - სი - სა, აქ ჩა - მო - დი წყლის პი - რსა!
 go - gov, go - gov, kis - ki - sa, ak cha - mo - di ts'lis pi - rsa!

29

წყა - ლი მა - სვი კო - კი - თა, გა - მა - ძგე - ვი კოტ - ნი - თა!
 tsqa - li ma - svi ko - ki - ta, ga - ma - dzghe - vi kots - ni - ta!

გუნდი

Coro

33

თა - რა, ნა - ნი, ნი - ნა - ნო, თა - რი - ნა, ნი - ნა, ნი - ნა - ნო!

ta - ra, na - ni, ni - na - no, ta - ri - na, ni - na, ni - na - no!

37

თა - რა, ნა - ნი, ნი - ნა - ნო, თა - რი - ნა, ნი - ნა, ნი - ნა - ნო!

ta - ra, na - ni, ni - na - no, ta - ri - na, ni - na, ni - na - no!

41

წუ - ხე - ლი სი - ზმარ - ში გნა - ხე, წა - რბი ა - ღმა ა - გე - ხა - რა,

tsu - khe - li si - zmar - shi gna - khe, tsa - rbi a - ghma a - ge - kha - ra,

წა - რბი ა - ღმა ა - გე - ხა - რა,

tsa - rbi a - ghma a - ge - kha - ra,

45

ფა - ნჯა - რა - ზე მო - მდგა - რი - ყავ, ნა - მწნე - ბი გა - დმო - გე - ყა - რა,
 pa - nja - ra - ze mo - mdga - ri - qav, na - mtsne - bi ga - dmo - ge - qa - ra,

ქალი
Women

49

გა - ღმა კა - თა - მი გა - ვდე - ნე გა - მო - ღმა გა - მო - კა - კა - ნებს,
 ga - ghma ka - ta - mi ga - vde - ne ga - mo - ghma ga - mo - ka - ka - nebs,

53

ლა - მაზ ბიჭს რომ და - ვი - ნა - ხავ ზღვა - სა - ვით გა - მა - კა - ნკა - ლებს,
 la - maz bichs rom da - vi - na - xav zghva - sa - vit ga - ma - ka - nka - lebs,

გუნდი
Coro

57

e - he, e - hel, e - he, e - hel

e - he, e - hel, e - he, e - hel

61

e - he, e - hel, o - re - ro, ra - ni - na,

e - he, e - hel, o - re - ro, ra - ni - na,

65

ქალი
Women

ვაჟი
Man

გუნდი
Coro

სა - თა - მა - შო ვა - შლიმკო - ნდა, შენ - სკენ გა - დმო მი - ვარ - და - ო,
 მე თუ გბუ - ლვარ სხვა - ი გი - ვვარს, ფე - სვიც ა - მო გი - ვა - რდა - ო,
 sa - ta - ma - sho va - shlimko - nda, shen - sken ga - dmo mi - var - da - o,
 me tu gdzu - khvra - i gi - qvars, pe - svits a - mo gi - va - rda - o,

სა - თა - მა - შო ვა - შლიმკო - ნდა, შე - ნსკენ გა - დმო მი - ვა - რდა - ო,
 მე თუ გბუ - ლვარ სხვა - ი გი - ვვარს, ფე - სვიც ა - მო გი - ვა - რდა - ო,
 sa - ta - ma - sho va - shlimko - nda, she - nskan ga - dmo mi - va - rda - o,
 me tu gdzu - lvar skhva - i gi - qvars, pe - svits a - mo gi - va - rda - o,

სა - თა - მა - შო ვა - შლი მკო - ნდა, შე - ნსკენ გა - დმო მი - ვა - რდა - ო,
 sa - ta - ma - sho va - shli mko - nda, she - nskan ga - dmo mi - va - rda - o,

69

ა - დლა - დი - ტა ა - დლა - დი - ტა, ა, უ - რდუ - ლი, უ - რდუ - ლი - ტა,
 ა, უ - რდუ - ლი უ - რდუ - ლი - ტა, და - რია - ლი - ტა, და - რია - ლი - ტა,
 a - dia - di - ta a - dia - di - ta, a, u - rdu - li, u - rdu - li - ta,
 da - ria - li - ta, da - ria - li - ta,

ა - დლა - დი - ტა, ა - დლა - დი - ტა, ა, უ - რდუ - ლი, უ - რდუ - ლი - ტა,
 a - dia - di - ta, a - dia - di - ta, a, ur - du - li, u - rdu - li - ta,
 a, u - rdu - li u - rdu - li - ta, da - ria - li - ta, da - ria - li - ta,

ა - დლა - დი - ტა, ა - დლა - დი - ტა, ა, უ - რდუ - ლი, უ - რდუ - ლი - ტა,
 a - dia - di - ta, a - dia - di - ta, a, u - rdu - li, u - rdu - li - ta,

73

მე თუ გბუ - ლვარ სხვა - ი გი - ვვარს, ფე - სვიც ა - მო -
 me tu gdzu - lvar skhva - i gi - qvars, pe - svits a - mo -

მე თუ გბუ - ლვარ, სხვა - ი გი - ვვარს, ფე - სვიც ა - მო -
 me tu gdzu - lvar, skhva - i gi - qvars, pe - svits a - mo -

მე თუ გბუ - ლვარ სხვა - ი გი - ვვარს, ფე - სვიც ა - მო -
 me tu gdzu - lvar skhva - i gi - qvars, pe - svits a - mo -

77

გი - ვა - რდა - ო, ჰეი
 gi - va - rda - o, hei

გი - ვა - რდა - ო, ჰეი
 gi - va - rda - o, hei

გი - ვა - რდა - ო, ჰეი
 gi - va - rda - o, hei

76

ff

ოროვაი 148 Oropai

Allegro non troppo

ჩონგური
Chonguri

სიმღერალი
Solo

გუნდი
Coro

სიყ - ვა - რულ - მა დაძწ - ვა, დაძწ - ვა, ზომ კი ი - ცი, გამს - წი - რა.
 სი დო - ზო - ჯი მა - გა - ლი - ნა, სტო - ლს ვა - გონ - წყუ - ა - ფუ - ა
 Siq - va - rul - ma damts - va, damts - va, khom ki i - tsi, gams - tsi - ra.
 Si do - zo - ji ma - ga - li - na, sto - ls va - gon - tsqu - a - pu - a

ჰე he

მე ვენდ - ვე, და არ და - მინ - დო, მწა - რე ცრე - მ - ლით მა - ტი - რა.
 გო - ნე - ბუ - და დო - ზო - ჯი - დო, ვარ - და გო - გუ - ლე - ბა - ფუ - ა.
 me vend - ve, da ar da - min - do, mtsa - re tsre - m - lit ma - ti - ra.
 go - ne - bu - da do - zo - ji - do, var - da go - gu - le - ba - pu - a.

ჰე he

1.2.3...

Fine

ჭუნირის მელოდია 149 Chuniris Melodia

A *Moderato*

ჭუნირი
Chuniri

B

ჭუნირი 150 Chuniri

Commodo *cantabile*

ჭუნირი
Chuniri

დალა კოჯას
ხელღვაჟალე

151

Dala Kojas
Khelghvazhale

Adagio ♩ = 52

ჰუნირი
Chuniri

The musical score is written on a single staff in treble clef with a 4/4 time signature. It begins with the tempo marking 'Adagio' and a metronome marking of ♩ = 52. The piece consists of several measures of music, primarily using eighth and sixteenth notes. There are several 'V' markings above the notes, likely indicating vibrato or a specific performance technique. The piece concludes with a double bar line.

სოზარ, ციოყ 152 Sozar, Tsioq

Andante

ჰუნირი
Chuniri

The musical score is written on a single staff in treble clef with a common time signature (C). It begins with the tempo marking 'Andante'. The piece consists of several measures of music, primarily using quarter and eighth notes. There are several 'V' markings above the notes, likely indicating vibrato or a specific performance technique. The piece concludes with a double bar line.

საცეკვაო ჭუნირზე 153 Satsekvaio Chunirze

ჭუნირი
Chuniri

1 *Allegro simile*

5 etc.

მელოდია ჭიანურზედ 154 Melodia Chianurzed

ჭიანური
Chianuri

Allegro non troppo

1

5

სათამაშო 155 Satamasho

Allegretto ♩ = 104

ჭიანური
Chianuri

The musical score is written in treble clef with a 6/8 time signature. It begins with a dynamic marking of *mf* and a tempo marking of *Allegretto* with a quarter note equal to 104 beats per minute. The first line of music (measures 1-4) features a series of chords with accents and 'v' markings above them. The second line (measures 5-8) includes first and second endings. The third line (measures 9-12) continues the chordal pattern. The fourth line (measures 13-16) shows a variation in the chordal texture. The fifth line (measures 17-20) concludes the piece with a final chordal sequence.

ქიანურზე დასაკრავი 156 Chianurze Dasakravi

ქიანური
Chianuri

ა) ვარიანტი
Variant a)

Moderato

mp

6

ბ) ვარიანტი
Variant b)

11

15

Detailed description: The image shows a musical score for a keyboard instrument. It consists of three systems of music. The first system is labeled 'ა) ვარიანტი Variant a)' and 'Moderato'. It starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The tempo is marked 'Moderato' and the dynamics are 'mp'. The music begins with a first measure containing a fermata over a quarter note. The melody consists of quarter notes and eighth notes, with some measures containing beamed eighth notes. The bass line provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The second system starts at measure 6 and continues the melody and accompaniment. The third system is labeled 'ბ) ვარიანტი Variant b)' and starts at measure 11. It features a similar melodic line but with different rhythmic patterns and phrasing. The fourth system starts at measure 15 and concludes the piece with a final cadence.

დალა კოჯას
ხელღვაჟალე

157

Dala Kojas
Khelghvazhale

Largo ♩ - 56

ჭუნირი
Chuniri

მომღერალი
Solo

ხელ - ღვა - ჯა - ლე ლეთ ლა - და - ლე ვო, რე - რო, რა - ნი,
Khel - ghva - zha - le let la - da - le vo, re - ro, ra - ni,

ჰე - - - და! მე - ზალ კო - ჯას ხაშ - ყე და - ლე
he - - - dal me - zal ko - jas khash - qe da - le

ვო, რე - რო, რა - ნი - ნა!
vo, re - ro, ra - ni - na!

19

მუ - ქვან - თხე - რღ ზო - ყღ ჰ - ნეს ვო - ი, რე - რო, რა - ნო -
 chu - kvan - tkhe - ri kho - qi p - nes vo - i, re - ro, ra - ni -

23

ნა! მუ - ფსა - ი მუ - თხვი - არ
 nal me - fsa - i me - Tkhvi - ar

27

ზა - გრუშ ან - ღრი ჰე!
 za - grush an - ghri hel

ო, საბრელა
ნამყსურ ჯაჯვლიან!

158

O, Sabrela
Namqsur Jachvlian!

Moderato cantabile ♩ = 92

ჭუნირი
Chuniri

მომღერალი
Solo

5

ვოი.
Vol.

ო, სა - ბრე - ლა ნამ - ყსურ ჯა - ჯვლიან, ჰოი
o, sa - bre - la nam - qsur ja - chvlian, ho!

9

ხვი - ლბი გა - ლა ლა - დრედ - ჰო - კერ, ჰოი
khvi - lbi ga - la la - dred - ho - ker, ho!

13

ჰოი
ho!

17

ის - ლამ მა - ბიკ დად - შკე - ლა - ნამ, ჰოი ქა - ხვა ქა -
is - lam ma - bik dad - shke - lia - nash, ho! ka - khva ka -

21

ბგა - ბგ - ბა ბგობ - რაბ კო - ჯას, ჰო!

khva - be - ka svim - rash ko - jas, ho!

ნანაილა 159 Nanaila

ქუნირი
Chuniri

(simile)

მომღერალი
Solo

10

ნა - ნი-ლა, ნა-ნა-ი-ლა, ნა-ნა, ნა-ნა-ი-ლა, ჯე-კვი - ი! ნა - ნი-ლა, ნა-ნა-ი-ლა,
Na - ni - la, na-na-i - la, na-na, na-na-i - la, je - kvni - oi na - ni - la, na-na-i - la,

14

ნა - ნა, ნე-რკვეს ქა - ლა ჩკვა - ნე - ი! ნა - ნი-ლა, ნა-ნა - ი-ლა,
na - na, ne-rkves ka - la chkva-ne - oi na - ni - la, na-na - i - la,

17

ნა-ნა, ლა-დეღ-სი ლა-ჩქე-ნა - ო! ნა - ნი-ლა, ნა-ნა-ი-ლა, ნა-ნა, ნა-ნა-ი-ლა, ჯე-კვი-
na-na, la-degh-si la-chke-na - ol na - ni-la, na-na-i-la, na-na, na-na-i-la, je-kvni-

21

ო!
ol ნა - ნი-ლა, ნა-ნა-ი-ლა, ნა-ნა, ლა-დეღ-სი ლა-ჩქე-ნა - ო!
na - ni-la, na-na-i-la, na-na, la-degh-si la-chke-na - ol

25

ნა - ნი-ლა, ნა-ნა - ი-ლა, ნა - ნა - ი - ლა ჯე-მი ა-ღუდ - ო!
na - ni-la, na-na-i-la, na-na-i-la jge-mi a-ghud - ol

26

ნა - ნი-ლა, ნა-ნა-ი-ლა, ნა-ნა, დავ-ტა-ვალ-თა ჩი-ნე - ო!
na - ni-la, na-na-i-la, na-na, dav-ta-val-ta chi-ne - ol

ვორირაშა 160 Vorirasha

ჭუნირი
Chuniri

I გუნდი
I Coro

Musical notation for the first vocal part (I Coro). It includes a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. The music begins with a dynamic marking of *p* and a fermata. The lyrics are written below the staff:

ო - რი, რა - შა, რე - რა, ჰო - რი, რა - შა, რე - რა,
O - ri, ra - sha, re - ra, ho - ri, ra - sha, re - ra,

The accompaniment consists of a piano part with a treble clef and a bass clef, providing harmonic support for the vocal line.

II გუნდი
II Coro

Musical notation for the second vocal part (II Coro). It includes a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. The music begins with a dynamic marking of *he!* and a fermata. The lyrics are written below the staff:

ვო - რი - რა, და ო - ვო - რე - რა, ვოი - სა, რე - რა, ვო - რე - რა,
vo - ri - ra, da o - vo - re - ra, voi - sa, re - ra, vo - re - ra,

The accompaniment consists of a piano part with a treble clef and a bass clef, providing harmonic support for the vocal line.

I გუნდი

I Coro

ვო - რი - რა, და რე - რა, ვო - რი - რა, და რე - რა,
vo - ri - ra, da re - ra, vo - ri - ra, da re - ra,

ვა,
va,
ha,
ჰეი!
heil
ვა - რა, და
va - ra, da
ვა,
va,

II გუნდი

II Coro

12
ჰეი ჰეი
ვო - რი, რა - შა, ვო - ვო - რე - რა, ვოი - სავ რე - რა რა - ნი - ნა,
vo - ri, ra - sha, vo - vo - re - ra, voi, sav re - ra ra - ni - na,

ჰეი ჰეი
ჰეი
heil
ვა,
va,
ha - ჰეი!
ha - heil
ვა - რა, და
va - ra, da
ვა,
va,

13
ჰეი ჰეი
heil
heil

ორდიაშუ 161 Ordiashu

Adagio

ჭუნირი
Chuniri

გუნდი

Coro

ორ - დი ა - შუ სო - ზარ, ცი - ლე, ჰე - ი!
Or - di a - shu so - zar, tsi - oq, he - il

ო - სე ბო - რად
o - se bo - rad

ქორ - წი - ლა - თე, ჰე - ი!
kor - tsi - la - te, he - il

თა - ზიდე ჯან - ხე
ta - zid jans - khe

ქორ - წი - ლა - თე, ჰე - ი! ვი - ლან უნგ - რედ სო - ზარდ კვი - შაროდ, ჰე!
kor - tsi - la - te, he - il vi - lan ung - red so - zard kvi - sharod, he!

შავო ყურშაო 162 Shavo Qurshao

გუნდი
Coro

ქიანური
Chianuri

შა - ვო ყუ - რშა - ო, ყუ - რშა - ო,
Sha - vo qu-rSsha - o, yu - rsha - o,

შა - ვო, შენ შა - ვის დღი - სა - ო!
sha - vo, shen sha - vis dghi - sa - oi

შავ დღე - ზე და - ბა დე - ბუ - ლო,
shav dghe - ze da - ba de - bu - lo,

შენ შა - ვი პა - ტრო - ნი - სა - ო,
shen sha - vi pa - tro - ni - sa - o,

ო!
oi

არსენას ლექსზედ 163 Arsenas Lekszed

Moderato assai. ♩ = 64

ქიანური
Chianuri

მომღერალი
Solo

შა - ი - რის სიტ - ვით მეს - ტვი - რემ ღმერ - თი მა - ლა -
Sha - i - ris sit - qvit mes - tvi - rem ghmer - ti ma - gha -

ლი ახ - სე - ნა, ღმერ - თმა მოგ - ცეს გა - მარ - ჯე - ბა
li akh - se - na, ghmer - tma mog - tses ga - mar - jve - ba

ო - ძე - ლა - შვი - ლო არ - სე - ნა, ჰო! ჰო!
o - dze - la - shvi - lo ar - se - na, ho! ho!

1.2.3. Fine

აბა, დელი, ოდელია 164 Aba, Deli, Odelia

allegro affettuoso ♩ = 112

ჭიანური
Chianuri

მომღერალი
Solo

ა - ბა, დე-ლი, ო-დე-ლი-ა, დე-ლი, ო-დე-ლი-ო, დე-ლა, ჰო!

A - ba, de - li, o - de - li - a, de - li, o - de - li - o, de - la, ho!

დე - ლა, ო - დე - ლი - ო, დე - ლა, დე-ლი, ო - დე -

de - la, o - de - li - o, de - la, de - li, o - de -

ლი - ო, დე - ლა, ჰო!

li - o, de - la, ho!

ჯამათა 165 Jamata

Moderato

ქიანური
Chianuri

მოდერალი
Solo

ჯა - მა - თა ა - ვი კა - ცი - ა, მლი - ერ მტე - რობ - და ღე ბსა - ო,
Ja - ma - ta a - vi ka - tsi - a, dzli - er mte - rob - da ghe - bsa - o,

კა - რი - კარ და - უ - ა - რა - ყე უშ - გულ - და, ხა - ლდე - შლე - ბსა - ო,
ka - ri - kar da - u - a - ra - qe ush - gul - da, kha - lde - shle - bsa - o,

1, 2. Fine

ანიკოს ტირილი 166 Anikos Tirili

Animato ♩ = 72

გარმონი
Garmoni

წოვა ქალის ტირილი 167 Tsova Kalis Tirili

Andantino ♩ = 72

გარმონი
Garmoni

თუში ქალის ტირილი 168 Tushi Kalis Tirili

გარმონი
Garmoni

The musical score is written for piano accompaniment. It consists of six systems, each with two staves. The first system includes a double bar line and repeat signs. The piano part features a mix of chords and moving lines, with some passages marked with slurs and accents. The bass line is primarily composed of sustained notes and simple rhythmic patterns.

The image displays three systems of musical notation for a piano piece, likely in a minor key. Each system consists of a grand staff with a treble and bass clef. The first system begins at measure 8, featuring a complex melodic line in the right hand with many beamed notes and a simple bass line. The second system continues the piece with similar melodic and harmonic textures. The third system starts at measure 10 and includes a section marked "Fine" with a double bar line. Below the "Fine" section, the instruction "da capo al Fine" is written, indicating that the music should be repeated from the beginning to the end of the piece.

გვ. 169 Tsekva "Kartuli"

Allegro

გარმონი
Garmoni

Musical notation for measures 1-5. The score is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 6/8 time signature. The melody in the upper staff begins with a forte dynamic marking (*f*). The lower staff provides a harmonic accompaniment with a steady eighth-note bass line.

Musical notation for measures 6-10. The melody continues with eighth-note patterns and rests. The accompaniment remains consistent with the previous system.

Musical notation for measures 11-15. The melody features a sequence of eighth-note runs. The accompaniment continues with a steady eighth-note bass line.

Musical notation for measures 16-20. The melody continues with eighth-note patterns. The accompaniment remains consistent.

Musical notation for measures 21-25. The melody concludes with a final eighth-note run. The accompaniment continues with a steady eighth-note bass line.

Musical score for measures 26-30. The score is written for two staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The upper staff features a melody with eighth and quarter notes, including slurs and ties. The lower staff provides a bass line with quarter and eighth notes.

Musical score for measures 31-35. The score continues from the previous system, maintaining the same key signature and time signature. The upper staff melody includes sixteenth-note patterns and rests. The lower staff continues with a steady bass line.

გვერდი „ქართული“ 170 Tsekva "Kartuli

გარმონი
Garmoni

Allegro

The musical score is written for a piano accompaniment in G major (one sharp) and 6/8 time. It consists of five systems of two staves each (treble and bass clef). The tempo is marked 'Allegro'. The first system starts with a dynamic marking of 'f' (forte). The piece concludes with a 'Fine' marking at the end of the fifth system.

ნაკვსა „ქართული“ 171 Tsekva "Kartuli"

Allegro

გარმონი
Garmoni

The musical score is presented in four systems, each consisting of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Allegro'. The score begins with a first-measure rest in both staves, followed by a dynamic marking of *f* (forte). The first system (measures 1-4) features a melody in the right hand with eighth-note patterns and triplet markings, and a bass line with sustained notes and slurs. The second system (measures 5-8) continues the melodic development with more complex rhythmic patterns and triplet markings. The third system (measures 9-12) shows further melodic elaboration with slurs and triplet markings. The fourth system (measures 13-16) concludes the piece with similar melodic and harmonic structures. The piece ends with a double bar line.

ქალთა ძველებური 172 Kalta Dzveleburi
განდაგანა Gandagana

Allegretto ♩ = 100

გარმონი
Garmoni

The musical score is written in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 6/8 time signature. It begins with a first-measure repeat sign and a forte (f) dynamic marking. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a final measure ending in a double bar line. The score is divided into four systems, with measure numbers 1, 4, 7, and 10 indicated at the start of each system.

მამაკატა ძველებური 173 Mamakacta Dzveleburi
განდაგანა Gandagana

Moderato ♩ = 98

გარმონი
Garmoni

1,2,3... Fine

განდაგანა 174 Gandagana

Allegretto ♩ = 100

გარმონი
Garmoni

Fine

ჯარისკაცის სიმღერა 175 Jariskatsis Simghera

მომღერალი Solo

♩ = 104

და-ლა, და-ლა-ლა, და-ლა-ლა, დი-ლა, დი-ლა-ლა, დი-ლა-ლა,
 Da-la, da-la-la, da-la-la, di-la, di-la-la, di-la-la,

გარმონი Garmoni

დი-ლა, და-ლა-ლა, და-ლა-ლა, დი-ლა, დი-ლა-ლა, და-ლა-ლა,
 di-la, da-la-la, da-la-la, di-la, di-la-la, da-la-la,

სტო-რმა შე-ი-ტყო მდი-ნა-რემ, კავ-კა-სი-ო-ნის მთე-ბი-სა,
 sto-rma she-i-tqo mdi-na-rem, kav-ka-si-o-nis mte-bi-sa,

სე-ვა-სტო-პო-ლიან გა-ვლე-ტა ვე-რაც გე-რმა-ნელ მტრე-ბი-სა!
 se-va-sto-po-litan ga-zhle-ta ve-rag ge-rma-nel mtre-bi-sa!

ვარიანტები: Variants:

მა-ი-სის ძე-ლი მა-ი-სის ძე-ლი
 ma-i-sis dze-li ma-i-sis dze-li

დღე ი-ყო დღე ი-ყო
 dge i-quo dge i-quo

გე-რმა-ნელ გე-რმა-ნელ
 ge-rma-nel ge-rma-nel

მე ვარ და ჩემი 176 Me Var da Chemi
 ნაბადი Nabadi

მომღერალი Solo

გარმონი Garmoni

და - რა - რა, და - რა - რა, და - რა - რა - რა, და - რა - და - რა, და - რა - რა - რა,
 da - ra - ra, da - ra - ra, da - ra - ra - ra, da - ra - da - ra, da - ra - ra - ra,

და - რა - რა, და - რა - და - რა, და - რა - ლა - ლა, და - ლა - ო, რა და - ლა, რა - და - ლა, და - ლა, და - ლა - რა - რა - ლა, და - ლა - ლა - ლა,
 Da-ra-ra, da-ra-da-ra, da-ra-la-la, da-la-o, ra da-la, ra-da-la, da-la, da-la-ra-ra-la, da-la-la-la,

რა - და - ლა, რა - და - ლა, და - ლა - ლა - ლა, რა - და - ო, მე ვარ და ჩე - მი ნა - ბა - დი
 ra - da - la, ra - da - la, da - la - la - la, ra - da - o, me var da che-mi na - ba - di

გამ - თე - ნე - ბე - ლი ლა - მი - სა, მე ვარ და ჩე - მი ნა - ბა - დი
 gam - te - ne - be - li gha - mi - sa, me var da che - mi na - ba - di

9

გამ - თე - ნე - ბე - ლი ღა - მი - სა,
 gam - te - ne - be - li gha - mi - sa,
 მოვ - კვდე - ბი ჯავ - რი ჩამ - ყვე - ბა
 mov-kvde - bi jav - ri cham - qve - ba

11

სა - მი ღა - მა - ზი ქა - ლი - სა,
 sa - mi la - ma - zi ka - li - sa,
 მოვ - კვდე - ბი ჯავ - რი ჩამ - ყვე - ბა
 mov-kvde - bi jav - ri cham - qve - ba

13

სა - მი ღა - მა - ზი ქა - ლი - სა,
 sa - mi la - ma - zi ka - li - sa.

ერთია მეტად ღამაზი,
 მეორე ლერწამტანისა,
 მესამე კოცნას დამპირდა,
 მე იმან გამახალისა.

Ertia metad lamazi,
 Meore lertsamm-tanisa,
 Mesame kotsnas dampirda,
 Me iman gamakhalisa.

ეს შემოდგომა 177 Es Shemodgoma
მოვიდა Movida

გარმონი
Garmoni

მომღერალი
Solo

ეს შემოდგომა მოვიდა
ტყემა გაუშვა ფოთოლი,
ეს შემოდგომა მოვიდა
ტყემა გაუშვა ფოთოლი,

ტყემა გაუშვა ფოთოლი,
ბალახს მოედო ნამია.
ტყემა გაუშვა ფოთოლი,
ბალახს მოედო ნამია.

Ees Shemodgoma movida
tqema gaushva potoli,
es shemodgoma movida
tqema gaushva potoli,

tqema gaushva potoli,
balakhs moedo namia.
tqema gaushva potoli,
balakhs moedo namia.

ოსოვრერო 178 Osovrero

Andantino

გუნდი
Coro

ო - რე - რო ჰო
o - re - ro ho

ო - რე - რო
o - re - ro

ო - რე - რო - ა - ი
o - re - ri - a - i

ო - რე - რო, ო - სო ო - რი - რა - ო
o - re - ro, o - sov ri - ro, o - so o - ri - ra - o

ო - ზე რი - რო,
o - sov ri - ro,

ო - რე - რო,
o - re - ro,

ო - რე - რო - ა - ი
o - re - ri - a - i

ო - რე - რო,
o - re - ro,

ო - სო ო - რი - რა - ო
o - so o - ri - ra - o

ო - ჰო
o - ho

ო - ჰო
o - ho

ტამი
Clapping

Allegretto

ო - ი - ა - ო ჰო
o - i - a - o ho

ო - რე - რო
o - re - ro

ო - რე - რო
o - re - ro

ო - რე - რო, ო - რი - რა ო - რი - რა - ო
o - re - ro, o - ri - ra o - ri - ra - o

ო - რე - რო,
o - re - ro,

ო - ზე რი - რო
o - sov ri - ro

ო - რე - რო,
o - re - ro,

ო - ჰო
o - ho

ო - ჰო
o - ho

11

3m ho ო - რე - რო 3m ho ო - ი - ა - ო 3m ho
 o - re - ro o - re - ro, o - so o - ri - ra - o o - re - ro, ო - რი - რა ო - რი - რა - ო

II გუნდი
 II Coro

o - ho o - ho o - ho

16

o - რე - რო 3m ho ო - რე - რო 3m ho ო - რე - რო
 o - re - ro o - re - ro o - re - ro o - re - ro o - re - ro

3m I გუნდი
 I Coro

o - რე - რო, ო - სოვ რი - რო ო - რე - რო, ო - რე - რი - ა - ი ო - რე - რო,
 o - re - ro, o - sov ri - ro o - re - ro, o - re - ri - a - i o - re - ro,

o - ho o - ho

21

vivo

3m ho ო - ი - ა - ო 3m ho ო - რე - რო 3m ho I გუნდი
 ho II გუნდი ho I Coro
 II Coro

o - სო ო - რი - რა - ო ო - რე - რო, ო - რი - რა ო - რი - რა - ო ო - რე - რო, ო - სოვ რი - რო
 o - so o - ri - ra - o o - re - ro, o - ri - ra o - ri - ra - o o - re - ro, o - sov ri - ro

o - ho o - ho o - ho

26

ო - რე - რომ
o - re - ro

ჰო
ho

ო - რე - რომ
o - re - ro

ჰო
ho

ო - ი - ა - ო
o - i - a - o

ო - რე - რომ,
o - re - ro,

ო - რე - რი - რა - ი
o - re - ri - ra - i

ო - რე - რომ,
o - re - ro,

ო - სო
o - so

ო - რი - რა - ო
o - ri - ra - o

ო - რე - რა,
o - re - ra,

ო - ჰო
o - ho

ო - ჰო
o - ho

31

ჰო
ho

ო - რე - რომ
o - re - ro

ჰო!
ho!

ო - რი - რა
o - ri - ra

ო - რი - რა - ო
o - ri - ra - o

ო - რე - რომ,
o - re - ro,

ჰო!
ho!

ო - ჰო
o - ho

ჰო!
ho!

იმერული საცეკვაო 179 Imeruli Satsekvaო

Moderato

გუნდი
Coro

დე - ლი ვო - დე - ლი ვო - დე - ლა.
de - lo - vo, de - li vo - de - la, de - li vo - de - li vo - de - la,

დე - ლი ვო - დე - ლი - ა - სა, დე - ლო - ვო, დე - ლი ვო - დე - ლა.
de - li vo - de - li - a - sa, de - lo - vo, de - li vo - de - la,

დე - ლი ვო - დე - ლი ვო - დე - ლა, დე - ლი ვო - დე - ლი - ა - სა, დე - ლო - ვო.
de - li vo - de - li vo - de - la, de - li vo - de - li - a - sa, de - lo - vo,

10

დე - ლი ვო - დე - ლა, დე - ლი ვო - დე - ლი ვო - დე - ლა, დე - ლი ვო - დე - ლი - ა - სა,

de - li vo - de - la, de - li vo - de - li vo - de - la, de - li vo - de - li - a - sa,

13

დე - ლო - ვო, დე - ლი ვო - დე - ლა, დე - ლი ვო - დე -

de - lo - vo, de - li vo - de - la, de - li vo - de -

I ვუნდი

I Coro

Allegro

16

ლი - ა - სა, დე - ლო - ვო, დე - ლი ვო - დე - ლა,

li - a - sa, de - lo - vo, de - li vo - de - la,

poco a poco accel.

II გუნდი
II Coro

19
ეს ბი-ჭი კა-რგად თა-მა-შობს, დე-ლო-ვო,
es bi-chi ka-rgad ta-ma-shobs, de-lo-vo,

22
დე-ლი-ვო-დე-ლა, ეს ბი-ჭი კა-რგად თა-მა-შობს,
de-li-vo-de-la, es bi-chi ka-rgad ta-ma-shobs,

I გუნდი
I Coro

25
დე-ლო-ვო, დე-ლი-ვო-დე-ლა, დე-ხის ცე-რე-
de-lo-vo, de-li-vo-de-la, pe-khis tse-re-

ტაში
Clapping

2

3

28 *I გუნდი*
I Coro

შზე დგე - ბა - ო, დე - ლო - ვო, დე - ლი ვო - დე - ლა,
bze dge - ba - o, de - lo - vo, de - li vo - de - la,

2/4 3/4

31 *I-II გუნდი*
I-II Coro
Maestozo

დე - ხობ ტე - რე - შზე დგე - ბა - ო, დე - ლი ვო -
pe - khis tse - re - bze dge - ba - o, de - li vo -

rit.

2/4 3/4

34

დე-ლი ვო-დე-ლა, დე-ლი ვო-დე-ლი ვო-დე-ლა, დე-ლი ვო-დე-ლი-ა-სა, ჰე
de - li vo - de - la, de - li vo - de - li vo - de - la, de - li vo - de - li - a - sa, he!

2/4 3/4

ორდილი 180 Oridili

Allegretto

1

გუნდი
Coro

დაირა
Daira

ო - დე -
ო - რი, დი-ლი, დი-ლი, დი-ლი, დი-ლი, დი-ლი, დე - ლა, დე - ლი, o - de -
o - ri, di - li, di - li, di - li, di - li, di - li, de - la, de - li,

6

ლი-ო დე-ლა, ო(უ), დე-ლა, დე - ლა, ო - რი, დი-ლი, დი - ლი, დი-ლი,
li - o de - la, o(u), de - la, de - la, o - ri, di - li, di - li, di - li,

11

დი-ლი, დი-ლი, დე - ლა, მთა-ო, გა-მი - შვი, მა - ლა-ლო, ო (უ), დე-ლა.

di - li, di - li, de - la, mta - o, ga-mi - shvi, ma-gha-lo, o (u), de - la,

16

დე - ლა, ო - რი, დი-ლი, დი - ლი, დი-ლი, დი - ლი, დი-ლი, დე - ლა.

de - la, o - ri, di - li, di - li, di - li, di - li, de - la,

21

რა ნი-ხლი და - გი - ხვე-ვი-ა, ო(უ), დე-ლა, დე - ლა, ო.

ra ni - sli da - gi - khve-vi - a, o(u), de - la, de - la, o.

ბურთის გამარჯვება 181 Burtis Gamarjveba

Allegretto

გუნდი
Coro

1 2 3

რიმ-ტი-რი რიმ-ტი-რი რიმ-ტი-რი რიმ-ტი-რი
rim - ti - ri rim - ti - ri rim - ti - ri rim - ti - ri

ო - რი ო - დე-ლი-ა-სა, ნა - ნი - ნე - ი
o - ri o - de - li - a - sa, na - ni - ne - i

ნა - - - - - ნა - ო
na - - - - - na - o

დოლი
Doli

4 5 6

რი-რუ რი-რო ო-ვო რი-რო რიმ-ტი-რი რი-რო-ვო,
ri - ru ri - ro o - vo ri - ro rim - ti - ri ri - ro - vo,

ნა - ნა - სა - ო, ნა - ნი - ნა - ო და, ა - ბა დე-ლო დე - ლა,
na - na - sa - o, na - ni - na - o da, a - ba de - lo de - la,

ნა - ნა - სა ვა - დი - ლა ნა - - - - - ნა - სა,
na - na - sa va - di - la na - - - - - na - sa,

7 8 9

რი - რუ რი - რუ რი - რუ რი - რუ რი - რუ რი - რო ო - ვო რი - რო ო - დე - ლო და
 ri - ru ri - ru ri - ru ri - ru ri - ru ri - ro o - vo ri - ro o - de - lo da

ნა - ნი - ნე - ი ნა - ნა - სა - ო, ნა - ნი - ნა - ო და,
 na - ni - ne - i na - na - sa - o, na - ni - na - o da,

ჰე - - - - ი ნა - ნა - სა - ო ნა - ნი - ნა

he - - - - i na - na - sa - o na - ni - na

I - II Coro

10 11 12

ნა!
 nal

ნა!
 nal

ო - - - - რი ო - დე - ლი - ა - სა,
 o - - - - ri o - de - li - a - sa,

და!
 dal

Solo

13 14 15

ორუდილა ურუა-ხო ორუდილა ურუა-ხო ურუა-ხო ურუა-ხო ურუა-ხო ნა-ნი-ნა,
 o - ru - di - la u - ru - a - kho o - ru - di - la u - ru - a - xo u - ru - a - kho u - ru - a - kho u - ru - a - xo na - ni - na,

ო - ი დი - ლა ნა - ნა - სა - ო, ნა - ნა - სა - ო, ნა - ნი - ნა - ო და,
 o - i di - la na - na - sa - o, na - na - sa - o, na - ni - na - o da,

ნა - - - - ნა - სა - ო ნა - ნა - სა ვა - დი - ლა
 na - - - - na - sa - o na - na - sa va - di - la

16 დი - ლუ დი-ლუ დი-ლო, დი-ლუ დი-ლო დი-ლუ დი-ლო, დი-ლუ დი-ლო დი-ლუ დი-ლო,
 di - lu di - lu di - lo, di - lu di - lo di - lu di - lo, di - lu di - lo di - lu di - lo,

16 ნა-ნა დე-ლო დე - ლა, ნა - ნა - სა - ო ნა - ნა - სა - ო,
 na-na de - lo de - la, na - na - sa - o na - na - sa - o,

16 და,
 da,

19 ნა - ნი - ნე - ი და,
 na - ni - ne - i da,

19 ნა - ნი - ნე - ი და ჰე - - - ი ო - დე-ლი - ა - სა,
 na - ni - ne - i da he - - - i o - de - li - a - sa,

19 ვა - ჰე - - ა
 va - he - - a

22 2. I ვლადი I Coro
 უ-რვა უ-რვა უ-რუ-ა-ხო, უ-რვა უ-რვა უ-რუ-ა-ხო, უ-რუ-ა-ხო, უ-რუ-ა-ხო,
 u - rva u - rva u - ru - a - xo, u - rva u - rva u - ru - a - kho, u - ru - a - kho, u - ru - a - kho,

22 ა - ბა დე-ლი დე - ლა, ნა - ნა - სა - ო ნა - ნა - სა - ო,
 a - ba de - li de - la, na - na - sa - o na - na - sa - o,

22 ჰეი ნა - ნა
 hei na - na ნა - ნა - სა
 na - na - sa

II გუნდი
26 II Coro

25 უ-რუ-ა-ხო და, u - ru - a - kho da, უ-რვა უ-რვა უ-რუ-ა-ხო, u - rva u - rva u - ru - a - kho, უ-რვა უ-რვა უ-რუ-ა-ხო, u - rva u - rva u - ru - a - kho,

25 ნა-ნა-სა-ო და, na - na - sa - o da, ა-ბა დე-ლი დე - ლა, a - ba de - li de - la, ნა - ნა - სა - ო na - na - sa - o

25 ე - ჰე - ჰე, ჰეი na - na e - he - he, hei

28 29 **f Allegro** I გუნდი I Coro

28 უ-რუ-ა-ხო, უ-რუ-ა-ხო, u - ru - a - kho, u - ru - a - kho, უ-რუ-ა-ხო და, u - ru - a - kho da, უ-რუ-ა-ხო, უ-რუ-ა-ხო, u - ru - a - kho, u - ru - a - kho,

28 ნა - ნა - სა - ო, na - na - sa - o, უ-რუ-ა-ხო და, u - ru - a - kho da, ა-ბა დე-ლი ნა-ნა-სა, a - ba de - li na - na - sa,

28 ნა - ნა - სა na - na - sa ე - ჰე - ჰე, ვა-რუ-დი-ლა ვა-დი - ლა, e - he - he, va - ru - di - la va - di - la,

II გუნდი II Coro I გუნდი I Coro II გუნდი II Coro

31 უ-რუ-ა-ხო, უ-რუ-ა-ხო, u - ru - a - kho, u - ru - a - kho, ო-რე-რო ო-რი-რა-ო-და, o - re - ro o - ri - ra - o - da, ო-რე-რო ო-რი-რა-ო-და, o - re - ro o - ri - ra - o - da,

31 ა-ბა დე-ლი ნა-ნა-სა, a - ba de - li na - na - sa, ა-ბა დე-ლი ნა - ნა - სა, a - ba de - li na - na - sa, ა-ბა დე-ლი ნა - ნა - სა, a - ba de - li na - na - sa,

31 ვა-რუ-დი-ლა ვა-დი - ლა, ვა - ჰე ჰე - ი და, ვა - ჰე ჰე - ი და, va - ru - di - la va - di - la, va - he he - i da, va - he he - i da,

I გუნდი I Coro II გუნდი II Coro I გუნდი I Coro

34 34 34

ო - რე - რო ო - რი - რა - ო - და, ო - რე - რო ო - რი - რა - ო - და, ო - რე - რო ო - რი - რა - ო - და,

o - re - ro o - ri - ra - o - da, o - re - ro o - ri - ra - o - da, o - re - ro o - ri - ra - o - da,

ა - ბა დე - ლი ნა - ნა - სა, ა - ბა დე - ლი ნა - ნა - სა, ა - ბა დე - ლი ნა - ნა - სა,

a - ba de - li na - na - sa, a - ba de - li na - na - sa, a - ba de - li na - na - sa,

ჰე ა - ვა ჰე ა - ვა, ჰე - ი ვა - ჰე - ი,

he a - va he a - va, he - i va - he - i,

I-II გუნდი I-II Coro

37 37 37

ო - რე - რო ო - რი - რა - ო - და, ნა!

o - re - ro o - ri - ra - o - da, nal

ა - ბა დე - ლი ნა - ნა - სა, და!

a - ba de - li na - na - sa, dal

ჰე - - - ი ვა - ჰე - - - ი,

he - - - i va - he - - - i,

სატეკვაო 182 Satsekvaio

Allegro

სალამური
Salamuri

ტაში
Clapping

The musical score is written in 2/4 time and consists of six systems. Each system contains a melody line for the Salamuri (top staff) and a clapping line (bottom staff). The melody is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The clapping line uses a simplified notation with vertical strokes and slanted lines to indicate the rhythm and placement of claps. The piece begins with a first-measure rest (1) and a dynamic marking of *f*. The score includes repeat signs and first/second endings throughout. The systems are numbered 1, 6, 11, 17, 23, and 28.

სათამაშო 183 Satamasho

Allegro

სტვირი
Stviri

ტაში
Clapping

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of five systems of music. Each system has two staves: the upper staff is for the Stviri (melody) and the lower staff is for Clapping (rhythm). The Stviri part begins with a dynamic marking of *f* and includes first, second, and third endings. The Clapping part consists of rhythmic patterns of eighth notes, with some measures containing a slash to indicate a specific clapping pattern. The piece concludes with a final cadence in the fifth system.

საკრავის მოსამართი 184
და ხორუმი

Sakravis Mosamarti
da Khorumi

უკულო
ჰიბონი
Chiboni
without
bag
დოლი
Doli

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). It begins with a first-measure rest, followed by a triplet of eighth notes (G4, A4, B4) and a continuous eighth-note accompaniment. The lower staff is in bass clef and features a triplet of eighth notes (G3, F3, E3) followed by a steady eighth-note accompaniment.

The second system continues the piece. The upper staff features a melodic line with a first-measure rest, a half-note G4, and a half-note A4, followed by a fermata. The lower staff continues with eighth-note accompaniment. A dynamic marking of *sf* (sforzando) is placed above the first measure of the second system.

The third system shows the continuation of the eighth-note accompaniment in both staves. The upper staff has a melodic line with eighth notes (G4, A4, B4, C5) and a half-note G4. The lower staff continues with eighth-note accompaniment.

The fourth system concludes the piece. The upper staff features a melodic line with eighth notes (G4, A4, B4, C5) and a half-note G4. The lower staff continues with eighth-note accompaniment, ending with a first-measure rest.

Musical notation for measures 10 and 11. Measure 10 features a treble clef, a key signature of two sharps (F# and C#), and a 3/4 time signature. The melody consists of eighth-note triplets. Measure 11 continues the melody with a triplet of eighth notes followed by a half note. The bass line in measure 11 includes a triplet of eighth notes.

Musical notation for measures 12 and 13. Measure 12 continues the eighth-note triplet melody. Measure 13 features a triplet of eighth notes followed by a half note.

Musical notation for measures 14 and 15. Measure 14 continues the eighth-note triplet melody. Measure 15 features a triplet of eighth notes followed by a half note.

ძველი ხორონი 185 Dzveli Khoroni

ჰობონი
Chiboni

დოლი
Doli

The musical score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of five systems of staves. Each system has two staves for Chiboni (top) and two staves for Doli (bottom). The Chiboni part is primarily melodic, with some notes beamed together and slurs. The Doli part is a rhythmic accompaniment consisting of eighth-note patterns. The score includes measure numbers 1, 4, 7, 10, and 13. The piece concludes with 'et c.' at the end of the fifth system.

ახალი ხორონი 186 Akhali Khoroni

Allegro

ჰიბონი
Chiboni

დოლი
Doli

The musical score is written for two voices, Chiboni and Doli, and piano accompaniment. It is in 3/4 time and the key of B-flat major. The tempo is marked 'Allegro'. The score consists of five systems of music. The first system includes the vocal entries for Chiboni and Doli. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The piece concludes with 'et c.' indicating further repetition.

ძველი ყოლსარმა 187 Zdveli Qolsarma

Allegro moderato

ჰიბონი
Chiboni

დოლი
Doli

The musical score is written for two parts: Chiboni and Doli. It consists of five systems of music. Each system has three staves: a treble clef staff for Chiboni, a bass clef staff for Chiboni, and a bass clef staff for Doli. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 6/8. The tempo is marked 'Allegro moderato'. The score includes various musical notations such as notes, rests, and ornaments. Measure numbers 1, 5, 10, 15, and 20 are indicated. The Doli part features a consistent rhythmic pattern of eighth notes with a '7' above them, suggesting a specific fingering or ornamentation. The Chiboni part has a more melodic line with some ornaments. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

First system of musical notation. It consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and a common time signature. The middle staff is an alto clef with the same key signature and time signature. The bottom staff is a bass clef with the same key signature and time signature. The music features a repeating melodic pattern in the upper staves and a rhythmic accompaniment in the lower staff.

Second system of musical notation, starting at measure 25. It consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of three flats and a common time signature. The middle staff is an alto clef with the same key signature and time signature. The bottom staff is a bass clef with the same key signature and time signature. The music continues with the melodic and rhythmic patterns from the first system. The word "et e" is written in the middle staff at the end of the system.

Third system of musical notation, starting at measure 30. It consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of three flats and a common time signature. The middle staff is an alto clef with the same key signature and time signature. The bottom staff is a bass clef with the same key signature and time signature. The music concludes with a final melodic phrase in the upper staves and a rhythmic accompaniment in the lower staff.

ახალი ყოლსარმა 188 Akhali Qolsarma

Allegro moderato

ჰიბონი
Chiboni

დოლი
Doli

The musical score is written for two parts: Chiboni and Doli. It is in the key of D major (two sharps) and 12/8 time. The tempo is marked 'Allegro moderato'. The score consists of six systems of music. Each system has three staves: the top staff is for Chiboni, the middle staff is for Doli, and the bottom staff is a piano accompaniment. The piano part features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The Chiboni part has a melodic line with some grace notes. The Doli part has a more complex melodic line with many grace notes. The score includes measure numbers 1, 4, 7, 10, and 13. There are repeat signs at the beginning of the first system and at the end of the second system.

16

20

23

26

Fine

ყარაბაღი 189 Qarabaghi

Moderato

ჰიბონი
Chiboni

დოლი
Doli

The musical score is written for two instruments: Chiboni and Doli. The Chiboni part is in the upper staves, and the Doli part is in the lower staves. The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is 12/8. The score is divided into systems, with measures 1-3, 4-6, 7-9, 10-12, and 13-15. The Doli part features a complex, rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often with grace notes. The Chiboni part consists of a melodic line with some rests. The tempo is marked 'Moderato'. There are some markings above the Chiboni staff in measures 10-12 and 13-15, possibly indicating ornaments or specific playing techniques.

16

20

23

grando

Dal S al fine

Fine *Coda*

26

თამზარა 190 Tamzara

Moderato

ჰობონი
Chiboni

დოლი
Doli

The musical score is written for three parts: Chiboni (Horn), Doli (Tuba), and a third part (likely Trombone or Trumpet). The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 12/8. The score is divided into five systems, each with three staves. The first system starts with a treble clef and a key signature of one flat. The Chiboni part has a melodic line with eighth and sixteenth notes. The Doli part has a rhythmic accompaniment of eighth notes. The second system continues the melodic and rhythmic development. The third system features a more complex melodic line for the Chiboni part. The fourth system shows a continuation of the rhythmic pattern. The fifth system concludes the piece with a final cadence.

ქურთბარი 191 Kurtbari

Allegro vivo

ჭიბონი
Chiboni

დოლი
Doli

The musical score is written in 6/8 time and consists of four systems. The first system is labeled 'ჭიბონი Chiboni' and 'დოლი Doli'. The Chiboni part is in the upper voice, and the Doli part is in the lower voice. The score includes various musical notations such as treble clefs, key signatures (three flats), and dynamic markings like 'f' and 'mf'. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

აჭარული ხორონი 192 Acharuli Khoroni

Allegretto

ჩონგური
Chonguri

დოლი
Doli

ხორუმი 193 Khorumi

Moderato

მონგური
Chonguri

დოლი
Doli

I მონგური
I Chonguri

II მონგური
II Chonguri

First system of musical notation. It consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including accents and slurs. The middle staff is a treble clef with a key signature of two flats, containing a harmonic accompaniment of chords and single notes. The bottom staff is a bass clef with a key signature of two flats, containing a rhythmic accompaniment of eighth and sixteenth notes.

Second system of musical notation, continuing the piece. It follows the same three-staff structure as the first system, with a treble clef and two-flat key signature for the top two staves, and a bass clef with two-flat key signature for the bottom staff.

Third system of musical notation. The top two staves continue the melodic and harmonic lines, while the bottom staff continues the rhythmic accompaniment. The notation includes various musical symbols such as slurs, accents, and dynamic markings.

Fourth system of musical notation, the final system on the page. It maintains the three-staff format with treble and bass clefs and a two-flat key signature, concluding the musical passage.

Musical score for guitar, featuring a treble clef, a key signature of two flats, and a 7/8 time signature. The score is divided into three systems of music. The first system contains measures 35-38. The second system contains measures 41-44, with a first ending bracket labeled "1.2.3." over the final measure. The third system contains measures 47-49, with a second ending bracket labeled "4." over the first measure. The piece concludes with a double bar line.

აჭარული ყოლსარმა 194 Acharuli Qolsarma

Allegretto

ჩონგური
Chonguri

დოლი
Doli

The musical score is written for two instruments: Chonguri (top staff) and Doli (bottom staff). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The piece is marked 'Allegretto'. The score consists of three systems of music. The first system has four measures. The second system has two measures. The third system has four measures, followed by a final measure marked 'Fine'. The Chonguri part features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often with slurs and accents. The Doli part provides a harmonic accompaniment with similar rhythmic patterns.

ვორირაშა 195 Vorirasha

ქუნირი
Chuniri

ჩანგი
Changi

ქუნირი
Chuniri

გუნდი
Coro

p

1

5

7

8

p

13

p

Fine

ვო - რი - რა - შა, რე - რო, ვო - რი - რა - შა, რე - რო, ჰეი!

vo - ri - ra - sha, re - ro, vo - ri - ra - sha, re - ro, heil

vo - ra - sha, re - ro,

მირანგულა 196 Mirangula

Adagio

ჰუნირი
Chuniri

ჩანგი
Changi

5

ო - სა - ბრა - ლე მი - რან - გუ - ლა, ჰე!

O - sa - bra - le mi - ran - gu - la, hel

10

დე - და - შენ - სა შენ - ლა ჰე - ვდი, ჰე!

de - da - shen - sa shen - gha hqa - vdi, hel

ცეკვა „ქართული“ 197 Tsekva "Kartuli"

Allegro

პატარა
გარმონი
Patara
Garmoni

დაირა
daira

1

6

11

16

1. 2.

შენიშვნები

ლარქემი // სონარი

1. **ოსხაპური.** ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1934 წ. სენაკში. შემსრულებელი ვასილ გულუა, 75 წლის.

საკრავის ბგერათრიგი: d es f g as bes.

2. **ობირეში** (მწყემსური სასიმღერო). ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1934 წელს სენაკში, შემსრულებელი ვასილ გულუა, 75 წლის.

საკრავის ბგერათრიგი: d es f g as bes.

3. **ლარქემზე დასაკრავი.** ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1934 წელს სოფელ ჩქვალერში (წალენჯიხა). შემსრულებელი ვიწი ფიფია, 70 წლის. საკრავის ბგერათრიგი: dis eis fis gis a h.

4. **ხასანბეგური.** ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1934 წელს სოფელ ჩქვალერში (წალენჯიხის რაიონი). შემსრულებელი ვიწი ფიფია, 70 წლის. საკრავის ბგერათრიგი: dis eis fis gis a h.

5. **მწყემსური.** ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1958 წელს, სოფელ მუჟავაში (წალენჯიხა). შემსრულებელი ძოკია არონია.

საკრავის ბგერათრიგი: e g g a b des.

6. **მწყემსური.** ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1958 წელს სოფელ მუჟავაში (წალენჯიხა). შემსრულებელი ძოკია არონია.

საკრავის ბგერათრიგი: eis gis gis ais h cis.

7. **მწყემსური დასაკრავები ლარქემზე.** ჩაწერილია კ. როსებაშვილის მიერ 1958 წელს სოფელ ჩქვალერში (წალენჯიხა). შემსრულებელი გრიგოლ ქუხილავა. საკრავის ბგერათრიგი: h h cis dis e fis.

8. **მწყემსური.** ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1958 წელს სოფელ მუჟავაში (წალენჯიხა). შემსრულებელი ძოკია არონია. შესრულებულია ორ სამლოლიან ლარქემზე.

საკრავის ბგერათრიგი e fis gis a h cis.

9. **მწყემსური დამახილი ლარქემზე.** ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1958 წელს სოფელ მუჟავაში (წალენჯიხა). შემსრულებელი ძოკია არონია.

საკრავის ბგერათრიგი: f g g as b des.

10. **ოსხაპური.** ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1934 წელს სენაკში. სრულდება სამღერთან და ექვსღერთან ლარქემებზე. შემსრულებლები ვასილ გულუა და მისი

შვილიშვილი.

საკრავის ბგერათრიგები: 1. as c des; 2. d es f ges as bes.

11. ლარქემზე დასაკრავი. სრულდება ორ სამღერძან ლარქემზე (ერთი ინსტრუმენტი გაყოფილია ორ შემსრულებელს შორის). ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1934 წელს სოფ. ჩქვალერში (წალენჯიხა). შემსრულებლები ვიწი ფიფია (70 წლის) და კოწია ქუხილავა (65 წლის).

საკრავის ბგერათრიგები: 1. es ges bes; 2. d f as.

12. ნირზი. ორ სამღერძან ლარქემზე. ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1958 წელს სოფელ ჩქვალერში (წალენჯიხა). შემსრულებლები გერა და გრიგოლ ქუხილავები.

საკრავის ბგერათრიგები: 1. d g h; 2. e gis cis.

13. პირველი დაკვრა. ექვსნაწილიანი ციკლის პირველი პიესა. ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1935 წელს სოფელ წიფნარში (ჩოხატაური). შემსრულებელი ვარდენ მეფარიშვილი (45 წლის).

საკრავის ბგერათრიგი: b c d es f ges

14. საცეკვაო. ექვსნაწილიანი ციკლის მეორე პიესა. ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1935 წელს სოფელ წიფნარში (ჩოხატაური). შემსრულებელი ვარდენ მეფარიშვილი (45 წლის).

საკრავის ბგერათრიგი: b c d es f ges.

15. სოინარზე დასაკრავი. ექვსნაწილიანი ციკლის მესამე პიესა. ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1935 წელს სოფელ წიფნარში (ჩოხატაური). შემსრულებელი ვარდენ მეფარიშვილი. საკრავის ბგერათრიგი: b c d es f ges.

16. სასიმღერო. ექვსნაწილიანი ციკლის მეოთხე პიესა. ჩაწერილია ვ. სტემენკო-კუფტინას მიერ 1935 წელს სოფელ წიფნარში (ჩოხატაური). შემსრულებელი ვარდენ მეფარიშვილი.

საკრავის ბგერათრიგი: b c d es f ges.

უენო და ენიანი სალამური, ყავალი, პილილი, აჭარპანი

17. ვაცების გაქეჩვა. უენო სალამურზე. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ 1947 წელს თუშეთში, ომალოში. შემსრულებელი დომენტი მოზაიძე (16 წლის).

18. ზეზვაი. უენო სალამურზე. ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1956 წელს კახეთში. შემსრულებელი ტოკრიშვილი.

19. კახური ცეკვა. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

-
20. **სალამურზე დასაკრავი.** ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ არაუგვიანეს 1948 წლისა.
 21. **მწყემსური.** ჩაწერილია გრიგოლ ჩხიკვაძის მიერ კახეთში.
 22. **სალამური.** ჩაწერილია მარიამ არჯევნიშვილის მიერ 1948 წელს სოფელ გრემში. შემსრულებელი შ. ტატულიშვილი.
 23. **ცეკვა „ქართული“.** ენიან სალამურზე. ჩაწერილია მიხეილ ჩირინაშვილის მიერ.
 24. **ხორუმი.** ლაზურ ყავალზე. ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ.
 25. **ქალ-ვაჟის საცეკვაო.** პილილზე. ჩაწერილია კ. როსებაშვილის მიერ 1975 წელს სოფელ სარფში. შემსრულებელი ილია აბდულიში.
 26. **ლაზური საცეკვაო.** პილილზე. ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1975 წელს სოფელ სარფში. შემსრულებელი ილია აბდულიში.
 27. **ლაზური საცეკვაო.** პილილზე. ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1975 წელს სოფელ სარფში. შემსრულებელი ილია აბდულიში.
 28. **სიმღერა.** აფხაზურ აჭარპანზე. ჩაწერილია გ. კორენიაკის მიერ.
 29. **მწყემსური.** აფხაზურ აჭარპანზე. ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1956 წელს. შემსრულებელი ცარგუმ ბაგათელია.

სტვირი, გუდასტვირი, ჭიბონი

30. **მელოდია სტვირის ასაწყობად.** გუდასტვირზე. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ. საკრავის ბგერათრიგი: a h cis d e fis g.
31. **ბერიკული.** ჩაწერა და ნოტებზე გადაიღო კახი როსებაშვილმა 1955 წელს. შემსრულებელი ამირან თეთრაძე (სოფელი დილომი). წყობა და ბგერათრიგი მითითებული არ არის.
32. **თინანო.** ჩაწერა და ნოტებზე გადაიღო კახი როსებაშვილმა. 1955 წ. შემსრულებელი ამირან თეთრაძე (სოფელი დილომი). წყობა და ბგერათრიგი მითითებული არ არის.
33. **ბერიკების დატირება.** ჩაწერა და ნოტებზე გადაიღო კახი როსებაშვილმა. 1955 წ. შემსრულებელი ამირან თეთრაძე (სოფელი დილომი). წყობა და ბგერათრიგი მითითებული არ არის.
34. **საჭიდაო.** ჩაწერა და ნოტებზე გადაიღო კახი როსებაშვილმა. 1955 წ. შემსრულებელი ამირან თეთრაძე (სოფელი დილომი). წყობა და ბგერათრიგი მითითებული არ არის.
35. **ფერხული.** რაჭული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.
36. **სათამაშო.** რაჭული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

-
37. **სტვირი.** რაჭული დასაკრავი. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ.
38. **მელოდია ჭიბონზე.** ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ, აჭარაში. შემსრულებელი მ. ცინცაძე.
39. **საცეკვაო.** ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ, აჭარაში.
40. **ხორომი.** ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი სელიმ ისმაილის ძე გელაძე (50 წლის).
41. **ხორომი.** ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ 1931 წელს. შემსრულებელი ედეჰემ სურმანიძე (ქოჩახელა), 60 წლის. სოფელი კვატია (ხულოს რაიონი). საკრავის ბგერათრიგი: es f ges as b c.
42. **ხორუმი.** ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შემსრულებელი ედეჰემ სურმანიძე (ქოჩახელა). ხულოს რაიონი.
43. **ხორუმი.** ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ.
44. **გადახვეული ხორუმი.** ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ, აჭარაში. შენიშვნა: ტერმინი „გადახვეული“ უკავშირდება მეტრ-რიტმული სურათის შეცვლას - მეტრიდან გადახვევას: ხუთწილადი მეტრი იცვლება ორწილადით.
45. **ფერხული.** ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ, სოფელი კვატია (ხულოს რაიონი). შემსრულებელი ჭიბონზე ედეჰემ სურმანიძე (ქოჩახელა), დაბ. 1871 წ.
46. **ფერხული.** ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ 1932 წელს სოფელ ღურტაში (ხულოს რაიონი). შემსრულებელი ჭიბონზე სელიმ ისმაილის ძე გელაძე (50 წლის). საკრავის ბგერათრიგი: f g a b c d
47. **განდაგანა.** ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ, აჭარაში. შემსრულებელი მ. ცინცაძე.
48. **ქალთა განდაგანა.** ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ, აჭარაში. შემსრულებელი მ. ცინცაძე.
49. **ლაზური საცეკვაო.** ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ, აჭარაში. შემსრულებელი მ. ცინცაძე.
50. **საცეკვაო.** ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ.
51. **კაცების ყოლსამა.** ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი გელაძე სელიმ ისმაილის ძე. სოფელი ღურტა (ხულო).
52. **ქალების ყოლსამა.** ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი გელაძე სელიმ ისმაილის ძე, სოფელი ღურტა (ხულო).
53. **საჯირითო.** ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. ჭიბონზე შემსრულებელი ედეჰემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

-
54. **ქოჩეგური.** ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი გელაძე სელიმ ისმაილის ძე, სოფელი ღურტა (ხულო).
55. **ყარაბალი.** აღმოსავლური წარმოშობის ცეკვა.
56. **ქურთბარი.** ქურთული ფერხული.
57. **ქურთბარი.** ჩაწერა გრიგოლ კოკელაძემ. შემსრულებელი ედეჰემ სურმანიძე (ქოჩახელა).
58. **თოფალოინი** (კოჭლის ცეკვა). ჩაწერა გრიგოლ კოკელაძემ. შემსრულებელი ედეჰემ სურმანიძე (ქოჩახელა).
59. **აქ ყველა უნდა დავლოცო.** სიმღერა გუდასტვირის თანხლებით. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.
60. **მე რომ ღმერთმა გამაჩინა.** სიმღერა გუდასტვირის თანხლებით. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.
61. **პატარა რძალო.** სიმღერა გუდასტვირის თანხლებით. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ. შემსრულებელი ილიკო ქურხული (სოფელი ფარახეთი).
62. **მისალოცი.** სიმღერა გუდასტვირის თანხლებით. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ.
63. **მრავალჟამიერ სტვირზე.** სიმღერა გუდასტვირის თანხლებით. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ.
64. **ახალი მესტვირული.** სიმღერა გუდასტვირის თანხლებით. ჩაწერილია დავით თორაძის მიერ. ჩამწერის შენიშვნა: მეორდება დაუსრულებლივ, სანამ ვრცელ ხალხურ შაირებს მთლიანად არ იტყვის.
65. **ჭიბონზე დასამღერებელი.** სიმღერა ორხმიანი გუნდისათვის ჭიბონის თანხლებით. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ 1932 წელს, სოფ. ღურტა (ხულოს რაიონი). შემსრულებელი გელაძე სელიმ ისმაილის ძე, 50 წლის.
66. **ღიღინი ჭიბონზე.** ჩაწერა გრიგოლ კოკელაძემ. შემსრულებელი ჭიბონზე ედეჰემ სურმანიძე (ქოჩახელა). მღერის მემედ ქათამაძე.
67. **აბა დელა.** ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

ჩანგი

68. **მელოდიები ჩანგზე.** ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.
69. **ჩანგზე დასაკრავი.** ნოტირებულია ნანა ვალიშვილის მიერ.

ფანდური

70. ხევსურული საცეკვაო. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ 1948 წელს ბარისახოში. შემსრულებელი ღვთისო არაბული.

71. საცეკვაო. ჩაწერილია მანანა შილაკაძის მიერ 1969 წელს სოფელ ფიჭვიანში (თიანეთის რაიონი). შემსრულებელი თომა გიგიას ძე ქისტაური, 43 წლის.

72. საფანდურო. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ.

73. სათამაშო ფანდურზედ. ფშაური. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1902 წელს თიანეთში.

74. საცეკვაო. ფშაური. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ.

75. საცეკვაო. ფშაური. ცალმხრივ აწყობილ ფანდურზე. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი ელიზბარ ელიზბარაშვილი.

76. საცეკვაო. ფშაური. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი ელიზბარ ელიზბარაშვილი.

77. სასიმღერო. ფშაური. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი ელიზბარ ელიზბარაშვილი.

78. საცეკვაო. ფშაური. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1932 წელს. შემსრულებელი ელიზბარ ელიზბარაშვილი.

79. სასიმღერო. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ სოფ. შუაფხოში. შემსრულებელი მიხეილ ბულაღაშვილი.

80. საფანდურო. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ. შემსრულებელი მიხეილ ბულაღაშვილი.

81. მოხეური სათამაშო. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

82. მოხევის ქალო თინაო. ჩაწერილია მინდია ჟორდანიას მიერ 1960 წელს სოფელ თარგმანში (ხევი, ყაზბეგის რაიონი). ნოტირებულია ნანა ვალიშვილის მიერ. შენიშვნა: ჩაწერის გაიოლების თვალსაზრისით დასაკრავი გადატანილია ნახევარი ტონით მაღლა ბუნებრივ ჟღერადობასთან შედარებით.

83. სანადიმო. ქართლური. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შემსრულებელი ალ. მაისურაძე.

84. კახური ცეკვა. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

85. ბუქნა. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ სოფ. საქობოში (სიღნაღის რაიონი). შემსრულებელი ს. სეხნიაშვილი.

86. კახური ბუქნა. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ. შემსრულებელი იროდიონ

შანშიაშვილი. სოფელი ქვემო მაჩხაანი (სიღნაღის რაიონი).

87. ფანდურის წყობის გასინჯვა და საცეკვაო. ჩაწერილია მარიამ არჯევნიშვილის მიერ 1949 წელს. დამუშავებული მარიამ არჯევნიშვილის მიერ.

88. საზანდრული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

89. კობა ცისკარაული. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ 1948 წელს ხევსურეთში, სოფელ ბარისახოში. შემსრულებელი ხვთისო არაბული.

90. მოხეური ფანდურზედ. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

91. მოხევის ქალო თინაო. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შემსრულებელი მეფანდურეთა ანსამბლი მარიამ არჯევნიშვილის ხელმძღვანელობით, თბილისი 1938 წელი.

92. ტიალო დარიალაო. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შემსრულებელი დუშეთის გუნდი, ხელმძღვანელი ვ. მკერვალიშვილი.

93. გაზაფხული. ჩაწერილია აკაკი ურუშაძის მიერ. შემსრულებელი ნინო თოფაძე.

94. რა ლამაზი ხარ ქალაუ. ჩაწერილია აკაკი ურუშაძის მიერ. შემსრულებელი ნინო თოფაძე.

95. სიცოცხლე სიხარულია. ჩაწერილა აკაკი ურუშაძის მიერ. შემსრულებელი ნინო თოფაძე.

96. ფანდურზე დამღერება. ჩაწერილი გუდამაყარში, სოფელ მაქართაში, მინდია ჟორდანას მიერ 1958 წელს. შემსრულებელი გაბრიელ ხიზანას ძე წიკლაური (დაბადებული 1900 წელს, ლუთხუბის მკვიდრი). ნოტირებულია ნინო კლანდაძე-მახარაძის მიერ.

97. გლეხის ნატვრა. ჩაწერილია გრ. კოკელაძის მიერ. შემსრულებელი გიორგი ბუღაძე.

კახური ღვინო წითელი / მიღებით მომიდინა,

მუკუზნის ღვინით დამატრო, / ახმეტას დამამინა.

ლალის ყურძნის გალავანი / ჯამით დამიდგა წინა,

თორმეტი კოდი კორკოტი / ერთ ჯერზე გამიჩინა,

სადაც დიდი ჭანდარია, / კოვზადაც მამცა შინა.

98. ხოშატის ლექსი. ჩაწერილია ოთარ ჩიჯავაძის მიერ ყვარელში. შემსრულებელი პაპუაშვილი იოსებ ფიდოს ძე.

99. ნეტავი გოგო მე და შენ. შემსრულებლები ნინო ტოგონიძე და ივანე მჭედლიშვილი.

100. ლალისებრო. ჩაწერილია ვასილ მახარაძის მიერ 1955 წელს თბილისში. შემსრულებელი ავთანდილ უთალიშვილი.

101. ქება თუში გმირისა. ჩაწერილია ია კარგარეთელის მიერ.

102. სიმღერა თუშ მწყემსზე. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. ასრულებდა

თელავის მომღერალთა გუნდი ფირუზ მახათელაშვილის ხელმძღვანელობით.

ბორბალოს მთასა სწვდება მახილი შენი,
მთას გადაშლილდე ცხვარსა, ხმა ისმის შენი,
სიმღერას დააკვნესებდე, გულს გაახარებდე,
ნეტავ მას, ვინც შენთან ბედს შეეყრებოდეს.

103. თუშური სატრფიალო. ჩაწერილია ვასილ მახარაძის მიერ. შემსრულებელი ავთანდილ უთალიშვილი.

104. იავნანა. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ თბილისში, 1943 წელს. შემსრულებელი ნინო ტოგონიძე და მომღერალთა ჯგუფი.

ჩონგური

105. ფერხული ჩონგურზე. მეგრული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

106. მეგრული საცეკვაოები. ჩონგურზე. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

107. გურული ცეკვა ჩონგურზედ. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

108. ხორონი საცეკვარი. გურული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

109. ძველებური სათამაშო. გურული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ.

110. საჩონგურო. გურული.

111. ხორუმი. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ.

112. ხორუმი. ჩაწერილია ვლადიმერ ახობაძის მიერ, აჭარაში. შემსრულებელი ა. ბერაძე.

113. განდაგანა. ჩაწერილია ვლადიმერ ახობაძის მიერ, აჭარაში.

114. მზე შინაო, მზე შინაო. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1900-1902 წლებში მოსკოვში. შემსრულებელი პ. ბასილაია.

115. ვეენგარა ნანა სკუა. მეგრული აკვნის სიმღერა. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შეასრულა ქიონია და ბეგლარ აკობიების გუნდმა.

116. სატრფიალო. ჩაწერილია ქრისტეფორე გროზდოვის მიერ სამეგრელოში, სოფელ კიწიაში.

117. საარშიყო. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1900-1902 წლებში ფოთში. შემსრულებელი ეზოპინა ჩაჩავა, სოფ. ნაესაკოვოდან.

118. დუდი ოყვილარი მაფუ. მეგრული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1900-1902 წლებში ფოთში. შემსრულებელი ეზოპინა ჩაჩავა, სოფ. ნაესაკოვოდან.

119. მუ ფქიმინა, ბედი ჭვილქუ? მეგრული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1900-1902 წლებში ფოთში. შემსრულებელი ეზოპინა ჩაჩავა, სოფ. ნაესაკოვოდან.

120. ვაი, ღორონთი! მეგრული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1900-1902 წლებში ფოთში. შემსრულებელი ეზოპინა ჩაჩავა, სოფ. ნაესაკოვოდან.

121. ვარანანი, ვარანანი. მეგრული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1900-1902 წლებში ფოთში. შემსრულებელი ეზოპინა ჩაჩავა, სოფ. ნაესაკოვოდან.

122. ჩქიმ ტორონჯი. მეგრული. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ 1931 წელს. ასრულებდა ზუგდიდის მეჩონგურეთა ანსამბლი ქიონია და ბეგლარ აკობიების ხელმძღვანელობით.

123. მა სი ვარდი. მეგრული. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ 1938 წელს. ასრულებდნენ თამარ დანიკოლოზ კაკაჩიები, ბიქტორ აბშილავა და ცხაკაიას მომღერალთა გუნდი რემა შელეგიას ხელმძღვანელობით.

124. ტანი მშვენერი გიღუ. მეგრული.

125. მარებელი. მეგრული. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ 1938 წელს. გადმოსცა რემა შელეგიას გუნდმა.

ათას მანათ ფარას მერჩანს, / ცხენ დო ონანგერსია,
ნორჩალი დო გექუნალს, / ორქო-ვარჩხილს ბრელსია;
უკიბირე, რჩინუ, ხანგა, / ღვალეფ აფუ ჭირაკილი,
გინოხონი ცხენსი ქოგუ / პუხა, ოჭიმ დირაკილი.
მუშმანწარა - ახალგაზრდას / რჩინ ოსური უნდასინი,
ვარა გაბანძლუდასინი, / ბადიდ ახალ ცირასინი.

126. ჩაგუნა. მეგრული. ჩაწერილია მიხეილ ჩირინაშვილის მიერ. გადმოსცა კიწი გეგეჭკორმა.

127. ნანა დელია. იმერული. ჩაწერილია გ. თხელიძის მიერ 1954 წელს სოფელ ფერსათში (ბაღდათის რაიონი).

128. სატრფიალო. იმერული. ჩაწერილია გ. თხელიძის მიერ 1954 წელს სოფელ ფერსათში (ბაღდათის რაიონი).

129. ჩონგურს სიმები გავუბი. იმერული. ჩაწერილია ავქსენტი მეგრელიძის მიერ. ტექსტი აკაკი წერეთლისა („ნათელას სიმღერა“).

ჩონგური საქართველოა, / სიმები ჩვენ ვართ ყველაო,
სხვადასხვა კუთხის მცხოვრები: / “ოდელა-დელა-დელაო!”
ერთი მათგანიც რომ გაწყდეს, / მაშინვე უნდა შველაო,
რომ არ გაფუჭდეს ჩანგური: / “ოდელა-დელა-დელაო!”

130. მზე შინა და მზე გარეთა. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1902 წელს მოსკოვში, პ. ი. დგებუაძისაგან.

131. საბოდინო. გურული. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ 1940 წელს. ასრულებდა მახარაძის (ოზურგეთის) რაიონის მომღერალთა გუნდი ვარლამ სიმონიშვილის ხელმძღვანელობით.

132. აკვნის ნანინა. გურული.

133. მზის სხივები აკოკრებენ. გურული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1902 წელს, სოფელ ლიხაურში. შემსრულებელი ნიკო ვაშაყმაძე და „კიდევ ერთი გლეხი“ (დ. არაყიშვილი).

134. ნეტამ ცაა - მომკლა ცაა... გურული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1902 წელს ქუთაისში. ასრულებდა თავადი ჯამბაკურ გურიელი.

135. კარგი სტუმარს დავესტუმრე. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1902 წელს, მოსკოვში, პ.ი. დგებუაძისაგან.

136. მიწერ-მოწერა ქალ-ვაჟისა. გურული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1902 წელს, სოფელ ლიხაურში. შემსრულებელი - ავტორი ნიკო ვაშაყმაძე.

137. შენ ჩემი ხარ, მე - შენი. გურული.

138. დაუსრულებელი სიყვარული. გურული. ჩაწერილია ავქსენტი მეგრელიძის მიერ 1928 წელს სოფელ სუფსაში, კალისტო რამიშვილისაგან. ჩონგურის წყობა: f a c f.

მთელი ქვეყანა შეიძრა, / მე ერთი საყვარელი მყავს,

გავუტყდები, ყველას ვეტყვი - / საყვარელი მყავს და მიყვარს!

ოზურგეთს დამიბარებენ, / მძიებელი ამბავს მკითხავს,

გავუტყდები, მასაც ვეტყვი - / საყვარელი მყავს და მიყვარს!

საფლავში რომ ჩამაგდებენ, / იქიდან ვინ ამომიყვანს?

ენა თუ მექნა სათქმელი, / იქაც ვიტყვი: მომწონს, მიყვარს!

მთელი ქვეყანა შეიძრა, / მე ერთი საყვარელი მყავს,

- ერთი მყავს და ერთ მიყვარს, / მიყვარს, მიყვარს, მიყვარს, მიყვარს!..

139. შალვა ჩემო. გურული. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ 1931 წელს ოზურგეთში. შემსრულებლები: გიტო აროშიძე, შოთა ორაგველიძე და ლეონ მახარაძე.

სანამ კალამს ავიღებდი, / თავში ფიქრნი მომიგროვდნენ

და თითებიც მოსაწერად / თამაშობდნენ, მიჩქაროდნენ.

ჩემი ესდენ დაშორება / ჩემგან აღარ დაითმოზა,

შენთან არის განუყრელად / ჩემი გული, ჩემი გრძნობა.

140. ეხლა გხედავ საყვარელო. გურული. ჩაწერილია ავქსენტი მეგრელიძის მიერ 1930 წელს. მოღრუბლულხარ, პირად მზეო, / შუბლიც აღარ გაგიღია.

შენ უღმერთოვ, რა გაწყინე, / მითხარ ერთი, შემასმინე,

ან მომკალ და ან მაცოცხლე, / ამ ტანჯვასაც ამაცილე.

141. მჭედლო. გურული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1902 წელს ქუთაისში. შემსრულებელი თავადი ჯამბაკურ გურიელი.

142. ქოჩორაი დამეკარგა. გურული. ჩაწერილია ვლადიმერ ურუშაძის მიერ. შემსრულებელი აკაკი ურუშაძე. ჩონგურის წყობა: f g c g.

143. დილა. გურული. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შემსრულებელი ვარლამ სიმონიშვილი, ოზურგეთი. 1938 წელი. ჩონგურის წყობა: e g i s h e.

მოზიბინე ვარდ-ყვავილნი / გულ-მკერდს იშლის, იფურჩქნება,
გამოიღვიძა ბუნებამ, სამეჯლისოდ ემზადება.

იადონი ველს გაჰკვივის, ია ჰკრთება, მორცხვობს, ნაზობს,

მას ნამს აფრქვევს წყლის ჩანჩქერი, / მოცელქობს და მონავარდობს.

დღით მზე ნათობს, ღამით მთვარე, / დღე ღამეს ცვლის, ღამე დღესა,

თუ სიბნელე არ გინახავს, / ფასს ვერ დასდებ სინათლესა.

მაშ მშვიდობით, მთვარე-ვარსკვლავთ, / ქებათ-ქება მნათობ მზესა,

ვაშა, ვაშა, ბუნების წესს, / რომ ნათელი მოსდევს ბნელსა!

144. სიმღერა სიმონა დოლიძეზე. გურული. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. გადმოსცა ოთარ ბერძენიშვილმა.

145. ძველი ლომანური. აჭარული.

146. დათვის სიმღერა. აჭარული. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

147. განდაგან. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. გადმოსცა ვალერიან სადრაძემ.

148. ოროფაი. მეგრული.

ჭუნირი, ჭიანური

149. ჭუნირის მელოდია. სვანური. ჭუნირის სპეციფიკიდან გამომდინარე პირველ წინადადებას ალბათ აკლია ჰარმონიული შევსება ძ ბგერა ბანში (ნ. ვალიშვილის შენიშვნა).

150. ჭუნირი. სვანური. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ დაბა მესტიაში.

151. დალა კოჯას ხელღვაჟაღე. სვანური. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

საკრავის წყობა: g a c.

152. სოზარ, ციოყ. სვანური. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ სვანეთში. საკრავის წყობა: g a c.

153. საცეკვაო ჭუნირზე. სვანური. ნოტირებულია ნანა ვალიშვილის მიერ.

154. მელოდია ჭიანურზედ. რაჭული. ჩაწერილია დიმიტრი არაყიშვილის მიერ 1908

წელს ქუთაისის გუბერნიის რაჭის მაზრის სოფელ უწერაში.

155. სათამაშო. რაჭული. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ 1949 წელს ონის რაიონის სოფელ გლოლაში.

156. ჭიანურზე დასაკრავი. იმერული.

157. დალა კოჯას ხელღვაჟალე. სვანური. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ, მესტიაში.

158. ო, საბრელა ნამესურ ჯაჭვლიან! სვანური. ჩაწერილია ზაქარია ფალიაშვილის მიერ 1903 წელს, სოფელ ეცერში.

159. ნანაილა. სვანური. ჩაწერილია სილვია ბოლე ზემპის მიერ 1994 წელს სოფელ უმგულში. შემსრულებელი მატრო ჩარქსელიანი. ნოტირებულია ნანა ვალიშვილის მიერ.

160. ვორირაშა. სვანური. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ.

161. ორდიაშუ (სოზარ, ციოყ). სვანური. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

162. შავო ყურშაო. რაჭული. ჩაწერა პავლე ბერიშვილმა. გადმოსცა ლ. გამყრელიძემ.

შავო ყურშაო, ყურშაო, / შავო შენ შავი დღისაო,

შავ დღეზე დაბადებულო, / შენ შავი პატრონისაო.

ორნივ სიკვდილმა შეგვბინდა, / წინ გზა არა გვაქ სავალი,

უნდა შეგჭამო, ყურშაო, / მეტი არა მაქ წამალი,

ყურშა დაკლული წინ მიძევს, / აღმასის დანა ზედ მიდევს,

მითლია, ვერ მიჭამია, / სული ვერ წამიწყმედია.

163. არსენას ლექსზედ. რაჭული. ჩაწერილია ზაქარია ფალიაშვილის მიერ ქუთაისში.

164. აბა დელი ოდელია. რაჭული. ჩაწერილია ქალაქ ქუთაისში (1903-1909 წლებს შორის), ზაქარია ფალიაშვილის მიერ

165. ჯამათა. რაჭული

გარმონი

166. ანიკოს ტირილი. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ თუშეთში, სოფელ ქუმელაურთაში 1947 წელს. შემსრულებელი ჟენია ნაკუდაიძე.

167. წოვა ქალის ტირილი. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ თუშეთში, სოფელ ქუმელაურთაში 1947 წელს, შემსრულებელი ჟენია ნაკუდაიძე.

168. თუში ქალის ტირილი. ჩაწერილია კახი როსებაშვილის მიერ 1965 წელს თუშეთში, სოფელ შენაქოში. გარმონზე ასრულებს თინა აბაიძე. ნოტირებულია ნანა ვალიშვილის მიერ.

169. ცეკვა „ქართული“. გრიგოლ კოკელაძის ჩანაწერი.

170. ცეკვა „ქართული“. გრიგოლ კოკელაძის ჩანაწერი.

171. ცეკვა „ქართული“. გრიგოლ კოკელაძის ჩანაწერი.

172. ქალთა ძველებური განდაგანა. აჭარული. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

173. მამაკაცთა ძველებური განდაგანა. აჭარული. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

174. განდაგანა. აჭარული. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

175. ჯარისკაცის სიმღერა. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ 1947 წელს თუშეთში, სოფელ დიკლოში. შემსრულებელი ლენა შააძე.

176. მევარ და ჩემი ნაზადი. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ 1947 წელს თუშეთში, სოფელ დიკლოში. შემსრულებელი მარუსა ბეწუნაიძე.

177. ეს შემოდგომა მოვიდა. ჩაწერილია შალვა ასლანიშვილის მიერ თუშეთში, სოფელ შენაქოში 1947 წელს. შემსრულებელი ქრისტინე კინდოლაური (სოფელ ჯვარბოსელიდან).

ანსამბლები

178. ოსოვრერო. სიმღერა ტაშის თანხლებით. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. ასრულებდა ზემოსვანეთის მომღერალთა ჯგუფი იოსებ მუკბანიანის ხელმძღვანელობით.

179. იმერული საცეკვაო. სიმღერა ტაშის თანხლებით. გრიგოლ კოკელაძის ჩანაწერი.

180. ორიდილი. სიმღერა დაირის თანხლებით. ჩაწერილია ნინო ციციშვილის მიერ, ნოტირებულია თეა კასაბურის მიერ.

ჩვენ ნისლი არა გვჩვევია.

გოგომ ფიჩხი ჩააყარა, თონე ააბრიალა,

მორჩა საქმეს, დაამღერა, ხმები ჩააწკრიალა.

181. ბურთის გამარჯვება. სიმღერა დოლის თანხლებით. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ 1955 წელს. შემსრულებელი ლანჩხუთის რაიონის მომღერალთა გუნდი ვასილ მახარაძის ხელმძღვანელობით.

182. საცეკვაო. სალამური და ტაში.

183. სათამაშო. სტვირი და ტაში. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შეასრულა ზაქარია ერაძემ, ტაში - ტოგონიძე.

184. საკრავის მოსამართი და ხორუმი. ჩაწერა კახი როსებაშვილმა 1975 წელს სოფელ წყავროკაში (ქობულეთის რაიონი). ასრულებდა ალიოშა გედევანიძე (ჭიბონი) და ქეზიმ ხაზიშვილი (დაული).

185. ძველი ხორონი. ჭიბონი და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ

1934 წელს სოფელ ხიხაძირში (ხულოს რაიონი). ჭიბონზე ასრულებდა ედეკემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

186. ახალი ხორონი. ჭიბონი და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ 1934 წელს სოფელ ხიხაძირში (ხულოს რაიონი). ჭიბონზე ასრულებდა ედეკემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

187. ძველი ყოლსარმა. ჭიბონი და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ 1934 წელს სოფელ ხიხაძირში (ხულოს რაიონი). ჭიბონზე ასრულებდა ედეკემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

188. ახალი ყოლსარმა. ჭიბონი და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ 1934 წელს სოფელ ხიხაძირში (ხულოს რაიონი). ჭიბონზე ასრულებდა ედეკემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

189. ყარაბალი. ჭიბონი და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ 1934 წელს სოფელ ხიხაძირში (ხულოს რაიონი). ჭიბონზე ასრულებდა ედეკემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

190. თამზარა. ჭიბონი და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ 1934 წელს სოფელ ხიხაძირში (ხულოს რაიონი). ჭიბონზე ასრულებდა ედეკემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

191. ქურთბარი. ჭიბონი და დოლი. ქურთული ფერხულის აჭარული ვარიანტი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ 1934 წელს სოფელ ხიხაძირში (ხულოს რაიონი). ჭიბონზე ასრულებდა ედეკემ სურმანიძე (ქოჩახელა).

192. აჭარული ხორონი. ჩონგური და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ სოფელ ლეღვაში (ქობულეთის რაიონი). შემსრულებელი ჩონგურზე არიფ ანანიძე.

193. ხორუმი. ჩონგური და დოლი. ჩაწერილია გრიგოლ კოკელაძის მიერ. შემსრულებელი ჩონგურზე გრიგოლ გარუჩავა.

194. აჭარული ყოლსარმა. ჩონგური და დოლი. ჩაწერილია ალექსანდრე ფარცხალაძის მიერ სოფელ ლეღვაში (ქობულეთის რაიონი). შემსრულებელი ჩონგურზე არიფ ანანიძე.

195. ვორირაშა. სვანური. ჩაწერილია შალვა მშველიძის მიერ. შემსრულებლები: სები გულედანი, მურზაყან და დემქელიანი, ვალო მარგიანი. ჭუნირის წყობა: c-d-f.

196. მირანგულა. სვანური. ჩაწერილია ვლადიმერ ახოზაძის მიერ.

ო საბრალე, მირანგულა,

დედემ ისგვამ სიგარხორდა.

ჟივხოიგენა მურყვამს თეჟირ,

სადილ-ვახშამ მურყვამს ჯიქდან.

197. ცეკვა „ქართული“. პატარა გარმონი და დაირა. გრიგოლ კოკელაძის ჩანაწერი.

NOTES

Larchemi // Soinari

1. **Oskhapuri.** Recorded by V. Steshenko-Kuftina in Senaki in 1934. Performer Vasil Gulua, aged 75. The scale of the instrument: d es f g as bes.

2. **Obireshi** (shepherd's). Recorded by V. Steshenko-Kuftina in Senaki (1934). Performer Vasil Gulua, aged 75. The scale of the instrument: d es f g as bes.

3. **Larchemze Dasakravi.** Recorded by V. Steshenko-Kuftina in the village of Chkvaleri (Tsalenjikha district) in 1934. Performer Vitsi Pipia, aged 70. The scale of the instrument: dis eis fis gis a h.

4. **Khasanbeguri.** Recorded by V. Steshenko-Kuftina in the village of Chkvaleri (Tsalenjikha district) in 1934. Performer Vitsi Pipia, aged 70. The scale of the instrument: dis eis fis gis a h.

5. **Mtsqemsuri.** Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Muzhava (Tsalenjikha district) in 1958. Performer Dzokia Aronia. The scale of the instrument: e g g a b des.

6. **Mtsqemsuri.** Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Muzhava (Tsalenjikha district) in 1958. Performer Dzokia Aronia.

7. **Mtsqemsuri Dasakravebi Larchemze.** Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Chkvaleri (Tsalenjikha district) in 1958. Performer Grigol Kukhilva. The scale of the instrument: h h cis dis e fis.

8. **Mtsqemsuri.** Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Muzhava (Tsalenjikha district) in 1958. Performer Dzokia Aronia. Performed on the 2 three-pipe larchemi. The scale of the instrument: e fis gis a h cis.

9. **Mtsqemsuri Dadzakhili Larchemze.** Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Muzhava (Tsalenjikha district) in 1958. Performer Dzokia Aronia. The scale of the instrument: f g g as b des

10. **Oskhapuri.** Recorded by V. Steshenko-Kuftina in Senaki in 1934. Performed on three and six-pipe larchemi. Performers: Vasil Gulua and his grandson. The scale of the instruments: 1. as c des; 2. d es f ges as bes.

11. **Larchemze Dasakravi.** Performed in two three-pipe larchemis (one instrument is shared by two performers). Recorded by V. Steshenko-Kuftina in the village of Chkvaleri (Tsalenjikha district) in 1934. Performers: Vitsi Pipia (aged 70) and Kotsia Kukhilava (aged 65). The scale of the instrument: 1. es ges bes 2. d f as.

12. Nirzi. Performed on two three-pipe larchemis. Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Chkvaleri (Tsalenjikha district) in 1958. Performers: Gera and Grigol Kukhilava. The scale of the instrument: 1. d g h; 2. e gis cis.

13. Pirveli Dakvra. First piece of a six-part cycle. Recorded by V. Steshenko-Kuftina in the village of Tsipnari (Chokhatauri district) in 1935. Performer Varden Meparishvili (aged 45). The scale of the instrument: b c d es f ges.

14. Satsekva. Second piece of a six-part cycle. Recorded by V. Steshenko-Kuftina in the village of Tsipnari (Chokhatauri district) in 1935. Performer Varden Meparishvili (aged 45). The scale of the instrument: b c d es f ges.

15. Soinarze Dasakravi. Third piece of a six-part cycle. Recorded by V. Steshenko-Kuftina in the village of Tsipnari (Chokhatauri district) in 1935. Performer Varden Meparishvili. The scale of the instrument: b c d es f ges.

16. Sasimghero. Fourth piece of the six-part cycle. Recorded by V. Steshenko-Kuftina in the village of Tsipnari (Chokhatauri district) in 1935. Performer Varden Meparishvili. The scale of the instrument: b c d es f ges.

Eniani and Ueno Salamuri, Qavali, Pilili, Acharpani

17. Vatsebis gakechva. On Ueno Salamuri. Recorded by Shalva Aslanishvili in the village of Omalo (Tusheti) in 1947. Performer Domenti Mozaidze (aged 16).

18. Zezvai. On Ueno Salamuri. Recorded by Kakhi Rosebashvili in Kakheti in 1956. Performer Tokrishvili.

19. Kakhuri Tsekva. Recorded by Dimitri Arakishvili.

20. Salamurze Dasakravi. Recorded by Shalva Mshvelidze no later than 1948.

21. Mtsqemsuri. Recorded by Grigol Chkhikvadze in Kakheti.

22. Salamuri. Recorded by Mariam Arjevnishvili in the village of Gremi in 1948. Performer Sh. Tatulishvili.

23. Tsekva Kartuli. On Eniani Salamuri. Recorded by Mikheil Chirinashvili.

24. Khorumi. On Laz kavali. Recorded by Kakhi Rosebashvili.

25. Kal-Vazhis Satsekva. On Pilili. Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Sarpi in 1975. Performer Ilia Abdulishi.

26. Lazuri Satsekva. On Pilili. Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Sarpi in 1975. Performer Ilia Abdulishi.

27. **Lazuri Satsekvaio.** On Pilili. Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Sarpi in 1975. Performer Iia Abdulishi.

28. **Simghera.** On Abkhazian Acharpani. Recorded by G. Koreniak.

29. **Mtsqemsuri.** On Abkhazian Acharpani. Recorded by Kakhi Rosebashvili in 1956. Performer Tsargush Bagatelia.

Stviri, Gudastviri, Chiboni

30. **Melodia Stviris Asacqobad.** On Gudastviri. Recorded by Dimitri Arakishvili. The scale of the instrument: a h cis d e fis g.

31. **Berikuli.** Recorded and written down in musical notation by Kakhi Rosebashvili in 1955. Performer Amiran Tetradze (the village of Dighomi). The scale of the instrument is missing.

32. **Tinano.** Recorded and written down in musical notation by Kakhi Rosebashvili in 1955. Performer Amiran Tetradze (the village of Dighomi). The scale of the instrument is missing.

33. **Berikebis Datireba.** Recorded and written down in musical notation by Kakhi Rosebashvili in 1955. Performer Amiran Tetradze (the village of Dighomi). The scale of the instrument is missing.

34. **Sachidao.** Recorded and written down in musical notation by Kakhi Rosebashvili in 1955. Performer Amiran Tetradze (the village of Dighomi). The scale of the instrument is missing.

35. **Perkhuli.** Rachan. Recorded by Dimitri Arakishvili.

36. **Satamasho.** Rachan. Recorded by Dimitri Arakishvili.

37. **Stviri.** Rachan. Recorded by Grigol Kokeladze.

38. **Melodia Chibonze.** Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara. Performer M. Tsintsadze.

39. **Satsekvaio.** Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara.

40. **Khoromi.** Recorded by Shalva Mshvelidze in 1932. Performer Selim Geladze (aged 50).

41. **Khoromi.** Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Kvatia (Khulo district) in 1931. Performer Edehem Surmanidze (Kochakhela) aged 60.

42. **Khorumi.** Recorded by Grigol Kokeladze in Khulo district. Performer Edehem Surmanidze (Kochakhela).

43. **Khorumi.** Recorded by Kakhi Rosebashvili.

44. **Gadakhveuli Khorumi.** Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara. Remark: the term “gadakhveuli” is related to the change of meter-rhythm – deviation from the meter. The meter of five is replaced by the meter of two.

45. **Perkhuli.** Recorded by Grigol Kokeladze in the village of Kvatia (Khulo district). Performer

on the Chiboni Edehem Surmanidze (Kochakhela).

46. Perkhuli. Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Ghurta (Khulo district) in 1932. Performer on the Chiboni Selim Geladze (aged 50). The scale of the instrument: f g a b c d

47. Gandagana. Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara. Performer M. Tsintsadze.

48. Kalta Gandagana. Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara. Performer M. Tsintsadze.

49. Lazuri Satsekvao. Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara. Performer M. Tsintsadze.

50. Satsekvao. Recorded by Kakhi Rosebashvili.

51. Katsebis Qolsama. Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Ghurta (Khulo district) in 1932. Performer Selim Geladze.

52. Kalebis Qolsama. Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Ghurta (Khulo district) in 1932. Performer Selim Geladze.

53. Sajirito. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer on Chiboni Edehem Surmanidze (Kochakhela).

54. Koheguri. Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Ghurta (Khulo district) in 1932. Performer Selim Geladze.

55. Qarabaghi. A dance of Oriental origin.

56. Kurtbari. Kurdish round dance.

57. Kurtbari. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer Edehem Surmanidze (Kochakhela).

58. Topaloini (dance of the lame). Recorded by Grigol Kokeladze. Performer Edehem Surmanidze (Kochakhela).

59. Ak Qvela Unda Davlotso. Song with Gudastviri accompaniment. Recorded by Dimitri Arakishvili.

60. Me Rom Ghmertma Gamachina. Song with Gudastviri accompaniment. Recorded by Dimitri Arakishvili.

61. Patara Rdzalo. Song with Gudastviri accompaniment. Recorded by Dimitri Arakishvili. Performer Iliko Kurkhuli (the village of Parakheti).

62. Misalotsi. Song with Gudastviri accompaniment. Recorded by Grigol Kokeladze.

63. Mravalzhamier Stvirze. Song with Gudastviri accompaniment. Recorded by Grigol Kokeladze.

64. Akhali Mestviruli. Song with Gudastviri accompaniment. Recorded by Davit Toradze. The recorder's remark: Repeated endlessly until a long folk verse is completely uttered.

65. Chibonze Dasamgherebeli. Song for a two-part choir with Chiboni accompaniment. Recorded by Shalva Mshvelidze in 1932 (the village of Ghurta, Khulo district). Performer Selim Geladze aged 50.

66. Ghighini Chibonze. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer on Chiboni Edehem Surmanidze (Kochakhela). Singer Memed Katamadze.

67. Aba Dela. Recorded by Vladimer Akhobadze.

Changi

68. Melodiebi Changze. Recorded by Dimitri Arakishvili.

69. Changze Dasakravi. Written down in musical notation by Nana Valishvili.

Panduri

70. Khevsuruli Satsekvao. Recorded by Shalva Aslanishvili in Barisakho in 1948. Performer Ghvtiso Arabuli.

71. Satsekvao. Recorded by Manana Shilakadze in the village of Pichviani (Tianeti district) in 1969. Performer Toma Kistauri, aged 43.

72. Sapanduro. Recorded by Shalva Mshvelidze.

73. Satamasho Pandurzed. Pshavian. Recorded by Dimitri Arakishvili in Tianeti in 1902.

74. Satsekvao. Pshavian. Recorded by Shalva Mshvelidze.

75. Satsekvao. Pshavian. On single-side tuned panduri. Recorded by Dimitri Arakishvili in 1932. Performer Elizbar Elizbarashvili.

76. Satsekvao. Pshavian. Recorded by Dimitri Arakishvili in 1932. Performer Elizbar Elizbarashvili.

77. Sasimghero. Pshavian. Recorded by Dimitri Arakishvili in 1932. Performer Elizbar Elizbarashvili.

78. Satsekvao. Pshavian. Recorded by Dimitri Arakishvili in 1932. Performer Elizbar Elizbarashvili.

79. Sasimghero. Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Shuapkho. Performer Mikheil Bulalashvili.

80. Sapanduro. Recorded by Shalva Mshvelidze. Performer Mikheil Bulalashvili.

81. Mokheuri Satamasho. Recorded by Dimitri Arakishvili.

82. Mokhevis Kalo Tinao. Recorded by Mindia Zhordania in the village of Targmani (Khevi, Kazbegi district). Written down in musical notation by Nana Valishvili. Remark: to ease recording, the example is shifted half a tone higher than the natural sound.

-
- 83. Sanadimo.** Kartlian. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer Al. Maisuradze.
- 84. Kakhuri Tsekva.** Recorded by Dimitri Arakishvili.
- 85. Bukna.** Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Sakobo (Signaghi district). Performer S. Sekhniashvili.
- 86. Kakhuri Bukna.** Recorded by Shalva Mshvelidze in the village of Kvemo Machkhaani (Signaghi district). Performer Irodion Shanshiashvili.
- 87. Panduris Tskobis Gasinjva da Satsekva.** Recorded by Mariam Arjevnishvili in 1949, arranged by Mariam Arjevnishvili.
- 88. Sazandruli.** Recorded by Dimitri Arakishvili.
- 89. Koba Tsiskarauli.** Recorded by Shalva Aslanishvili in 1948.
- 90. Mokheuri Pandurzed.** Recorded by Dimitri Arakishvili.
- 91. Mokhevis Kalo Tinao.** Recorded by Grigol Kokeladze. Performer ensemble of panduri players, directed by Mariam Arjevnishvili, Tbilisi, 1938.
- 92. Tialo Darialao.** Recorded by Grigol Kokeladze. Performer the choir from Dusheti, directed by K. Mkervalishvili.
- 93. Gazapkhuli.** Recorded by Akaki Urushadze. Performer Nino Topadze.
- 94. Ra Lamazi Khar Kalau.** Recorded by Akaki Urushadze. Performer Nino Topadze.
- 95. Sitsotskhle Sikharulia.** Recorded by Akaki Urushadze. Performer Nino Topadze.
- 96. Pandurze Damghereba.** Recorded by Mindia Zhordania in the village of Makarta (Gudamakari) in 1958. Performer Gabriel Tsiklauri (born in 1900, from Lutkhubi). Written down in musical notation by Nino Kalandadze-Makharadze.
- 97. Glekhis Natvra.** Recorded by Grigol Kokeladze. Performer Giorgi Bughadze.
Kakhuri ghvino tsiteli / Milebit momidina,
Mukuznis ghvinit damatro, / Akhmetas damadzina.
Lalis qurznis galavani / Jamit damidga tsina,
Tormeti kodi korkoti / Ert jerze gamichina,
Sadats didi Chandaria, / Kovzadats mamtsa shina.
- 98. Khoshatis Leksi.** Recorded by Otari Chijavadze in Kvareli. Performer Ioseb Papuashvili.
- 99. Netavi Gogo Me da Shen.** Performers Nino Togonidze and Ivane Mchedlishvili.
- 100. Lalisebro.** Recorded by Vasil Makharadze in Tbilisi in 1955. Performer Avtandil Utalishvili.
- 101. Keba Tushi Gmirisa.** Recorded by Ia Kargareteli.
- 102. Simghera Tush Mtskemsze.** Recorded by Grigol Kokeladze. Performer the Telavi choir directed by Piruz Makhatelashvili.

Borbalos Mtasa stsvdeba dzakhili sheni.

Mtas gadashlide tskhvarsa, khma ismis sheni,

Simgheras daakvnesebde, guls gaakharebde,

Netav mas, vints shentan beds sheeqrebodes.

103. Tushuri Satrpialo. Recorded by Vasil Makharadze. Performer Avtandil Utalishvili.

104. Iavnana. Recorded by Grigol Kokeladze in Tbilisi, in 1943. Performers Nino Togonidze and a group of singers.

Chonguri

105. Perkhuli Chongurze. Megrelian. Recorded by Dimitri Arakishvili.

106. Megruli Satsekvaobi. Recorded by Dimitri Arakishvili.

107. Guruli Tsekva Chongurzed. Recorded by Dimitri Arakishvili.

108. Khoroni Satsekvari. Gurian. Recorded by Dimitri Arakishvili.

109. Dzvelehuri Satsekvavo. Gurian. Recorded by Dimitri Arakishvili.

110. Sachonguro. Gurian.

111. Khorumi. Recorded by Grigol Kokeladze.

112. Khorumi. Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara, Performer A. Beradze.

113. Gandagana. Recorded by Vladimer Akhobadze in Achara.

114. Mze Shinao, Mze Shinao. Recorded by Dimitri Arakishvili in Moscow in 1900-1902. Performer P. Basilaia.

115. Veengara Nana Skua. Megrelian lullaby. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer the choir directed by Kionia and Beglar Akobia.

116. Satrpialo. Recorded by Christofor Grozdov in the village of Kitsia (Samegrelo).

117. Saarshiqo. Recorded by Dimitri Arakishvili in Poti in 1900-1902. Performer Ezopina Chachava from the village of Naesakovo.

118. Dudi Oqviralı Mapu. Megrelian. Recorded by Dimitri Arakishvili in Poti in 1900-1902. Performer Ezopina Chachava from the village of Naesakovo.

119. Mu Pkimina, Bedi Chvilku? Megrelian. Recorded by Dimitri Arakishvili in Poti in 1900-1902. Performer Ezopina Chachava from the village of Naesakovo.

120. Vai, Ghoronti! Megrelian. Recorded by Dimitri Arakishvili in Poti in 1900-1902. Performer Ezopina Chachava from the village of Naesakovo.

121. Varanani, Varanani. Megrelian. Recorded by Dimitri Arakishvili in Poti in 1900-1902.

Performer Ezopina Chachava from the village of Naesakovo.

122. Chkim Toronji. Megrelian, Recorded by Grigol Kokeladze in 1931. Performer the ensemble of Chonguri players directed by Kionia and Beglar Akobia.

123. Ma Si Vardi. Megrelian, Recorded by Grigol Kokeladze in 1938. Performers Tamar and Nikoloz Kakachia, Biktor Abshilava and the choir from Tskhakaia directed by Rema Shelegia.

124. Tani Mshvenieri Gighu. Megrelian.

125. Marebeli. Megrelian. Recorded by Grigol Kokeladze in 1938. Performer the choir directed by Rema Shelegia.

Atas manat paras merchans Tskhen do onagersia,

Norchali do gekunals, Okro-varchkhils brelesia.

126. Chaguna. Megrelian. Recorded by Mikheil Chirinashvili. Performer Kitsi Gegechkori.

127. Nana Delia. Imeretian. Recorded by G. Tkhelidze in the village of Persati (Baghdati district) in 1954.

128. Satrpialo. Imeretian. Recorded by G. Tkhelidze in the village of Persati (Baghdati district) in 1954.

129. Chongurs Simebi Gavubi. Imeretian. Recorded by Avksenti Megrelidze; Lyrics by Akaki Tsereteli (“Natelas Simghera”).

Chonguri Sakartveloa, / Simebi chven vart qvelao,

Skhvadaskhva kutkhis mtskhovrebni, / “Odela-dela-delao!”

Erti matganits rom gatskdes, / Mashinve unda shvelao,

Rom ar gapuchdes Chonguri, / “Odela-dela-delao!”

130. Mze Shina da Mze Gareta. Recorded by Dimitri Arakishvili in Moscow in 1902. Performer P. Dgebuadze.

131. Sabodisho. Gurian. Recorded by Grigol Kokeladze in 1940. Performer the choir of Makharadze (Ozurgeti) district directed by Varlam Simonishvili.

132. Akvnis Nanina. Gurian.

133. Mzis Skhivebi Akokreben. Gurian. Recorded by Dimitri Arakishvili in the village of Likhauri in 1902. Performer Niko Vashakmadze and “another villager” (D. Arakishvili).

134. Netam Tsaa – Momkla Tsaa... Gurian. Recorded by Dimitri Arakishvili in Kutaisi in 1902. Performer prince Jambakur Gurieli.

135. Kargi Stumars Dvestumre. Recorded by Dimitri Arakishvili in Moscow in 1902. Performer P. Dgebuadze.

136. Mitsers-Motsera Kal-Vazhisa. Gurian. Recorded by Dimitri Arakishvili in the village of

Likhauri in 1902. Performed by the author Niko Vashakmadze.

137. Shen Chemi Khar, Me –Sheni. Gurian.

138. Dausrulebeli Siqvaruli. Gurian. Recorded by Avksenti Megrelidze in the village of Supsa in 1928. Performer Kalisto Ramishvili.

Mteli kveqana sheidzra, Me erti saqvareli mqavs,
Gautkdebi, qvelas vetqvi - Saqvareli mqavs da miqvars!

139. Shalva Chemo. Gurian. Recorded by Grigol Kokeladze in Ozurgeti in 1931. Performers: Gito Aroshidze, Shota Oragvelidze and Leon Makharadze.

140. Ekhla Gkhedav Saqvarelo. Gurian. Recorded by Avksenti Megrelidze in 1930.

Moghruublulkhar, pirad mzeo, / Shublits aghar gagighia.
Shen ughmertov, ra gatsqine, / Mitkhar erti, shemasmine,
An momkal da an matsotskhle, / Am tanjvasats amatsile.

141. Mchedelo. Gurian. Recorded by Dimitri Arakishvili in Kutaisi in 1902. Performer prince Jambakur Gurieli.

142. Kochorai Damekarga. Gurian. Recorded by Vladimer Urushadze. Performer Akaki Urushadze. Scale of the instrument: f g c g.

143. Dila. Gurian, Recorded by Grigol Kokeladze in Ozurgeti (Makharadze) in 1938. Performer Varlam Simonishvili. Scale of the instrument: e gis h e.

Mobibine vard-qvavilni / Gul-mkerds ishlis, ipurchkneba,
Gamoighvidza bunebam, / Samejlisod emzadeba.
Dghit mze natobs, ghamit mtvare, / Dge games tsvlis, ghame dghesa,
Tu sibnele ar ginakhavs, / Pass ver dasdeb sinatlesa.
Vasha, vasha, bunebis tsess, / Rom nateli mosdevs bnelsa!

144. Simghera Simona Dolidzeze. Gurian. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer Otar Berdzenishvili.

145. Dzveli Lomanuri. Acharan.

146. Datvis Simghera. Acharan. Recorded by Vladimer Akhobadze.

147. Gandagan. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer Valerian Sadradze.

148. Oropai. Megrelian.

Chuniri, Chianuri

149. Chuniris Melodia. Svan. Given the specificity of the instrument, the first sentence is probably

missing sound 'd' in bass (note by Nana Valishvili).

150. Chuniri. Svan. Recorded by Shalva Mshvelidze in Mestia.

151. Dala Kojas Khelghvazhale. Svan. Recorded by Vladimer Akhobadze. Scale of the instrument: g a c.

152. Sozar, Tsioq. Svan. Recorded by Vladimer Akhobadze in Svaneti. Scale of the instrument: g a c.

153. Satsekvao Chunirze. Svan. Written down in musical notation by Nana Valishvili.

154. Melodia Chianurzed. Rachan. Recorded by Dimitri Arakishvili in the village of Utsera (Racha district of Kutaisi province) in 1908.

155. Satamasho. Rachan. Recorded by Shalva Aslanishvili in the village of Glola, Oni district in 1949.

156. Chianurze Dasakravi. Imeretian.

157. Dala Kojas Khelghvazhale. Svan. Recorded by Vladimer Akhobadze in Mestia.

158. O, Sabrela Namksur Jachvlian! Svan. Recorded by Zakaria Paliashvili in the village of Etseri in 1903.

159. Nanaila. Svan. Recorded by Sylvia Bolle Zemp in the village of Ushguli in 1994. Performer Matro Charkseliani. Written down to musical notation by Nana Valishvili.

160. Vorirasha. Svan. Recorded by Shalva Mshvelidze.

161. Ordiashu (Sozar Tsioq). Recorded by Vladimer Akhobadze.

162. Shavo Qurshao. Rachan. Recorded by Pavle Berishvili. Performer L. Gamqrelidze.

Shavo qurshao, qurshao, Shavo shen shavi dghisao,

Shav dgeze dabadebulo Shen shavi patronisao.

163. Arsenas Lekszed. Recorded by Zakaria Paliashvili in Kutaisi between 1903-1909.

164. Aba Deli Odelia. Recorded by Zakaria Paliashvili in Kutaisi between 1903-1909.

165. Jamata. Rachan.

Garmoni

166. Anikos Tirili. Recorded by Shalva Aslanishvili in the village of Kumelaurta (Tusheti) in 1947. Performer Zhenia Nakudaide.

167. Tsova Kalis Tirili. Recorded by Shalva Aslanishvili in the village of Kumelaurta (Tusheti) in 1947. Performer Zhenia Nakudaide.

168. Tushi Kalis Tirili. Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Shenako (Tusheti) in

1965. Tina Abaidze playing the garmoni. Written down in musical notation by Nana Valishvili.

169. Tsekva Kartuli. Recorded by Grigol Kokeladze.

170. Tsekva Kartuli. Recorded by Grigol Kokeladze.

171. Tsekva Kartuli. Recorded by Grigol Kokeladze.

172. Kalta Dzvelehuri Gandagana. Acharan. Recorded by Vladimer Akhobadze.

173. Mamakatsta Dzvelehuri Gandagana. Acharan. Recorded by Vladimer Akhobadze.

174. Gandagana. Acharan. Recorded by Vladimer Akhobadze.

175. Jariskatsis Simghera. Recorded by Shalva Aslanishvili in the village of Diklo, Tusheti in 1947. Performer Lena Shaadze.

176. Me Var da Chemi Nabadi. Recorded by Shalva Aslanishvili in the village of Diklo, Tusheti, in 1947. Performer Marusa Betsunaidze.

177. Es Shemodgoma Movidia. Recorded by Shalva Aslanishvili in the village of Shenako, Tusheti in 1947. Performer Kristine Kindolauri.

Ensembles

178. Osovrero. Song with clapping. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer the group of singers from Upper Svaneti directed by I. Mukbaniani.

179. Imeruli Satsekvao. Song with clapping. Recorded by Grigol Kokeladze.

180. Oridili. Song with Daira. Recorded by Nino Tsitsishvili, written down in musical notation by Tea Kasaburi.

Chven nisli ara gvchvevia, Lamazi qali chvenia.

Gogom pichkhi chaaqara, Tone aabriala,

Morcha sakmes, daamghera, Khmebi chaatskriala.

181. Burtis Gamarjveba. Song with Doli. Recorded by Grigol Kokeladze in 1955. Performer the choir from Lanchkhuti district directed by Vasil Makharadze.

182. Satsekvao. Salamuri with clapping.

183. Satamasho. Stviri with clapping. Recorded by Grigol Kokeladze. Performer Bakradze, clapping - Togonidze.

184. Sakravis Mosamarti da Khorumi. Chiboni and Doli. Recorded by Kakhi Rosebashvili in the village of Tsqavroka (Kobuleti district) in 1975. Performers Aliosha Gedevanidze (chiboni) and Kezim Khazishvili (dauli).

185. Dzveli Khoroni. Chiboni and Doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of

Khikhadziri (Khulo district) in 1934. Chiboni played by Edehem Surmanidze.

186. Akhali Khoroni. Chiboni and Doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Khikhadziri (Khulo district) in 1934. Chiboni played by Edehem Surmanidze.

187. Dzveli Qolsarma. Chiboni and Doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Khikhadziri (Khulo district) in 1934, Chiboni played by Edehem Surmanidze.

188. Akhali Qolsarma. Chiboni and Doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Khikhadziri (Khulo district) in 1934, Chiboni played by Edehem Surmanidze.

189. Qarabaghi. Chiboni and Doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Khikhadziri (Khulo district) in 1934, Chiboni played by Edehem Surmanidze.

190. Tamzara. Chiboni and Doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Khikhadziri (Khulo district) in 1934, Chiboni played by Edehem Surmanidze.

191. Kurtbari. Chiboni and Doli. Acharan variant of Kurdish round dance. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Khikhadziri (Khulo district) in 1934, the chiboni played by Edehem Surmanidze.

192. Acharuli Khoroni. Chonguri and Doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Leghva (Kobuleti district). The chonguri played by Arip Ananidze.

193. Khorumi. Chonguri and Doli. Recorded by Grigol Kokeladze. The chonguri played by Grigol Garuchava.

194. Acharuli Qolsarma. Chonguri and doli. Recorded by Aleksandre Partskhaladze in the village of Leghva (Kobuleti district). The chonguri played by Arip Ananidze.

195. Vorirasha. Song with Chuniri and Changi. Svan. Recorded by Shalva Mshvelidze. Performers: Sebi Guledani, Murzaqan Dadeshkeliani, Valo Margiani. The scale of chuniri: c d f.

196. Mirangula. Song with Chuniri and Changi. Svan. Recorded by Vladimer Akhobadze.

O sabrale mirangula,

Dedesh isgvam si garkhorda.

Zhivkhoigena murqvams tejir,

Sadil-vakhshams murqvams jikdan.

197. Tsekva Kartuli. Patara Garmoni and Daira. Recorded by Grigol Kokeladze.

სარჩევი

წინათქმა	3
ქართული ხალხური საკრავები და საკრავიერი მუსიკა	7
სურათები	24
ოსხაპური	43
ობირეში	44
ლარჭემზე დასაკრავი	45
ხასანბეგური	46
მწყემსური	47
მწყემსური	47
მწყემსური დასაკრავები ლარჭემზე	48
მწყემსური	49
მწყემსური დამახილი ლარჭემზე	49
ოსხაპური	50
ლარჭემზე დასაკრავი	51
ნირზი	52
პირველი დაკვრა	53
საცეკვაო	54
სოინარზე დასაკრავი	55
სასიმღერო	56
ვაცების გაქეჩვა	57
ზეზვაი	58
კახური ცეკვა	59
სალამურზე დასაკრავი	60
მწყემსური	61
სალამური	62
ცეკვა „ქართული“	63
ხორუმი	64
ქალ-ვაჟის საცეკვაო	65
ლაზური საცეკვაო	66
ლაზური საცეკვაო	67
სიმღერა	68

მწყემსური	69
მელოდია სტვირის ასაწყობად	70
ბერიკული	70
თინანო	71
ბერიკების დატირება	72
საჭიდაო	73
ფერხული	74
სათამაშო	74
სტვირი	75
მელოდია ჭიბონზე	76
საცეკვაო	77
ხორომი	78
ხორომი	79
ხორუმი	81
ხორუმი	82
გადახვეული ხორუმი	84
ფერხული	85
ფერხული	86
განდაგანა	87
ქალთა განდაგანა	88
ლაზური საცეკვაო	89
საცეკვაო	90
კაცების ყოლსამა	92
ქალების ყოლსამა	93
საჯირითო	94
ქოჩეგური	96
ყარაბაღი	97
ქურთბარი	98
ქურთბარი	99
თოფალოინი	101
აქ ყველა უნდა დავლოცო	102
მე რომ ღმერთმა გამაჩინა	103
პატარა რძალო	104
მისალოცი	106

მრავალჯამიერ სტვირზე	107
ახალი მესტვირული	108
ჭიბონზე დასამღერებელი	110
ლილინი ჭიბონზე	111
აბა დელა	112
მელოდიები ჩანგზე	113
ჩანგზე დასაკრავი	114
ხევსურული საცეკვაო	116
საცეკვაო	117
საფანდურო	118
სათამაშო ფანდურზედ	119
საცეკვაო	120
საცეკვაო	120
საცეკვაო	121
სასიმღერო	121
საცეკვაო	122
სასიმღერო	123
საფანდურო	124
მოხეური სათამაშო	125
მოხევის ქალო თინაო	126
სანადიმო	127
კახური ცეკვა	128
ბუქნა	129
კახური ბუქნა	130
ფანდურის წყობის გასინჯვა და საცეკვაო	131
საზანდრული	132
კობა ცისკარაული	133
მოხეური ფანდურზედ	134
მოხევის ქალო თინაო	135
ტიალო დარიალაო	137
გაზაფხული	139
რა ლამაზი ხარ ქალაუ	141
სიცოცხლე სიხარულია	143
ფანდურზე დამღერება	145

გლების ნატვრა	147
ხომატის ლექსი	148
ნეტავი გოგო მე და შენ	151
ლალისებრო	155
ქება თუში გმირისა	158
სიმღერა თუშ მწყემსზე	160
თუშური სატრფიალო	161
იავნანა	162
ფერხული ჩონგურზე	164
მეგრული საცეკვაოები	165
გურული ცეკვა ჩონგურზედ	166
ხორონი საცეკვარი	167
ძველებური სათამაშო	168
საჩონგურო	169
ხორუმი	170
ხორუმი	171
განდაგანა	173
მზე შინაო, მზე შინაო	175
ვეენგარა ნანა სკუა	176
სატრფიალო	177
საარშიყო	178
დუდი ოყვილარი მაფუ	179
მუ ფქიმინა, ბედი ჭვილქუ?	180
ვაი, ღორონთი!	181
ვარანანი, ვარანანი	182
ჩქიმ ტორონჯი	183
მა სი ვარდი	185
ტანი მშვენიერი გილუ	187
მარებელი	189
ჩაგუნა	192
ნანა დელია	200
სატრფიალო	201
ჩონგურს სიმები გავუბი	203
მზე შინა და მზე გარეთა	204

საბოდიშო	205
აკვნის ნანინა	208
მზის სხივები აკოკრებენ	209
ნეტამ ცაა - მომკლა ცაა...	210
კარგი სტუმარს დავესტუმრე	211
მიწერ-მოწერა ქალ-ვაჟისა	212
შენ ჩემი ხარ, მე - შენი	213
დაუსრულებელი სიყვარული	215
შალვა ჩემო	216
ეხლა გხედავ საყვარელო	219
მჭედელო	220
ქოჩორაი დამეკარგა	221
დილა	223
სიმღერა სიმონა დოლიძეზე	225
ძველი ლომანური	229
დათვის სიმღერა	230
განდაგან	231
ოროფაი	238
ჭუნირის მელოდია	239
ჭუნირი	239
დალა კოჯას ხელღვაჟაღე	240
სოზარ, ციოყ	240
საცეკვაო ჭუნირზე	241
მელოდია ჭიანურზედ	241
სათამაშო	242
ჭიანურზე დასაკრავი	243
დალა კოჯას ხელღვაჟაღე	244
ო, საბრელა ნამსყურ ჯაჭვლიან!	246
ნანაილა	248
ვორირაშა	250
ორდიაშუ	252
შავო ყურშაო	253
არსენას ლექსზედ	254
აბა დელი ოდელია	255

ჯამათა	256
ანიკოს ტირილი	257
წოვა ქალის ტირილი	257
თუში ქალის ტირილი	258
ცეკვა „ქართული“	260
ცეკვა „ქართული“	262
ცეკვა „ქართული“	263
ქალთა ძველებური განდაგანა	264
მამაკაცთა ძველებური განდაგანა	265
განდაგანა	265
ჯარისკაცის სიმღერა	266
მე ვარ და ჩემი ნაზადი	267
ეს შემოდგომა მოვიდა	269
ოსოვრერო	270
იმერული საცეკვაო	273
ორიდილი	277
ბურთის გამარჯვება	279
საცეკვაო	284
სათამაშო	285
საკრავის მოსამართი და ხორუმი	286
ძველი ხორონი	288
ახალი ხორონი	289
ძველი ყოლსარმა	290
ახალი ყოლსარმა	292
ყარაბალი	294
თამზარა	296
ქურთბარი	297
აჭარული ხორონი	298
ხორუმი	299
აჭარული ყოლსარმა	302
ვორირაშა	303
მირანგულა	304
ცეკვა „ქართული“	305
შენიშვნები	306

Contents

Introduction	5
Georgian Folk Instruments and Instrumental Music	16
Figures	24
Oskhapuri	43
Obireshi	44
Larchemze Dasakravi	45
Khasanbeguri	46
Mtsqemsuri	47
Mtsqemsuri	47
Mtsqemsuri Dasakravebi Larchemze	48
Mtsqemsuri	49
Mtsqemsuri Dadzakhili Larchemze	49
Oskhapuri	50
Larchemze Dasakravi	51
Nirzi	52
Pirveli Dakvra	53
Satsekvao	54
Soinarze Dasakravi	55
Sasimghero	56
Vatsebis Gakechva	57
Zezvai	58
Kakhuri Tsekva	59
Salamurze Dasakravi	60
Mtsqemsuri	61
Salamuri	62
Tsekva “Kartuli”	63
Khorumi	64
Kal-Vazhis Satsekvao	65
Lazuri Satsekvao	66
Lazuri Satsekvao	67
Simghera	68

Mtsqemsuri	69
Melodia Stviris Asatsqobad	70
Berikuli	70
Tinano	71
Berikebis Datireba	72
Sachidao	73
Perkhuli	74
Satamasho	74
Stviri	75
Melodia Chibonze	76
Satsekvao	77
Khoromi	78
Khoromi	79
Khorumi	81
Khorumi	82
Gadakhveuli Khorumi	84
Perkhuli	85
Perkhuli	86
Gandagana	87
Kalta Gandagana	88
Lazuri Satsekvao	89
Satsekvao	90
Katsebis Qolsama	92
Kalebis Qolsama	93
Sajirito	94
Kocheguri	96
Qarabaghi	97
Kurtbari	98
Kurtbari	99
Topaloini	101
Ak Qvela Unda Davlotso	102
Me Rom Ghmertma Gamachina	103
Patara Rdzalo	104
Misalotsi	106

Mravalzhamier Stvirze	107
Akhali Mestviruli	108
Chibonze Dasamgherebeli	110
Ghighini Chibonze	111
Aba Dela	112
Melodiebi Changze	113
Changze Dasakravi	114
Khevsuruli Satsekvao	116
Satsekvao	117
Sapanduro	118
Satamasho Pandurzed	119
Satsekvao	120
Satsekvao	120
Satsekvao	121
Sasimghero	121
Satsekvao	122
Sasimghero	123
Sapanduro	124
Mokheuri Satamasho	125
Mokhevis Kalo Tinao	126
Sanadimo	127
Kakhuri Tsekva	128
Bukna	129
Kahkuri Bukna	130
Panduris Tsqobis Gasinjva da Satsekvao	131
Sazandruli	132
Koba Tsiskarauli	133
Mokheuri Pandurzed	134
Mokhevis Kalo Tinao	135
Tialo Darialao	137
Gazapkhuli	139
Ra Lamazi Khar Kalau	141
Sitsotskhle Sikharulia	143
Pandurze Damghereba	145

Glekhis Natvra	147
Khoshatis Leksi	148
Netavi Gogo Me da Shen	151
Lalisebro	155
Keba Tushi Gmirisa	158
Simghera Tush Mtsqemsze	160
Tushuri Satrpialo	161
Iavnana	162
Perkhuli Chongurze	164
Megruli Satsekvaobi	165
Guruli Tsekva Chongurzed	166
Khoroni Satsekvari	167
Dzveleburi Satamasho	168
Sachonguro	169
Khorumi	170
Khorumi	171
Gandagana	173
Mze Shinao, Mze Shinao	175
Veengara Nana Skua	176
Satrpialo	177
Saarshiqo	178
Dudi Oqvilari Mapu	179
Mu Pkimina, Bedi Chvilku?	180
Vai, Ghoronti!	181
Varanani, Varanani	182
Chkim Toronji	183
Ma Si Vardi	185
Tani Mshvenieri Gighu	187
Marebeli	189
Chaguna	192
Nana Deli	200
Satrpialo	201
Chongurs Simebi Gavubi	203
Mze Shina da Mze Gareta	204

Sabodisho	205
Akvnis Nanina	208
Mzis Skhivebi Akokreben	209
Netam Tsaa – Momkla Tsaa	210
Kargi Stumars Davestumre	211
Mitster-Motsera Kal-Vazhisa	212
Shen Chemi Khar, Me – Sheni	213
Dausrulebeli Siqvaruli	215
Shalva Chemo	216
Ekhla Gkhedav Saqvarelo	219
Mchedelo	220
Kochorai Damekarga	221
Dila	223
Simghera Simona Dolidzeze	225
Dzveli Lomanuri	229
Datvis Simghera	230
Gandagan	231
Oropai	238
Chuniris Melodia	239
Chuniri	239
Dala Kojas Khelghvazhale	240
Sozar, Tqioq	240
Satsekvao Chunirze	241
Melodia Chianurzed	241
Satamasho	242
Chianurze Dasakravi	243
Dala Kojas Khelghvazhale	244
O, Sabrela Namskur Jachvlian!	246
Nanaila	248
Vorirasha	250
Ordiashu	252
Shavo Qurshao	253
Arsenas Lekszed	254
Aba Deli Odelia	255

Jamata	256
Anikos Tirili	257
Tsova Kalis Tirili	257
Tushi Kalis Tirili	258
Tsekva “Kartuli”	260
Tsekva “Kartuli”	262
Tsekva “Kartuli”	263
Kalta Dzveleberi Gandagana	264
Mamakatsa Dzveleberi Gandagana	265
Gandagana	265
Jariskatsis Simghera	266
Me var da chemi Nabadi	267
Es Shemodgoma Movida	269
Osovrero	270
Imeruli Satsekvao	273
Oridili	277
Burtis Gamarjveba	279
Satsekvao	284
Satamasho	285
Sakravis Mosamarti da Khorumi	286
Dzveli Khoroni	288
Akhali Khoroni	289
Dzveli Qolsarma	290
Akhali Qolsarma	292
Qarabaghi	294
Tamzara	296
Kurtbari	297
Acharuli Khoroni	298
Khorumi	299
Acharuli Qolsarma	302
Vorirasha	303
Mirangula	304
Tsekva “Kartuli”	305
Notes	320

